לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ה', ט' בכסלו תשמ"ז, 11 בדצמבר 1986 / שנה מ"ד מס' 13214 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

רכבת אווירית סובייטית לעיראק

מאת עוזי מהנימי, כתבנו לענייני המזרח-התיכון

לונדון. — רכבת אווירית סובייטית החלה להעביר מ-2 בדצמבר נשק, ציוד ומטוסים לעיראק. יומיים לאחר מכן הגיעה לבגדד משלחת סובייטית רמת-דרג לדון בסיוע סובייטי מקיף לעיראק. הסובייטים הציעו לעיראקים, בין השאר, שימוש בתמונות-לוויין סובייטיות של שדה הקרב עם איראן. עד לפני חצי שנה, האמריקנים הם שנתנו לעיראקים תצלומים כאלה.

שבועון בריטי לענייני ביטחון המוסר על כך הבוקר, מגלה פרטים על הרכבת האווירית ומציין, כי הסובייטים העבירו לעיראק בשבוע שעבר טילי קרקע-קרקע לטווח בינוני מסוג „סקאד-ב", טנקים חדישים, מטוסי מיג 23 ו-25, ארטילריה, טילי נ.מ. מסוגים שונים, 4 מטוסי תדלוק מסוג „טופולב 16. יחד עם הנשק וציוד הגיעו לבגדד מומחים סובייטיים כדי לעזור בקליטת הציוד.

לאחר ישיבה של כ-3.5 שעות בלשכת שר-האוצר בירושלים:

קיסר דוחה את תוכנית נסים

לפי תוכנית ההמשך הכלכלית, הגרעון בשנת התקציב הבאה יגדל, למרות קיצוץ מתוכנן של חצי מיליארד ש"ח ■ שמעון פרס תומך עקרונית אך מתנה בתמיכת ההסתדרות ■ שרי המערך ידונו הערב בתוכנית ■ לא ברור אם תובא ביום א' לממשלה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים, מוטי בסוק, כתבנו בכנסת וכתבינו לענייני מפלגות ועבודה

ההסתדרות דוחה באופן חד-משמעי את תוכנית ההמשך הכלכלית שגובשה באוצר. כך התברר אמש לאחר ישיבה שארכה כ-3.5 שעות בלשכת שר האוצר בירושלים, בין מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, יו"ר האיגוד המקצועי, חיים הברפלד, שר האוצר, משה נסים, וראשי משרדו.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אמר בתשובה לשאלות עיתונאים:

(סוף בעמוד 17)

פרס נובל לשלום לאלי ויזל ● עמוד 2

רבין: לא נהסס לסגור בתי-ספר ואוניברסיטאות ● עמוד 3

רפי לוי מאיים על טדי קולק ● עמוד 20

עירא רפפורט הורשע ושוחרר בערבות ● עמוד 4

שמועות והיצעים אדירים הפסיקו המסחר בבורסה

מאת אלחנן הורוביץ, כתב „על המשמר"

שמועות על מיסוי ניירות הערך הביאו אתמול להיצעים אדירים ולהפסקת המסחר בבורסה.

אין זו הפעם הראשונה ששמועות על מיסוי ניירות ערך מביאות להפסקת המסחר בבורסה. אתמול הואשם משרד האוצר, שלא הזדרז להכחיש שמועות אלה לפני התחלת המסחר בבורסה. אתמול חיכו בבורסה משעות הבוקר לקבלת הודעה ממשרד

(סוף בעמוד 17)

כלכלני בנק הפועלים:

פיחות של כ-7 אחוזים צפוי תוך כחצי שנה

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

במחצית השנייה של 1987, יידרש פיחות בשיעור של כ-7 אחוזים, ואם הוא לא יתבצע כחלק מהסדר כולל במשק, עלול להיות זעזוע ביציבות המחירים היחסית שהושגה עד כה –

(סוף בעמוד 17)

הדלפה נוספת מישיבה סגורה עם מקפרליין:

קמחי הגיש רשימת 800 „מתונים" איראנים לשכנעו לבצע העיסקה

מאת זאב בליצר כתב „על המשמר" וסוכנויות הידיעות

וושינגטון. — מידע נוסף המוכיח כי ישראל שידלה נמרצות את ממשל רייגן בשנה שעברה לפתוח בדיאלוג מדיני ובויחסי אספקת נשק עם איראן, נמסר אתמול לקונגרס.

היועץ לשעבר לענייני ביטחון לאומי, רוברט מקפארלין, כך רווח, אמר בישיבה בדלתיים סגורות של ועדת החוץ של בית הנבחרים, כי ישראל הגישה לארצות הברית רשימה סורית של 800 מנהיגים איראניים „מתונים", שהבולט שבהם הוא יושב ראש הפרלמנט רפסנג'ני. ה„וול סטריט ג'רנל" כותב, כי מנכ"ל משרד החוץ דאז, דוד קמחי,

(סוף בעמוד 17)

רייגן תחת מטריה בגן הבית הלבן, שלא מיועדת, במקרה זה, להגן עליו מפני גילויי העיסקה האיראנית. (צילום: אי.פי.)

נבון מפוצץ את „רחוב אהלן"

מאת מוטי בסוק, „על המשמר" בכנסת

שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, מתנגד להצגת המחזה „הפיצוץ ברחוב אהלן" והוא ימליץ להורידו מעל קרשי הבימה כדי שבני נוער לא יראוהו. דברים אלו אמר אתמול נבון בתשובה לשאילתה של אבנר שאקי מהמפד"ל.

לדעת נבון, יש הבדל בין תיאטרון רפרטוארי רגיל ובין תיאטרון לילדים ולנוער שבסמכות משרד החינוך. „הפיצוץ ברחוב אהלן" מועלה [illegible] לשקף מציאות ערבים [illegible] שמשרד החינוך תומך ומאמין בהם. עוד אמר, כי המחזה שבמחלוקת עשוי להתפרש כלגיטימציה לנישואי תערובת גם אם זו לא היתה כוונת המחזאי או הבמאי.

בשבוע הבא עומד נבון להיפגש עם ועדת הרפרטואר של התיאטרון כדי להמליץ בפניה על הורדת המחזה מעל הבימה. „אומנם יש במחזה גם מעלה, והיא הומניזציה של הדמויות, בין אם הם יהודים ובין אם הם ערבים. כאן הם נראים בני אדם, על בעיותיהם, חולשותיהם ומעלותיהם. יש הומניזציה של מה שקוראים „היריב". אבל זה איננו עולה בקנה אחד עם המדיניות שלנו", אמר נבון.

נבון הדגיש, כי הוא תומך בלימוד השפה הערבית, והתרבות הערבית ולאחר הכנה מתאימה — גם בפגישות עם ערבים. אבל [illegible] לגיטימציה, שלא בטרע, לנישואי תערובת — [illegible] „חיים יחד בלי נישואין, בלי התגיירות, בלי שום [illegible] איזושהיא. כדי להתמודד עם הבעייתיות הזו, דרושה בגרות נפשית, מחשבתית ואחרת".

התקף-לב ליוסי שריד

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

דקות אחדות לאחר שנימק במליאת הכנסת הצעה לסדר היום הקוראת לביטול הצנזורה על מחזות וסרטים, קיבל ח"כ רצ, יוסי שריד, התקף לב. אמבולנס לטיפול נמרץ העביר אותו לבית החולים „הדסה" עין-כרם.

כשסיים את נאומו, ניגש לחדרי העיתונות, לבדוק אם העיתונאים כבר קיבלו את תקציר דבריו. הוא חש ברע ולמרות זאת לא ביקש עזרה מאיש. שריד ניסה להגיע לחדרו בכנסת, אלא שכוחו לא עמד לו. הוא פתח את חדרם של צלולי ביטון ותופיק טובי והשתרע על הספה. החדר היה ריק מאדם. נשמע אותו הרים טלפון, חייג לחדרה של סיעת רצ בכנסת וביקש את מיכל רפאלי, דוברת הסיעה, לבוא לעזרתו.

שריד הסביר כי קיבל התקף לב. רפאלי מיהרה לקראתו, הזעיקה את ש.ח.ל (ניידת טיפול נמרץ) ורופא הכנסת וכן את עמיתיה לסיעה. שריד לא איבד את הכרתו. הוא היה לבן כסיד וסימן על כאבים עזים בידו.

רופא הכנסת וניידת ש.ח.ל, גם היא עם רופא, הגיעו מיד. רופא הכנסת דיבר על פגיעה באוטם שריר הלב. שריד הושכב על אלונקה והועבר באמבולנס לבית החולים.

שולמית אלוני, מי שסבלה מהתקף לב דומה לא מכבר, העירה, כי נראה שר"צ לוקחים את הפוליטיקה יותר מדי ללב.

ועדת חקירה לאירועי הבורסה

יש להקים ועדת חקירה שתקבע מי גרם להפצת שמועות ולהיצעים אדירים בבורסה. קשה להניח כי מדובר בתגובה ספונטנית של ציבור רחב וסביר יותר שקיימת מניפולציה של חוגים מעוניינים נגד החלטות אפשריות של הממשלה.

תגובה בהולה זו של חוגי הבורסה נועדה להפחיד את הממשלה, באמצעות מהומה בשוק ההון, מפני כל החלטה העשויה לפגוע באינטרסים המקודשים שלהם.

אין זו פעם ראשונה, שחוג שחקני הבורסה מגיב ביצירת אנדרלמוסיה בשוק ההון. תופעה זו חוזרת על עצמה כל שנה, בעת דיון התקציבי, עד שהם מצליחים לסחוט הודעות מרגיעות על מחוייבות ממשלתית של אי-פגיעה ברווחיהם באמצעות מיסוי.

אין כיום במדינה אף גורם ממשלתי המוכן לפגוע בהתחייבויות ממשלתיות לגבי התשואה והמיסוי של אגרות חוב, או תוכניות חיסכון מהעבר. לכן כל העצבנות היא מיותרת.

היא משוללת כל יסוד גם לאור העובדה, כי החיסכון הקיים מוגן בחוק, ששינויו מצריך דיון בכנסת. ניתן לחלוק על מידת הצידוק לכך שהכנסת, באוירת בחירות, קשרה את ידי הממשלה בכל הכרוך לשוק ההון, כאשר הממשלה סבורה שזכותה לשנות את מחוייבותה כלפי הנזקקים ביותר, כלפי צרכי החינוך, הבריאות וזכויות הפנסיה. אולם אלה עובדות החיים. בכל מקרה, לא היה שום בסיס עובדתי ליצירת האנדרלמוסיה בבורסה, פרט לרצון להפעיל לחץ בלתי הוגן על החלטות הממשלה – ותופעה זו יש לחקור.

בקשר לעתיד, במסגרת רפורמה כוללת במיסוי, אין מנוס מלהטיל מס שווה על רווחי בורסה, דיבידנדים וריבית, ולהשוות את המיסוי על רנטות אלה להכנסות המושגות מעבודה ומפעילות יצרנית אחרת. אי אפשר להוריד את שיעורי המס הבולמים פעילות כלכלית, ללא הרחבת בסיס המס. אין כל הצדקה מעשית או עיונית לכך, שבעלי שכר בינוני למדי ישלמו מס-שולי של 60 אחוז, כאשר רווחי הון של מיליונים פטורים כליל ממיסים. גם אם הממשלה תחליט כיום לשנות את המצב בעתיד, כתוצאה מהתחייבויותיה, ביצוע הרפורמה יימשך שנים.

לכן, אל לממשלה להכנע ללחצם הברוטלי של חוגים אינטרסנטיים צרים, ולהפעיל את סמכותה לקביעת שיטות מיסוי יעילה יותר וצודקת יותר.

הברפלד: נילחם נגד החלטות ממשלה שלא נוכל לחיות עימן

מאת כתבנו לענייני עבודה

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, אמר אתמול, כי בממשלה מתנהל מאבק פנימי וקיימת התלבטות באשר לכיוון השלב הבא והיקפו, במסגרת המאמצים לשמירה על יציבות המשק. „אם הממשלה תקבל החלטות שלא נוכל לחיות עימן — נילחם נגדה" — אמר הברפלד בישיבת הוועדה המתאמת של האגף.

היו"ר סיפר, בהסתמכו על שר-האוצר, כי חלק גדול מן הפירסומים בעתונות על צעדים כלכליים הצפויים, כביכול, בקרוב, מקורם בחוגים אינטרסנטיים והם אינם משקפים בהכרח את קו המדיניות שהממשלה תנקוט בסופו של דבר.

„ההסתדרות מעוניינת בהמשך היציבות במשק והיא התאימה את מדיניותה המקצועית, בהתאם לתפיסה זו. מבחינת העובדים המשמעות היא תיקון מתון והדרגתי ברמת החיים ומדיניות שכר מאוזנת, אולם ההסתדרות שוללת את המגמה הקיימת בקרב גורמים משקיים שונים, המבקשים לחדש בשנת 1987 את שחיקת השכר", אמר הברפלד.

הוא קרא לכינוס המועצה הכלכלית-חברתית, שלא כונסה זה למעלה מחמישה חודשים, כדי לדון במיכלול הבעיות הכלכליות-חברתיות וליצור את הרקע הציבורי המתאים להפעלתה של תוכנית ריאלית לצמיחה כלכלית.

הברפלד דחה את נסיונם של מנהלים ב„כולל בונה" להאשים את האגף ואת פסיקתו בקשיים שיש להנהלה בתהליך ההבראה של החברה. „אני מצטער שיש בהנהלה של הקונצרן מי שמנסה להסיט תשומת הציבור את העובדה שצימצום כוח-האדם בחברה בכ-3000 עובדים לא היה אפשרי אלמלא סיועו הצמוד והאינטנסיבי של האגף לאיגוד מקצועי בתהליך זה", אמר הברפלד.

9 מעולי אתיופיה התאבדו בשנה האחרונה בגלל קשיי קליטה

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

ועדת מומחים שמונתה על-ידי שר הקליטה יעקב צור קבעה, כי תשעה מקרי התאבדות בקרב עולי אתיופיה שארעו בשנה האחרונה נגרמו עקב דכאון וקשיי קליטתם. זאת גילה שר-הקליטה, יעקב צור, בהרצאה שנשא בפני תלמידי בית-הספר המשותף סולם צור.

לדברי השר, הוועדה הגיעה למסקנה שרוב עולי אתיופיה חיים בטראומה כפולה. מצד אחד יש להם רגשי אשמה על כך שהותירו מאחוריהם את זקני העדה באתיופיה ומצד שני עליהם להתמודד עם קשיי קליטה בארץ, עם כל ההשלכות הכרוכות בכך.

השר הוסיף, כי באתיופיה נותרו עדיין כ-15 אלפים יהודים. אולם בשלב זה אין שום אפשרות להביאם ארצה.

אפשרות לעלייה מבריה"מ

השר צור אמר, כי המאבק ליציאת יהודי בריה"מ הגיע עתה לשיאו. לדבריו, [illegible] מעוניינים עתה יותר מתמיד להגיע להסכם עם ארה"ב והם יודעים היטב שחלק מהסכם [illegible] לכלול יציאת יהודי בריה"מ.

השר סיפר עוד, שבמהלך שהותו בשבוע האחרון באמריקה הלאטינית הגיע למסקנה משיחות עם ראשי הקהילות שהשליחים אינם נוטלים חלק בחיי הקהילה. [illegible] בשליחותם. לדעתו של צור הקהילות צריכות לטפל בעלייה ולשם כך יש להגביר את [illegible] השגרירויות ואין צורך בשליחים מומחים.

עסקן „חירות" דוד אפל חשוד במתן טובות הנאה לפקיד מס הכנסה

דוד אפל, בן 38 מתל-אביב, מנהל חברה ועסקן פעיל ב-תנועת החירות, הובא אתמול לבית-משפט השלום בתל-אביב, כחשוד במתן טובות הנאה לפקיד מס הכנסה וב-שיבוש עשיית משפט.

אפל נעצר, בהסכמתו, ל-24 שעות כדי לאפשר לשופט לעיין בקפידה בתיק החקירה ואז לתת את החלטתו בבקשת המשטרה, להאריך מעצרו של החשוד בעשרה ימים. קודם לכן הובא בפני השופט אהרן פרוינר גם פקיד מס הכנסה גצל אייזנברג, בן 65 מגבעתיים, החשוד בקבלת טובות הנאה מנישומים. גם מעצרו הוארך בשלב זה ב-24 שעות.

מפקח אורי אילש מהיחידה הארצית לחקירות הונאה במטה הארצי של המשטרה סיפר בבית-המשפט, כי אפל הוא אחד הבעלים של חב' „ארורום" בהרצליה. בקיץ 1983 הורה אפל לשלם החברה שלום פרוסק ללכת לקנות 2 כרטיסים עבור גצל אייזנברג, ששימש כרכז חוליית חקירות במס הכנסה בתל-אביב, לבלות 7 ימים בבית-מלון.

אייזנברג ניצל הזמנה זו. לטענת החוקר, ושהה במלון „גני שולמית" בתנאי פנסיון מלא.

חשדות נוספים

הקצין טען, כי בידי המשטרה עדות, לפיה קיבלו דוד אפל ועובדיו בתמורה, ידיעות ואזהרות על מהלכי חקירה צפויים של מחלקת החקירות של מס הכנסה. כמו כן, טען מפקח אילש, קיימים חשדות למעורבותו הפעילה של אפל, שהוא שותף לעסקים שונים עם הקבלן שלום גניש, בפרשות פליליות נוספות, שחקירתן רק בתחילתה. הוא הציג בפני השופט חומר חסוי לגבי חשדות נוספים אלו, בציינו כי הם נוגעים בין היתר למתן טובות הנאה לעובדי ציבור וקבלת „שירותים" שונים תמורתם.

החוקר ציין עוד, כי אפל בחקירתו „אינו זוכר דבר" מהאירוע המתואר לעיל עם אייזנברג, אך לטענת קצין המשטרה, היה האיש פעיל בשיבוש הליכי חקירה ובידוי ראיות. „אדם זה הינו בעל עבר פלילי" — טען החוקר, וביקש הארכת מעצרו ב-10 ימים.

בתשובה לשאלות הסניגור עו"ד ריבלין, הטעים מפקח אילש, כי בתיקו של גצל אייזנברג מצוי חומר רב הקשור לחשדות נגד אפל.

כשהובא גצל אייזנברג בפני השופט טען קצין המשטרה, כי בהיותו בתפקיד בכיר במחלקת חקירות, היתה לחשוד גישה והוא שלט בחומר חקירה וחומר מודיעיני של שלטונות המס. לפי החשד, העביר אייזנברג מידע לנחקרים שונים שעמדו במישרין או בעקיפין בחקירה.

החוקר הגיש לשופט חומר מודיעין רב, וכאמור, החליט השופט פרוינר לדחות ביממה את החלטתו לגבי בקשת המעצר, כדי לאפשר לו „לעיין בניחותא בכל החומר הנוסף". (עתים)

מזג אוויר

תחזית מזג האוויר להיום: גשמים מקומיים בצפון הארץ ובמרכזו.

הטמפרטורות: ירושלים 6–13, רמת הגולן 5–11, נהריה 7–15, צפת 8–4, נמל חיפה 15–10, טבריה 15–9, נצרת 7–12, עפולה 7–14, השומרון 7–13, הקריה ת"א 10–18, נתב"ג 9–18, יריחו 9–20, עזה 19–10, באר-שבע 8–18, אילת 21–9. (עתים)

אותרו 2 אוכפים דומים לזה שנעלם מסוסתו של חיים פלח

שני אוכפים כדוגמת זה שנעלם מסוסתו של חיים פלח ממגדל העמק, שנרצח לפני למעלה משנה, אותרו אתמול לפנות בוקר על ידי המשטרה, בעקבות תוכנית הטלוויזיה „בשידור חוזר".

מפקד המרחב, ניצב-משנה יוסי כהן, מסר לכתב עתי"ם, כי האוכפים ייבדקו כדי לוודא אם אחד מהם אכן היה שייך לנרצח.

נצ"מ משנה כהן מסר עוד, כי מיד בתום השידור הוקם צוות חקירה מיוחד חדש בראשותו של פקח סבה שאלה מתחנת משטרת נצרת, שהחל לאסוף את הממצאים ולחקור את ההודעות שנתקבלו במהלך השידור.

ניצב-משנה כהן מסר עוד, כי עד כה נתקבלו כ-50 ידיעות מהציבור. חלקן על האוכף [illegible] האחרות על מניע אפשרי לרצח [illegible] כמה אנשים שטענו כי ראו ושמעו [illegible] באותו יום.

לדברי מפקד המרחב יעבור עתה הצוות על כל אחת ואחת מן ההודעות ויחקור אותה על מנת לנסות לגלות את הרוצח או הרוצחים. (עתים)

תלמידים חשודים במעשים מגונים במורה בתוך הכיתה

4 צעירים בני 16-17, תלמידי בית-ספר באשקלון, החשודים בהתנכלות למורה ובעשיית מעשים מגונים בגופה בתוך הכתה, נמצאים בחקירה מזה מספר ימים, והמשטרה מבקשת להכין גליון אישום תוך תקופת המעצר.

המקרה אירע עוד בסוף השבוע שעבר, כאשר סגן המנהל התלונן במשטרה לאחר שהמורה סיפרה על מה שאירע בכיתה.

לדברי המתלוננת הקיפוה הארבעה, מנעו ממנה לעזוב את הכיתה בתום השיעור, צבטו אותה, ליטפו אותה והשמיעו ביטויים לא מוסריים. המורה התנגדה, ואחד הצעירים אף שלף סכין. בקושי הצליחה להמלט מידיהם. הארבעה נעצרו למחרת ושופט לענייני נוער האריך את מעצרם לארבעה ימים.

אתמול נתקבלה תלונה נוספת לפיה התנכלו כמה מתלמידי אותו בית ספר לפועלים ערבים שעבדו בפרדס סמוך. עדיין לא בוצעו מעצרים.

במקרה קודם עצרה המשטרה שני נערים, שרקדו נער מחוץ [illegible] ספר זה. כן עצרה המשטרה [illegible] אחר ארבעה צעירים תלמידי [illegible] בית ספר לאחר שהתנכלו לתלמידי בית ספר אחר.

מפקד משטרת אשקלון, סגן ניצב עידו שפירא, אמר [illegible] עתי"ם שהמשטרה [illegible] בחומרה לתופעה זו, אולם אין [illegible] יכולה להתמודד עמה [illegible] החינוך ועיריית אשקלון [illegible] כדי לעקור את התופעה.

תושבת רמלה שמה קץ לחייה

מאת זהבה מרום, כתבת „על המשמר"

ז'ורז'ט טוסן בת 57 מרחוב גיבורי ישראל 15 ברמלה נמצאה אתמול ללא רוח חיים בדירתה.

אתמול פנו שכניה של המנוחה לתחנת המשטרה והביעו דאגה לשלומה, כיוון שלדבריהם לא נראתה יוצאת מדירתה זה מספר ימים. המשטרה שהגיעה למקום ופרצה את דלת הדירה מצאה את גופתה של ז'ורז'ט טוסן על הספה שבסלון דירתה. בחיפוש שנערך בדירה נמצא, מכתב שהותירה המנוחה ובו כתבה כי החליטה לשים קץ לחייה.

הרוג ו-4 פצועים בתאונה בצומת עמיעד

אדם אחד נהרג ו-4 אחרים נפצעו בהתנגשות שהיתה אתמול בבוקר בין אוטובוס לרכב פרטי בצומת עמיעד בגליל.

אחד מהפצועים מוגדר כבינוני והשאר פצועים קל. אמבולנסים של מד"א מחצור וקריית-שמונה העבירו את הפצועים לבית-החולים בצפת והמשטרה חוקרת את נסיבות התאונה. (עתים)

● משרד החינוך והתרבות הזהיר את בתי-הספר מלהעזר ב„פסיכולוגים מתחזים", הבאים למוסדות החינוך ומבקשים ליצור רושם מוטעה שהם פסיכולוגים מוסמכים בעוד שאין הם כאלה.

עין בעין

חברים

אולי גם חופשי זה לא לגמרי לבד, ויהודה פוליקר שהתייוון לנו בשנה וחצי האחרונה והדליק בכולנו חנוכיה של מקצבים יווניים ואהבה למוסיקה הזאת — חזר אמש בתשובה, לחיק הרוקנ'רול, הדת האוניברסלית. זה קרה בסוף המופע שלו „עיניים שלי", שצולם לטלוויזיה ויוקרן, מתישהו, בקרוב או לא כל-כך. חנוכה, מצירנה, זה בסדר.

הסינרמה היה מלא עד אפס מקום. כל העולם ואשתו, אפילו פקיד הבנק שלי מראשון-לציון, היה שם. („עיניים שלי", המופע, היה כרגיל מצויין, אבל תסלחו לי, אם שמרתי את רטט ההתרגשות שלי לסוף, לאיחור המחודש, הרדיו-טלוויזיון היו מכנים זאת בעיתונות הפופ, אם היתה לנו עיתונות פופ, של „בנזין". זה בא מיד לאחר הקטע של „טנגו", ששרו את „שפוי מלחמה", שלא כל כך נדבק למופע.

והרטט בא. „חברים שלי", הכריז פוליקר, חברים שלו: אלי חדד, בנג'ו קמחי, קיטץ' אמסלם, אפילו קיטץ', שפרישתו קיזזה את מספר חברי הלהקה לשלושה, ועשה זאת בגלל חילוקי-דעות עם פוליקר. אפילו הוא היה שם. לעשר דקות, אולי פחות, של מחרוזת „בנזין". ושוב, הקסם הישן, קם לתחיה. בלי בעיות. מ„חופשי זה לגמרי לבד" ועד „התחלה חדשה", אולי הבטחה חדשה, לעתיד חדש-מחודש. היתה איזושהי נהרה על הפנים, של הלהקה ושל הקהל. היה כיף לפגוש ידידים ותיקים.

עופר ניר

ראשי ערי פיתוח מתריעים על הכוונה לבטל פטורים

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

ראשי עיירות הפיתוח פנו השבוע במברקים לראש הממשלה, סגנו ושר-האוצר, והתריעו בפניהם על הכוונה לבטל תמריצי הזיכוי במס-הכנסה לערי הפיתוח.

יושב-ראש ערי הפיתוח, שאול עמור, אומר במברקו, שהוא נדהם לשמוע בכלי-התקשורת על כוונה זאת.

ראשי ערי הפיתוח, שקיימו אתמול כנס חירום, רואים בגזרה זו מכה חמורה וסכנה להידרדרות נוספת בעלת השלכות חמורות ביותר לעריהם.

עוד נאמר במברק, שראשי עיירות הפיתוח מבקשים משרי ממשלת ישראל וחברי הכנסת לדחות הצעה פוגעת זאת, שכמוה כתקיעת סכין בגב ערי הפיתוח. „לא ניתן להצעה זאת לעבור", נאמר במברק.

ראשי עיירות הפיתוח דורשים דיון דחוף עם ראש הממשלה, סגנו ושר-האוצר כדי לדון בפרשה.

מעונות ויצ"ו ייפתחו הבוקר כרגיל

מאת רונית מורגנשטרן וניצה רימון, כתבות „על המשמר"

הבוקר ייפתחו מעונות ויצ"ו כרגיל. הפרסומים על החרפת העיצומים של המטפלות עד כדי השבתת המעונות אינם מדוייקים, נמסר ממזכירות ועד עובדי ויצ"ו.

היום ייפגשו חברות מזכירות ועד העובדים לדון בצעדיהן הבאים, לאחר שההצעות שהובאו בפניהן בעקבות משא-ומתן עם משרד-העבודה-והרווחה לתת תוספת שכר השווה לחצי שעת עבודה ותוספת של יומיים חופשה באוגוסט תמורת ויתור על חופשה בתשעה באב, אינן מספקות את העובדות. הן תובעות לחשב מישרה מלאה של מטפלת כ-6 שעות עבודה ותוספת של שבוע חופשה באוגוסט.

אחר הצהריים ייפגשו נציגי הנהלת ויצ"ו עם העובדות כדי להבהיר בפניהן את עמדת אירגון ויצ"ו בעניין.

תביעה כספית הוגשה בביהמ"ש לתביעות קטנות בכפר-סבא ע"י זהבה ומשה דוידוב, התובעים את אסתר קסירר, מנהלת מחלקת מעונות יום בוויצ"ו ת"א.

זהבה ומשה דוידוב טוענים בכתב-תביעתם, כי עקב העיצומים במעון היום בו שוהים שני ילדיהם — נגרם להם נזק כספי ישיר של אובדן שעות עבודה.

מועצה ציבורית למאבק באלימות הוקמה בקריות

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר" בחיפה

מועצה ציבורית ראשונה מסוגה בארץ למאבק באלימות הנוער הוקמה השבוע באיזור הקריות.

המועצה, שתפעל תחת הסיסמה „אלימות זה לא אנחנו", מאגדת בתוכה אישי ציבור, מחנכים, קציני משטרה ונציגי תנועות נוער ומועצות סטודנטים.

המועצה קמה בעקבות ערב שהוקדש לדיון בנושא אלימות הנוער שנערך בפאב „השרה" בקריית-מוצקין, אשר בסמוך לו אירעה לפני חודשים ספורים קטטה בין נערים במהלכה נפצעו שניים מהם מדקירות סכין.

שלמה אברמוביץ, שהיה בין יוזמי הקמת המועצה, מסר אתמול, כי במהלך כנס היסוד של המועצה הוחלט על הכרזתה של השנה הקרובה כ„שנה נגד אלימות הנוער". לדבריו יערכו במהלך שנה זו פעילויות בבתי הספר באיזור הקריות ומחוץ להם במגמה לבלום את אלימות הנוער ואת תופעת השימוש בסכינים במהלך תיגרות.

המועצה יצאה בקריאה לממשלה, ולמשרד-החינוך לשתף פעולה עימה, להגביר את פעילות ההסברה בנושא ולהקצות משאבים לפעילות בני נוער בשעות אחר הצהריים.

נאות: עיריית חיפה השכירה מבנה ל„עבודה" שלא כחוק

מאת ירון זליג ויואב אביב, כתבי „על המשמר"

חברת מועצת עיריית חיפה, פרופ' יהודית נאות, תובעת מהממונה על מחוז חיפה במשרד-הפנים, משה גלזנר, להפעיל סמכותו ולבדוק השכרת מבנה ברחוב השיקמה בחיפה על-ידי עיריית חיפה למפלגת העבודה, הנוגדת, לטענתה, את תקנון המיכרזים וכן את חוק מימון מפלגות.

פרשת הדירה השכורה, המושכרת זה שנים למפלגת העבודה בחיפה, התפוצצה לאחר שמעריך החליט להגדיל את דמי השכירות לסכום של 60 ש"ח לחודש. הערכתו זו הגיעה לוועדת הנכסים של העירייה ופרופ' נאות העלתה את הדבר בישיבת מועצת העיר ותבעה להשכיר את הדירה לכל מפלגה או מוסד שיציעו עבורה דמי שכירות גבוהים יותר. כדי להוכיח את רצינות כוונותיה הודיעה נאות, כי מפלגתה „שינוי", מוכנה להוסיף 2.5 ש"ח על הסכום שמשלמת העבודה.

אולם חברי מועצת העיר דחו טענותיה של נאות והחליטו לאשר את השכרת הדירה ל„עבודה" בתנאים שנקבעו, חרף טענתה כי יש בדבר משום אפליה בין המפלגות השונות.

אלי ויזל:

„יש לסייע לפלשתינים והם חייבים לחדול מן הטרור"

אמר אמש בנאומו לאחר שקיבל את פרס נובל לשלום ■ בכספי הפרס יקים קרן למען זכויות האדם ■ עוד אמר כי הפגיעות בזכויות־האדם מתבצעות בכל היבשות

הסופר היהודי, ניצול השואה אלי ויזל קיבל ביום רביעי את פרס נובל לשלום וקרא בנאומו לסייע לפלשתינים, אך הוסיף כי שיטת הטרור, אותה הם נוקטים אינה התשובה לבעייתם.

ויזל אמר כי הפתרון היחיד לפלשתינים יבוא, כשהם יוקיעו את הטרור וינתקו את קשריהם עם אש"ף.

בתשובה לשאלה אם הוא חושב על פגישה עם ראש אש"ף יאסר ערפאת, אמר: „כל עוד ערפאת אינו דוחה את שיטות הטרור, מי אני שאפגש איתו ומדוע הוא ירצה להיפגש איתי, שכה מתנגד לטרור?"

זמן קצר לפני פנייתו הנרגשת של ויזל למען כיבוד זכויות־האדם בעולם, עצרה משטרת אוסלו 20 מפגינים מצ'ילי בפתח אוניברסיטת אוסלו, שם התקיים טקס הענקת הפרס. המפגינים, מרביתם נשים, כבלו עצמם בשלשלאות זה לזה והשמיעו קריאות נגד נשיא צ'ילה אוגוסטו פינושה.

בכל היבשות

ויזל אמר בין היתר בנאומו: הפגיעות בזכויות־האדם מתבצעות בכל היבשות. יותר אנשים נמצאים היום תחת משטרי דיכוי מאשר במשטר חופשי.

„יש גם פלשתינים למודי־סבל, אולם הם נוקטים שיטות, אותן אני דוחה. אלימות וטרור אינם התשובה. יש לעשות משהו כדי להקל על סבלם, ומהר. אני נותן אמוני בישראל מאחר שיש לי אמון בעם היהודי. יש לתת לישראל את ההזדמנות, יש לסלק את האיבה ואת הסכנה מגבולותיה ואז ישרור שלום בארץ הקדושה ובסביבתה", אמר.

אלי ויזל, בן 58, יליד רומניה, אזרח אמריקני כיום, ראה כילד כיצד מושמדת משפחתו במחנות הריכוז; הוא היה זה שהטביע את המושג „שואה".

קרן לזכויות־האדם

ויזל עומד להקים בכספי הפרס שהוא יקבל, שני מיליון כתרים שוודיים (290.000 דולר) קרן למען זכויות־האדם, שהפעולה הראשונה שלה תהיה ארגון ועידה למלחמה בשנאה.

בהמשך נאומו אמר אלי ויזל: „יהיה זה בלתי־טבעי מצידי שלא לקבוע כמה עדיפויות יהודיות משלי: ישראל, היהדות הסובייטית, היהודים בארצות־הערב. אולם יש אחרים חשובים במידה שווה. האפרטהייד, לדעתי, היא תוצאה שלילית בדיוק כמו אנטישמיות."

„כל מקום בו נרדפים גברים או נשים בגלל גזעם, דתם, או השקפתם הפוליטית, המקום הזה חייב, באותו רגע, להיות מרכז העולם."

יושב־ראש הוועדה הנורווגית של פרס נובל אגיל ארוויק, אמר בנאומו, כי הפרס ניתן לאלי ויזל „לאות הכרה בנצחון רוח האדם על כוחות המוות וההשפלה ובתמיכה בהתקוממות טובה נגד הרע בעולם". (עתי"ם)

אלי ויזל (במרכז) עם בנו אלישע (משמאל), בעת קבלת פרס־נובל לשלום מידי אגיל ארוויק, יושב־ראש ועדת פרס־נובל.

ישראל נתפשת בדעת־הקהל בארה"ב כבת ברית בפרשת אספקת הנשק

כך אמר אמש הסנטור קנדי בפגישה עם שר החוץ פרס

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

הסנטור האמריקאני אדוארד (טד) קנדי, העושה בביקור בישראל, אמר אתמול בפגישה עם שר החוץ שמעון פרס כי ישראל נתפסת בדעת־הקהל בארה"ב בנושא משלוחי הנשק לאיראן כבת־בריתה של ארה"ב. ההודעה החד־משמעית של ישראל, הוסיף קנדי, רק חיזקה רושם זה.

על פי ידיעה, שפורסמה אתמול ב„מעריב" ויוחסה למקורות מוסמכים נדונו וסוכמו משלוחי הנשק לאיראן בין פרס, בהיותו ראש־ממשלה ובין הנשיא רייגן, בפגישה בארבע עיניים באחד מביקורי פרס בוושינגטון. על רקע זה הופתעו בירושלים מהטענה המושמעת בוושינגטון, כי הנשיא רייגן לא ידע דבר על משלוחי הנשק לאיראן.

בלשכת שר החוץ שמעון פרס אי אפשר היה אמש להשיג תגובה על פירסום זה. בפגישתו עם הסנטור קנדי אמר פרס, כי ישראל פעלה בנושא האיראני כבת ברית של ארה"ב, לפי בקשתה, במגמה לסייע לה להציל חיי אדם.

„לישראל לא היה מושג כלשהו לגבי העברת כספים לקונטרס", אמר פרס.

בהתייחסו לארועים בגדה המערבית, הביע פרס תקווה להפסקתם המיידית. הוא אמר כי על אף ארועים אלה, ישראל תמשיך במדיניותה, שאופיינה בהפסקת הקמתן של התנחלויות חדשות, במינוי ראשי ערים, בפתיחת הבנק המצרי־ירדני ובליברליזציה כלכלית.

פרס הביע צער על האלימות בגדה המערבית ואמר, כי ביסודו של דבר נובעת התסיסה מהתנגדות גורמים עוינים למגמת הפרו־ירדנית הגוברת בגדה.

פרס הדגיש, כי המטרה היא להגיע למו"מ עם ירדן כפרטנר עיקרי וכי בשלב הקרוב עלינו להסכים על פורום בינלאומי, הרכבו והייצוג הפלשתיני למו"מ.

רייגן תוקף המשטר הסובייטי עקב מותו של אנטולי מרצ'נקו בכלא

מאת אתי רונאל ושלי יחימוביץ' כתבות „על המשמר"

אנטולי מרצ'נקו סופר ולוחם לזכויות־האדם בבריה"מ נפטר אתמול בכלא צ'יסטופול בתוצאה מסיבוכים של דלקת קרום המוח. מרצ'נקו, שהיה כלוא לסירוגין במשך 20 השנים האחרונות, נידון ב־'81 על הפצת תעמולה עויינת, והיה אמור להשתחרר במרץ 1996.

במסיבת עתונאים דחופה, שכינס אתמול המרכז למידע על יהודי בריה"מ, בהשתתפות הסנטור אדוארד קנדי, יו"ר המרכז יוסף מנדלביץ, שהיה כלוא יחד עם מרצ'נקו, אביטל שצ'רנסקי ואידה מילגרום, הביעו המשתתפים את הזדהותם עם מרצ'נקו, שלא היה יהודי, אבל היה אסיר־מצפון כמו אסירי ציון האחרים הכלואים יחד אתו.

בכלא צ'יסטופול שתנאיו קשים במיוחד נמצא גם אסיר ציון יוסף ביגון, שחלה לאחרונה בדלקת ראות. משקלו ירד ל־54 ק"ג ועתה חוששים כי לקה בשחפת. אשתו של ביגון שלחה מברק לנשיא בריה"מ בו היא כותבת: „בעלי ואנטולי מרצ'נקו לא נדונו למות, הם נדונו למאסר. שחררו את בעלי כל עוד הוא חי".

במצב בריאותי קשה כתוצאה משהותם בבתי הכלא, מצויים גם יולי אדלשטיין, רואלד זליצ'ונוק, יוסף ברנשטיין, ולדימיר ליפשיץ, ואלכסי מאגאריק.

הסנאטור אדוארד קנדי, הפועל לשחרורם של אסירי ציון, אמר אתמול, כי כאדם וכסנטור יעשה כל שביכולתו, כדי לראות את כל העצורים בבתי־הכלא הסובייטיים יוצאים לחופשי. ביום שישי יפגש קנדי עם נציגות ה„אמהות למען החופש" בירושלים וישמע את טענותיהן.

שלשום גילה הסנטור, בעת שקיבל תואר דוקטור כבוד באוניברסיטת בן־גוריון, כי 25 מסורבי עליה קבלו בתקופה האחרונה היתרי יציאה, מברית המועצות. קנדי אמר, כי 17 איש מתוך ה־25 כבר נמצאים במערב, וכי שמונת הנוספים יעזבו את ברית המועצות בקרוב. לדבריו, קיבל הבטחות מפורשות מדרגים גבוהים בברית המועצות כי בעקבות ה־25, תותר גם יציאתם של אנשים נוספים.

אביטל שצ'רנסקי, שבעלה אנטולי ישב גם הוא בכלא צ'יסטופול אמרה, כי מותו של מרצ'נקו מעיד על פניו האמיתיים של גורבצ'וב.

הנשיא רייגן הביע היום צער על מותו של מתנגד־המשטר הסובייטי אנטולי מרצ'נקו בכלא, ותקף בחריפות את המשטר הסובייטי, אותו הגדיר „כשלטון בוטה".

„על המשמר"
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל ומיר
מזכיר המערכת: עדה סער
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2 Chona Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652

אבו ג'יהד וג'ורג' חבש נפגשו בפרג

מאת עוזי מחניימי, כתבנו לענייני המזרח התיכון

פגישה הסטורית בין סגנו של מנהיג אש"ף חליל אל וזיר הוא אבו ג'יהד וראש החזית העממית הפרו סורית ג'ורג' חבש התקיימה ב־30 בנובמבר האחרון בפרג בירת צ'כיה.

מקורות עתונאיים בלונדון גילו אתמול, כי שני המנהיגים היריבים הגיעו ביניהם להסכמה בשלוש נקודות:

1. תאום ושיתוף פעולה לעמידה משותפת מול „אמל" בלבנון.
2. פעולה משותפת נגד המלך חוסיין בגדה.
3. החלטה על פעולה משותפת נגד מטרות ישראליות.

לעומת הסכמה מרחיקת־לכת זו, לא הצליח אבו ג'יהד לשכנע את ג'ורג' חבש לחתום על „ברית שלום" בין הארגונים היריבים.

מטוסים עיראקים נחתו נחיתת חירום בסעודיה

מאת עוזי מחניימי, כתב „על המשמר"

מטוסי קרב הפצצה עיראקים מסוג מיראז'־1, אשר הפציצו ב־25 בנובמבר את מסוף הנפט האיראני באי לארק, נחתו נחיתת חירום בשדה תעופה בסעודיה.

מקורות ערבים שמסרו על כך אתמול לכתבנו, ציינו כי המטוסים העיראקיים עמדו לחזור מהמתקפה על איראן שעה שמטוסים איראניים הפתיעו אותם, ומנעו מהם להתקרב אל מטוסי התדלוק.

בלית־ברירה נחתו העיראקים, בהסכמה סעודית, בשדה התעופה הסעודי, ונמלטו מהאיראנים. בתגובה איימו האיראנים על הסעודים בנקמה.

ניסוי להעלאת מהירות הנסיעה למשך 3 חודשים

המשטרה עורכת ניסוי להעלות את מהירות הנסיעה ל־100 קמ"ש בכמה כבישים בינעירוניים. הניסוי נערך בשלושה כבישים מהירים.

הניסוי החל בנובמבר וימשך שלושה חודשים. בשלושה קטעי כבישים מהירים: בכביש ירושלים ת"א, בין שער הגיא לת"א, בכביש ת"א חיפה בין גבעת אולגה לחיפה ובכביש ת"א אשדוד מצומת מחלף השבעה עד אשדוד. בשלושת כבישים אלה מתירה אומנם המשטרה בתקופת הניסוי לנסוע 100 קמ"ש, אך בשל שיטת הגילוי של מכשירי הראדאר של המשטרה רק מי שנוהג 111 קמ"ש נלכד.

ראש מחלקת התנועה במטה הארצי ניצב מישנה מושה יוה, הדגיש כי מדובר בניסוי בלבד, ולכן גם לא שונו התמרורים באותם הכבישים. בתום שלושת החודשים ינתחו אנשי מחלקת התנועה את התוצאות, המשטרה תגבש את עמדתה ותעבירה למשרד התחבורה.

(עתי"ם)

ד"ר מלר: „רב חרדי וגורו הם בדיוק אותו הדבר"

מאת ורד לוי, כתבת „על המשמר"

„מחקרים שעשו פסיכולוגים ידועי שם כמו ד"ר דוד גרין מאונ' ת"א, ד"ר מאלי אלכסנדרוביץ מאונ' בר־אילן, ד"ר קאופמן ואחרים, מוכיחים שאין שום הבדל בין כתות מסטיות שונות לבין „כת החזרה בתשובה" היהודית. ההטפה לחזרה בתשובה ע"י רבנים חרדים קיצוניים שוות ערך להטפה של כל גורו אחר ואין לו דבר עם ערכי היהדות."

דברים אלה אמר אתמול הרופא ד"ר מלר, שבנו חזר בתשובה לפני שנים אחדות, במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב, בת"א.

ד"ר מלר הוא יו"ר עמותת „נפגעי החזרה בתשובה" שכינסה את מסיבת העיתונאים לרגל הוצאתה לאור של החוברת — „האמת על תופעת ההתחרדות, פשיעה ואלימות בעולם החרדי". החוברת מכילה, למעשה, אסופה של קטעי עיתונות מקריים שעניינם — עבירות מין, ממון אלימות ומרמה של דתיים.

לדברי ד"ר מלר, המטרה שבהפצת החוברת כפולה „ראשית, כדי להוכיח לציבור, שאין הדת בהכללות גסות כמו אלה שעושים החרדים על הציבור החופשי; ושנית, כדי לשבור את המיתוס שבגללו שם אין פשיעה. פשעי מין ואלימות קיימים בקרב החרדים לא פחות מאשר אצלנו, אלא שהם מסתירים ומעלימים את העובדות."

מסורבי עלייה הותקפו במשרד אשרות באודסה

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

נציגי משפחות של מסורבי עלייה באודסה הותקפו בנובמבר במשרד האשרות „אוביר", כדי לקיים שיחה עם ועדה מטעם הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית, שבאה לברר את מצב העניינים.

ביום השלושים לפטירת חברנו היקר

יוסף ברלינסקי

נתייחד עם זכרו

העליה לקבר מחר, יום ו' 12.12.86 בשעה 14.00

המשפחה
וקיבוץ גן־שמואל

במלאת חמש שנים למותו של

משה רויט

אנו מוקירים את זכרו של מי שהיה ממנהיגי מפ"ם בארגנטינה, חבר נלהב, מסור ונאמן במאמציו ובמאבקו למען ציונות וקהילה מתקדמות

ברית עולמית של מפ"ם
שולחן לעניני אמריקה הלטינית
של מפ"ם — הקיבוץ הארצי

השר רבין: לא נהסס לסגור בתי ספר ואוניברסיטאות

„אין מקום לשינוי המדיניות" אמר לעיתונאים במהלך סיור ביהודה ושומרון ● אמש שרר שקט יחסי ביהודה ושומרון ובמזרח ירושלים ● בעזה נפצעה תלמידה בעת התפרעויות

מאת רפאל גאון ומנחם ענברי כתבי „על המשמר" ומאת כתב עתי"ם

שר הביטחון יצחק רבין אמר אתמול כי לתושבי השטחים ולמנהיגיהם אין יכולת להשפיע כדי להגיע למשא ומתן. את זאת יש לעשות עם ירדן. אבל הוא לא תיכנס למשא ומתן ללא נציגי פלשתינים, וספק אם זה יכול להינתן מן השטחים. הוא אמר כי איננו יודע מה הוא „תהליך מדיני": „או שיש משא ומתן או שאין". שר הביטחון אמר את הדברים לעיתונאים במהלך סיור ביהודה ושומרון.

אשר למצב בשטחים אמר, כי להפרות הסדר אין שום קשר למאמצי השלום והמדיניות לא נשתנה. לא נהסס לסגור בתי ספר ואוניברסיטאות אם יהיה צורך בכך, הדגיש.

המתנחל שנראה יורה לעבר מפגינים באל בירה בסרטי הטלויזיה, אותר אמש הוזמן לחקירה והתברר כי ירה לפי הנהלים. המתנחל הוא קצין ביטחון באחת ההתנחלויות ליד אל בירה. הוא ליווה אוטובוס של תלמידים שנרגם באבנים, אבל לא המשיך עם האוטובוס אלא נשאר כדי לסייע לאנשי הביטחון. הוא טוען כי התבקש לעשות זאת על־ידי הצבא אלם הצבא מכחיש.

שקט יחסי

בשטחים שרר אמש שקט יחסי. ומלבד זריקות אבנים ספורות על כלי רכב ישראליים וכלי רכב של כוחות הביטחון, לא נרשמו אירועים חריגים.

באוניברסיטת פריר בבית־לחם התקהלו בקמפוס כמה עשרות סטודנטים וקראו סיסמאות. כוחות הביטחון לא התערבו וההתקהלות התפזרה כעבור זמן מה. סטודנטים התקהלו גם במכללה האיסלמית בחברון וקראו סיסמאות. כוחות הביטחון לא התערבו בנעשה. לקראת השעה 12.30 התפזרה ההתקהלות.

במחנה הפליטים בלאטה ליד שכם נמשך העוצר, לא ברור מתי יוסר. כוחות מתוגברים של צה"ל ומשמר הגבול הפגינו נוכחות באזור.

גם במזרח ירושלים הסתמנה אתמול רגיעה לאחר ארבעה ימים רצופים של הפרות סדר. שביתת המסחר הסתיימה והסוחרים שבו ופתחו את החנויות.

בכניסה ליער השלום בשכונת אבו טור הונף על עמוד חשמל דגל אש"ף. הדגל הוסר בידי המשטרה.

גזרי דין ניתנו במשפטים מהירים ל־6 מהעצורים שנתפסו במהלך ההתפרעויות ויידוי האבנים שהיו בענבתא: 4 מהם נדונו ל־12 חודשי מאסר, כל אחד מהם 4 בפועל והיתר על תנאי לחמש שנים וקנס של 500 שקל; ושניים נדונו כל אחד ל־10 חודשי מאסר מהם 4 בפועל והיתר ל־3 שנים על תנאי וקנס של 500 שקל.

נערה בת 16 נורתה, נפצעה בזרועה ואושפזה בבית־החולים בעזה. הדבר אירע אתמול בשעות הבוקר בבית הספר התיכון בעזה, אחרי שלטענת דובר צה"ל התלמידה הסיתה את חברותיה להפגין.

בקבוקי תבערה הושלכו אתמול פעמיים לעבר כלי רכב ישראליים בבית חנון, ולא היו נפגעים והיו מקרים נוספים של הפרות סדר והבערת צמיגים.

שר הביטחון אתמול ברמאללה (צילום: רחמים ישראלי)

משמרות־מחאה והשבתת לימודים אמש בנצרת

מאת כתב „על המשמר", במגזר הערבי

תלמידי בתי־הספר התיכוניים בנצרת השביתו אתמול את הלימודים במחאה על מאורעות הדמים בערי הגדה המערבית. היוזמה לשביתה באה ממועצת התלמידים המייצגת את כל בתי הספר התיכוניים בעיר, לרבות בתי הספר המסיונריים. עשרות נשים בעיר מקיימות זה יומיים משמרות מחאה בככר מעיין מרים הקדושה שבכניסה לכנסיית הבשורה.

הנשים הקימו אוהל ועליו צויירו סיסמאות בגנות רצח הסטודנטים והנערים, קריאה להפסקת הטבח וקריאה לנסיגה מהשטחים הכבושים.

מליאת מועצת עירית נצרת שהתכנסה אתמול לישיבה מיוחדת קיבלה החלטה חריפה המגנה את מדיניות היד הקשה בשטחים.

מרכבת מונטיפיורי לפני ואחרי

מרכבתו המפורסמת של הנדיב משה מונטיפיורי הוצתה אתמול לפנות בוקר בשכונת ימין משה ונשרפה כליל.

המרכבה, ששימשה את מונטיפיורי בנסיעותיו בארץ, היתה מוצבת במבנה מיוחד בשכונת ימין משה הנקראת על שמו, ליד טחנת הרוח המפורסמת שבנה. המבנה היה נעול בסורגים.

סמוך לשעה 03.45 דווח למשטרה, כי המרכבה עולה באש. חוקרי מכבי האש קבעו כי הוצתה. האפשרות העיקרית הנבדקת במשטרת ירושלים היא – שאת ההצתה ביצעו צעירים ערבים על רקע לאומני, כהמשך להתפרעויות שהיו בירושלים בעקבות רצח עמדי.

מחקירת מכבי האש מתברר, כי המציתים שפכו דלק דרך סורגי המבנה על המרכבה ואחר־כך הציתו אותה. האש אחזה במהירות במרכבה העשויה ברובה מחומרים דליקים והיא נשרפה לגמרי.

ראש עיריית ירושלים הורה ביום לבדוק את האפשרות, שמומחים ישחזרו את המרכבה לפי צילומים וציורים של מרכבות שהיו בשימוש באותה תקופה. (עתי"ם)

(תצלומים: אליהו הראתי)

ועדת הפנים תדון בצנזורה

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

הנהלת הקואליציה אילצה את שר הפנים הרב יצחק פרץ להסכים לעריכת דיון בוועדת הפנים, בנושא הצנזורה. אתמול דנה הכנסת בשמונה הצעות לסדר היום, בנושא התנכלות הצנזורה למחזה „החילוני האחרון". כל הדוברים החילונים, כולל חברי הקואליציה, קראו לביטול הצנזורה.

יוסי שריד (ר"צ), ראשון המדברים, קרא לכנסת לבטל את המועצה לביקורת סרטים ומחזות לפני שישראל תהפוך „למדינת צנזורה". על התאטרון הקאמרי להפסיק לשתף־פעולה עם הצנזורה. מוטב לא להעלות את „החילוני האחרון" מאשר להעלות אותו בקדמרוריקציה של המחזאי שמואל הספרי והשר פרץ.

אלעזר גרנות, מזכ"ל מפ"ם, ציין כי „עם שרוחו מסורסת מכיח, אין בו גם כוח לעמוד מול מזימות אויביו מבחוץ, חופש המחשבה וחרות הביטוי והיצירה הם הכרחיים להבטחת אופיו הדמוקרטי של כל משטר ושל כל שלטון".

מנחם פרוש (אגו"י) העיר כי הצגת „החילוני האחרון" היא הסתה נגד הציבור הדתי, היא מעוותת את היהדות.

מרדכי וירשובסקי (שינוי) טען, כי צנזורה על דעות לגיטימיות מבטאת חוסר ביטחון ופחדים של השלטונות. מתי פלד המתקדמת, הציע באמצעות „יוזמת חקיקה פרטית, לבטל את הצנזורה לבוגרים, ובמקומה להקים צנזורה לפיקוח על הצגת מחזות וסרטים בפני קטינים.

מיכאל איתן ליכוד חרות, הציע להחיל את הצנזורה רק על סרטים ומחזות המתוקצבים מכספי הציבור, את חופש הביטוי מותר להגביל רק על ידי הצנזורה הבטחונית.

שר הפנים ציין כי רצה להסיר את כל ההצעות מסדר יומה של הכנסת, אלא שהנהלת הקואליציה סברה אחרת, והן יועברו לדיון יסודי ומעמיק בוועדת הפנים. לדעתו המחזה היהודי האחרון אינו אלא הסתה, שיסוי וביזוי נגד הציבור הדתי בארץ.

במכתב לשר הביטחון ולשר המשטרה:

רן כהן תובע לחקור עד תום רצח הילד

מאת מוטי בסוק ואבי בניהו, כתבי „על המשמר"

מבדיקות קפדניות שערכו אתמול המשטרה הצבאית החוקרת (מצ"ח), פיקוד המרכז ומפקדת צה"ל בשטחים עולה, כי חיילי צה"ל לא היו מעורבים כלל בירי, שגרם למותו של הילד בן ה־12 ממחנה בלאטה. עם זאת ממשיכים גורמי הביטחון באיזור לחקור ולנסות לאתר את מבצעי הירי. לאחר שטוהר צה"ל לחלוטין בעניין זה, מתמקדת החקירה כהכרח בתושבים המקומיים ובמתנחלים בישובים היהודים בשטחים.

במהלך החקירה אתמול נבדקו כלי הנשק של יחידות צה"ל באזור. מתברר כי הילד נהרג מקליע בקוטר 5.56 מ"מ ואילו הצלפים של יחידות משמר הגבול, נשאו רובים בקוטר 7.62 מ"מ, וירו שם כבר לאחר שהילד הובא לבית־החולים.

יש לציין כי צלפי משמר הגבול צורפו לפעילות צבאית בשטחים ובעזה לפי הוראתו של שר הביטחון, שביקש למנוע ירי מפוזר בשעת הצורך.

חבר הכנסת רן כהן מר"צ ערך אתמול אף הוא בדיקה יסודית בעניין. ממידע מוסמך שהגיע לרשותו עולה, כי הילד נהרג בין השעה 2:00 ל־3:00 אחרי־הצהריים ונקבל בבית־החולים ב־3:10, זאת כאשר חיילי צה"ל החלו בירי רק ב־3:30.

חבר הכנסת כהן פנה אתמול במכתב לשר הביטחון יצחק רבין ולשר המשטרה חיים בר־לב, בתביעה לחקור עד תום את מקרה הרצח. במכתבו כותב ח"כ כהן: „למיטב ידיעתי החקירה הצבאית, של היחידות ושל מצ"ח מראה בוודאות כי הנער בן ה־12 ממחנה בלאטה נהרג ביום ב' שלא מיריות חיילי צה"ל. הן קוטר הקליע ממנו נהרג, הן העיתוי והן בדיקות הנשק של החיילים, שפעלו או עברו בסביבה, מטהרים בוודאות את הצבא, מאפשרות המעורבות ברצח".

ועוד הוא מוסיף: „באזור עברו עוד שתי אוכלוסיות. מקומיים שאינם חמושים בכלל ושאין הגיון רב שהללו אכן ירו לעבר מחנה בלאטה, בה בשעה שיכלו לירות על חיילים או מתנחלים שעברו בסביבה.

קבוצה אחרת שעברה במקום הם המתנחלים המצויידים בנשק דומה לזה ממנו נורה הילד. לידיעתי רק משטרת ישראל מוסמכת לחקור אפשרות מעורבותם של אלה בהרג. לפיכך אבקש את טיפולכם המשותף והמהיר למען ימצא היורה ויטוהרו כל אלה שאין בהם כל אשם".

יוסי שריד שלח אתמול מברק לשר הבטחון רבין. „כחבר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת עלי לתבוע ממך כי החקירה תמשך עד שימצא היורה". שריד קובע „אם יש כדור, יש יורה ואם היורה איננו חיל, כי אז הוא מישהו אחר שלא הוסמך להיות במקום ובוודאי לא הוסמך לירות".

מתי פלד מהמתקדמת, תבע אתמול משר המשטרה חיים בר לב לסלק לאלתר את הצלפים של משמר הגבול מהשטחים. לדבריו, פלשתינים בשטחים דיווחו כי במספר תקריות שארעו לאחרונה כיוונו הצלפים את האש נגד מי שנחשדו כמארגנים וכמסיתים, או מי שכיסו את פניהם בכאפיות.

כתבנו בשטחים מוסר, כי בודקים אפשרות שנהרג מיריות נוסעי מכוניות ישראליות, שעברו ליד המחנה ונרגמו באבנים.

„קבוצת ההנהגה הדגישה את אחריותו של הנשיא"

אמרה אמש ג'ין קירקפטריק בוועדת העורכים

העיתונות האמריקנית שונה את טורות, ללא קשר לשאלה מי הוא הנשיא. ועל רקע זה יש להבין את עמדתה בפרשת אספקת הנשק החשאית לאיראן — אמרה אתמול אחר־הצהריים ג'ין קירקפטריק, לשעבר שגרירות ארה"ב באו"ם, שהיתה אורחת ועדת העורכים, במסיבה שנערכה ב„בית סוקולוב" בתל אביב.

הדוברת ציינה, כי היו ליקויים רבים בהצגת הפרשה בפני הציבור בימים המכריעים הראשונים. האמריקנים אינם יודעים גיאוגרפיה, כל נושא איראן היה רחוק מתודעתם ומסיבת העיתונאים הראשונה של הנשיא בעניין איראן לא הוכנה כראוי.

עוד הוסיפה, כי קבוצת ההנהגה של הממשל נטתה להדגיש את אחריותו של הנשיא לאספקת הנשק, ולא להבליט את האחריות הקיבוצית, אם כי הנשיא נושא כמובן באחריות מיניסטריאלית; שרי החוץ וההגנה לא השמיעו את דעתם התומכת בנשיא, וכתוצאה מכך התפתח מעין משבר מנהיגות. ובמחירות הסך הנושא מבעיה של מדיניות חוץ למלודרמה של מדיניות פנים.

קירקפטריק הדגישה, כי בדברים אלה אין משום סתירה לעובדה, כי הממשל חייב לשמור על שלטון החוק. אין לדעת מה יהיו השלכות הפרשה על הבחירות הבאות בארה"ב, שכן עדיין לא ברור מי יהיו המועמדים של שתי המפלגות.

בתשובה לשאלה אמרה, כי נראה לה שמעורבותה של ישראל בפרשה היא שולית. (עתי"ם)

שמיר למובארק:

אם הכל תלוי בשמיר — הכל יהיה בסדר, גם השלום

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

„קראתי את תשובתו של הנשיא מובארק בפאריס על השאלה בדבר היחסים עם ישראל, שבה אמר כי אם שמיר יהיה בסדר — היחסים יהיו בסדר. אני יכול להרגיע את הנשיא אם הכל תלוי בשמיר — הכל יהיה בסדר, גם השלום." זאת אמר אתמול ראש־הממשלה יצחק שמיר בקבלת פנים חגיגית, של נכבדי הציבור באשדוד לרגל 30 שנה להקמתה של העיר.

עוד הוסיף: „צריך להתאמץ ולדבר, כדי לחפש דרך של הסכמה הדדית כדי להגיע למטרה של כל תושבי האזור — דו קיום בשלום בין יהודים וערבים". שמיר אמר כי שלום פירושו השלמה עם קיומה העצמאי של ישראל והשלמה עם זכותו של עם ישראל בארץ ישראל „לא יהיה מנוס, אדוני הנשיא, מהשלמה עם כך שירושלים היא בירת ישראל".

להגדיל את העוגה

שמיר צייד ברפורמות הכלכליות המתוכננות. השנתיים האחרונות, לדבריו, הוקדשו לבלימתה של האינפלציה ואילו את השנתיים הבאות יש להקדיש לצמיחה, גידול וקניה. „יש להגדיל את העוגה, כדי שנפסיק להתקוטט על הנתחים שברשותינו. מדינת ישראל, אם לא תגדל, לא תהיה מסוגלת להתמודד עם האתגרים הניצבים בפניה".

במסגרת הביקור באשדוד ביקר שמיר במפעל „אלדע", במרכז עולים ובתערוכה המוקדשת לשלושים שנותיה של אשדוד.

רפפורט הורשע בגרימת חבלה חמורה לשקעה

רפפורט ישוחרר בערבות ל־10 ימים על פי תנאי עיסקת הטיעון, ויתייצב למעצר עד שינתן גזר הדין

מאת דוד פרידמן, כתב עתי"ם

עירא רפפורט, 42, מאנשי אירגון הטרור היהודי, הורשע אתמול על פי הודאתו בגרימת חבלה חמורה לראש עיריית שכם לשעבר באסם שקעה ובחברות באירגון טרור. הטיעונים לעונש יישמעו בבית־המשפט בעוד כשבועיים ואחריהם יגזרו השופטים את עונשו של רפפורט.

הדיון המשפטי נפתח בבוקר בבית־המשפט המחוזי בירושלים, בפני השופטים אליהו נעם, צבי טל ושלום ברנר. בראשית הדיון הגיש בא כוח המדינה עו"ד עוזי חסון עיסקת טיעון שנחתמה בין רפפורט ובין המדינה. בעיסקת הטיעון נאמר כי רפפורט יודה באשמות המיוחסות לו והמדינה תסכים לשיחרורו בערבות למשך 10 ימים. עוד נאמר בהסכם, כי כל צד יטען בבית־המשפט לגבי מידת העונש לפי הבנתו.

רפפורט הורשע בכך, כי בתחילת מאי 1980 הצטרף לאירגון הטרור היהודי ובמסגרתו הסכים ליטול חלק בתוכנית לפגוע בחברי הוועד להכוונה לאומית. חברים באירגון ערכו תצפיות לעבר בתיהם ומכוניותיהם של חברי הוועדה. חבר אחר באירגון הכין מטעני חבלה ממולכדים שהכילו חצי קילוגרם חומר נפץ גנוב מצה"ל, ואחרים רכשו מגנטים לצורך הצמדת מטעני החבלה.

בכתב־האישום, שבו הודה הנאשם, נאמר כי רפפורט וחברים אחרים באירגון הטרור היהודי — נתן נתנזון ומשה זר — קיבלו מיהודה עציון את מטען החבלה והצמידו אותו בראשית יוני 1980 למכוניתו של באסם שקעה. בכוונה לגרום לו חבלה חמורה. ב־2.6.80 בבוקר הסיע באסם שקעה את מכוניתו, המטען התפוצץ וכתוצאה מכך נפצע שקעה קשה ושתי רגליו נקטעו.

רפפורט הוא הנאשם ה־28 מנאשמי אירגון הטרור היהודי שהובא לדין. באולם הדיונים נכחו במהלך הדיון חברים רבים של רפפורט וביניהם גם נתן נתנזון, שהורשע בעבר בהנחת מטען החבלה במכוניתו של באסם שקעה יחד עם עירא רפפורט.

„הרב הרשה" לחזור

במהלך הדיון אמר בא כוחו של רפפורט, עו"ד יעקב וינרוט, כי בכוונתו להביא עד מארה"ב, הרב פרופ' טנדלר, שהוא פוסק הלכה חשוב. עו"ד וינרוט טען, כי עד זה יעיד שרפפורט ביקש ממנו לפסוק הלכה בשאלה אם עליו לחזור ארצה ולעמוד לדין. לטענת עו"ד וינרוט אסר הרב פרופ' טנדלר על רפפורט להגיע ארצה בשל מחלתה האנושה של אימו, ורק כשחל שיפור במצב האם הרשה לו הרב לחזור. שופטי בית המשפט הסכימו, כי הרב פרופ' טנדלר לא יגיע ארצה מארה"ב להעיד ובית המשפט יסתפק בהצהרה חתומה שתשוגר לבית־המשפט.

בית המשפט שיחרר את רפפורט בערבות אישית של 10,000 ש"ח וערבות צד ג' בסכום דומה. השיחרור יהיה לתקופה של עשרה ימים ולאחריהם יתייצב הנאשם בבית־המעצר.

הדיון המשפטי הבא יתקיים ב־23 לחודש זה ויוקדש לטיעונים לעונש ב־23 לחודש זה. (עתים)

פלשתינים בעמדה במגדושה מתכוננים לשגר רקטה לעבר עמדות „אמל". אתמול פינו מספר עמדות במסגרת הסכם הפסקת האש. (תצלום: איפי)

הפלשתינים נסוגים ממגדושה; „אמל" מסיר המצור מרשידיה

פינו 5 מוצבים קדמיים ומסרו אותם לאנשי החיזבאללה המתווכים בין הצדדים ■ אמבולנסים נכנסו לפנות פצועים והרוגים

מגדושה, דרום לבנון. — המחבלים הפלשתינים החלו אתמול לפנות מעמדות שתפסו בעיירה האסטרטגית מגדושה בדרום לבנון — מסרו עדי ראייה.

היה זה סימן ראשון למימוש הפסקת האש בין המחבלים לבין המיליציה השיעית, שהושגה במאמצי תיווך קשים של נציגים איראנים ולובים.

עדי ראייה מסרו כי עשרות מחבלים פינו חמישה מוצבים מבוצרים במגדושה ומסרו אותם ללוחמי החיזבאללה.

המחבלים נסוגו לעמדות אחוריות בעיירה זו השולטות על מחנה עין אלחילווה — הוא המחנה הגדול ביותר של הפלשתינים בלבנון שמתגוררים בו 80 אלף.

התושבים הנוצרים המעטים שנשארו בעיירה יצאו ממקלטים ועקבו אחר העברת העמדות מיד ליד בפיקוח המתווכים האיראנים.

אמבולנסים של החיזבאללה העבירו לאחר מכן יותר מ־20 גוויות שהיו מוטלות ברחובות בהם נערמו הריסות רבות.

מקורות אמל והמחבלים מסרו, כי בולדוזרים החלו בינתיים לפנות מתרסי חול גבוהים סביב המחנה רשידייה ליד צור ובמחנה מחכים לכניסת שיירה של תשע משאיות עמוסות מזון ותרופות. ביחד עם המשאיות מחכים 10 אמבולנסים של הצלב האדום הלבנוני כדי להיכנס למחנה ולפנות משם את הפצועים.

כוחות אמל הטילו מצור על ראשידייה באוקטובר, לפי ההסכם מפנים המחבלים את מגדושה בתמורה להסרת המצור על ראשידייה.

עם זאת נמשכים חילופי האש לסירוגין בין הצדדים הלוחמים סביב מחנות שאתילה וברג' אלברג'נה. אתמול ירו שני הצדדים במקלעים ומטולי רימונים. (עד"ע)

כוח צה"ל הרג 2 מחבלים שעשו דרכם לפיגוע בצפון

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

כוח צה"ל הרג אתמול סמוך לחצות 2 מחבלים סמוך לכפר חולה, השוכן כ־3 ק"מ מערבית למושב מרגליות.

תושבי קרית שמונה רבים ראו את פצצות התאורה שהאירו את השטח ושמעו את הדי הקרב שהתנהל מרחוק.

הקרב התנהל בשטח קשה בתוך ואדי.

בסריקות שהתנהלו עם אור ראשון התגלו גופותיהם של שני מחבלים ולידם רובה קלאצ'ניקוב פצצות אר.פי.ג'י ומטען חבלה קטן.

בשטח התגלו סימני דם רבים וככל הנראה מחבל נוסף שהיה פצוע הצליח להמלט צפונה לעבור את הגבול הצפוני של רצועת הביטחון. חוליית המחבלים מנתה ככל הנראה 4 אנשים. יתכן מאוד שמדובר בחוליה של פלשתינים.

מפקד הכוח שנתקל במחבלים סיפר „הבחנו בחוליית המחבלים כשעה לפני חצות. פתחנו לעברם באש תוך סיוע ארטילרי לתאורה. הם הופתעו ולא השיבו אש.

מטען חבלה קטן במשקל כ־800 גרם התפוצץ כמה מטרים ממעבר הגבול במטולה. לא היו נפגעים.

חריש החליט שנציגו יגן על שריד בבג"ץ

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, סיכם אתמול עם פרקליטיו הבכירים, כי אחד מהם יידרש לייצג את שר המשפטים ואת המדינה בפני בג"ץ נגד ההחלטה לשחרר את ויליאם נקש מכלאו ולא להסגירו לצרפת.

בית המשפט העליון עומד לדון בהרכב של חמישה שופטים בעתירת סיעת ר"צ נגד שר המשפטים. חריש התקשה לבחור בפרקליט מקרב עובדיו לאור הסתייגותיו מעמדת השר הממונה עליהם.

תחילה הביע רצונו לשכור עורך הדין רנטו יאראק, ראש מחלקת הבג"צים לשעבר במשרד המשפטים, שפרש לא מכבר ועבר לעסקים פרטיים.

שר המשפטים אברהם שריר, עדיין איתן בדעתו חרף מורת הרוח בחוגים שונים ובעיקר מצוות עוזריו הבכיר. הוא נאחז בשורה של נימוקים אותם הוא מסרב בעקשנות לחשוף.

היועץ המשפטי יוסף חריש כבר הודיע כי מחמת התנגדותו הנמרצת להחלטת שריר — אין הוא רואה עצמו יכול להגן עליו בבג"צ.

אי־אמון

הכנסת הסירה שלשום הצעת אי־אמון של סיעת מפ"ם, ברוב קולות הקואליציה ותמיכה נגד קולות השמאל. בפרשת נקש. שלושה מח"כי הקואליציה ורשובסקי, עטשי (שנוי) וארצי (ל"ע) נמנעו מהצבעה.

„כאשר ינוס איש מפני הארי ופגעו הדב, ובא הבית וסמך ידו על הקיר ונשכו הנחש...". זה מצבה של ישראל בימים אלה אמר אלעזר גרנות בפתח דבריו בנמקו את הצעת אי אמון. הוא הזכיר, כי בתי המשפט קבעו שנקש רצח בצרפת על רקע פלילי, וכי נכנס לארץ בזהות בדויה, ונתפס בדרכו לבצע פשע בכביש ירושלים־יריחו.

בויכוח לטענות נקש ומקורביו, כי בכלא בצרפת נשקפת לו סכנת חיים, הזכיר גרנות כי בבתי כלא בישראל נרצחים אסירים מידי חודש ואילו בצרפת לא קרה דבר כזה ב־15 השנים האחרונות.

מנהיג האופוזיציה הצ'יליאנית — בארץ

מאת שלמה סלוצקי
כתב „על המשמר"

רוב העם בצ'ילי תומך במעבר לדמוקרטיה ורק תמיכתו האיתנה של הצבא והכוחות המזויינים מאפשרת לפינושה להשרד בשלטון.

את זאת אמר ל„על המשמר" אנריקה סילבא סימה, מי שהיה מבקר המדינה בתקופת הנשיא סלבדור איינדה, וכיום יו"ר המפלגה הראדיקלית והחזית הדמוקרטית המנהיגה את האופוזיציה.

שעות ספורות לאחר הגעתו לארץ כאורח מפלגת העבודה ומשרד החוץ, שוחח סילבר סימה עם כתבנו. בראיון שמתפרסם היום בעמודי הפנים („מנהיג מחוץ לחוק" עמוד 6) שולל מנהיג האופוזיציה הצ'יליאנית את התנאים שהציבו האמריקאנים כדי ללחוץ על פינושה למען התרת רסן השלטון ומעבר באמצעים לא אלימים לדמוקרטיה.

„המאבק נגד הדיקטטורה הוא אחריותינו הבלעדית, ואיננו מחפשים אמצעי לחץ מבחוץ, אך אנו מקבלים חיזוק מהמשך מהסולידריות הבינלאומית."

סילבר סימה, היה אורח ההסתדרות בשני ימי השהות הראשונים שלו, הוא יפגש בהמשך עם חברי כנסת ושרים, וכן עם שר החוץ שמעון פרס.

היום בערב יפגש האורח עם מזכ"ל מפ"ם, ח"כ אלעזר גרנות. בנה לשיחה כאורחה משותפת. כנה ידונו בקשרים המצויינים הקיימים זה מכבר בין שתי המפלגות.

בני נוער ביצעו 20% מסך כל מעשי האלימות ב־1985

מאת מוטי בסוק כתב
„על המשמר" בכנסת

מתוך 88,265 עבירות שיש בהן אלימות שנרשמו ב־1985 — 20 אחוז בוצעו על ידי בני נוער. נתונים אלה נמסרו אתמול לוועדת החינוך והתרבות של הכנסת. על־ידי אברהם חמו לשעבר קצין מניעת עבריינות במשטרה והיום איש חינוך.

פנינה אלדר, יו"ר האגודה למניעת אלכוהוליזם אמרה, כי כ־9 אחוז מבני הנוער בגילאי 14־17 שותים פעמיים בשבוע משקאות חריפים. התופעה של שתיית בירה יום יום. לובשת לממדים מסוכנים. בקיבוצים אחדים אותרה הבעיה וטופלה בהצלחה מלאה. משמע, שאפשר בארץ כשלנו לטפל באלכוהוליזם בקרב בני נוער במשאבים לא גדולים במיוחד. בעיניה האגודות מתגברת תופעה של שתיה מסוכנת בקרב בני נוער ערביים. אצל המוסלמים הבעיה קשה יותר משום שהמשפחות נוטות להרחיק הנושא בשל איסורי הקוראן, וכך אין אפשר לטפל בבעייה.

יו"ר ועדת החינוך נחמן רז, אמר כי יוזם חקיקה לאיסור מוחלט של מכירת משקאות חריפים לבני נוער, וגם הגבלה במתן רשיונות לפתיחת פאבים.

הוא דרש ממערכת החינוך להתמודד עם תופעות של שתיינות ואלימות בקרב התלמידים, תוך שהוא מצביע על בתי ספר שבהם נעשו פעולות מניעה מוצלחות שגימדו את הבעיה למימדים אפסיים.

שני מפעלים באזור חיפה חוייבו בצו לצמצם הזיהום

מאת ירון זליג
כתב „על המשמר" בחיפה

שר הפנים יצחק פרץ הוציא אתמול שני צווים נגד המפעלים „נשר" ו„דשנים—חומרים כימיקליים", המחייב אותם לצמצם את כמות החומרים המזוהמים הנפלטים מארובותיהם, למחצית מהכמות הנפלטת כיום. במקביל מורה הצו כי היחידה לאיכות הסביבה באיגוד הערים חיפה, היא זו אשר תפקח על ביצוע הצווים.

הצו, שהינו הרביעי מסוגו שהוצא נגד מזהמים באיזור חיפה, נחתם על ידי שר הפנים לאחר שמדידות שנערכו על־ידי היחידה לאיכות הסביבה בחיפה הוכיחו כי קיימת חריגה משמעותית מתקני איכות האוויר.

הצו מגביל את כמות פליטת החומר החלקיקי המוצק מארובות מפעל המלט נשר ל־29 ק"ג לשעה וזאת לעומת כמות של כ־60 ק"ג לשעה הנפלטת מארובות המפעל כיום.

לקיבוץ רמת־השופט
שאו ברכה
ביום חגכם
●
ג. גפנר
מפיץ בלעדי — פולינל במרכז
תל־אביב, רח' אילת 33, טל' 03־658313, 03־659493

מאת יוסף שמי

למה צועקים המלונאים

בסעודה החגיגית של ועידת התאחדות המלונות במלון הילטון בתל־אביב, אתמול — יכול מאוד להיות שבשר הטלה לא החליק בגרונם של המלונאים באותה רכות של לפני שנתיים. לא בגלל שלא היה יין אנין מספיק כדי להוריד את זה. ענף המלונאות במשבר קשה. הקברניטים מוצאים: התמוטטות. והקיבה מתכווצת.

המשגים הכלכליים והצעדים הכלכליים גרמו לירידה חריפה בתפוסת בתי־המלון. חדרים ריקים. והירידה ברווחיות מערערת את יכולת התפעול עד כדי חשש לערעור המערך המלונאי כולו, תוך פיטורי עובדים רבים.

בעלי המלונות מסבירים חברי ההתאחדות צמודים לדולר האמריקני. בעוד שההוצאות השוטפות מתייקרות בלי קשר לשער הדולר בשוקי הכספים בעולם או לשערו בישראל. החוזים עם סוכני הנסיעות באירופה נחתמים מראש ולטווח ארוך. כך קורה, שהעלות למלונות של התייר האירופי יורדת, בעוד שהוצאת המלון בשקלים — עולה. מאז יוני 1985 פוחת השקל ב־31 אחוז לעומת הדולר, בעוד שההוצאות המלונות בתקופה זו עלו ב־54 אחוז. על הפער הזה אולי אפשר היה לצעוק אילו היו קצת יותר תיירים מבחוץ. אבל לא, הלא מפחדים.

בניסיון להיחלץ מן המצב, התאחדות המלונות מביאה הצעות מעשיות: הקמת קרן סיוע בסך 25 מיליון דולר. קידום השיווק במסגרת תקציב ממשלתי מתאים. מיסוד העיקרון של פיצוי על אובדן רווחי ועל הפסדים עקב פעילות הטרור. העברת „חוק השבת", שפירושו תיעול תוספות ההבראה הניתנות לשכירים במסגרת הסכמי שכר, לניצולם של מלונאים ובתי הבראה. הסרת הפיקוח על פעילות מסחרית של בתי־מלון. והכוונה למחירי שירותים מחוץ ללינה. בהכנה שהשוק יעשה את שלו. אחרונה אחרונה ולא פחות מובנת: הצעה „ארגונית" — הקמת ועדת שרים לענייני תיירות, ומעורבות־יתר של גורמי תיירות בקביעת המדיניות בהתאם להחלטות ראש־הממשלה. מי יכול לערוב מה תהיה החלטתו של ראש־הממשלה. למשל בעניין הקמת „קרן פיצויים" למלונאים? למציעים פתרונים.

בראשית השבוע נמסר על העלאת מחירים בבתי־המלון ב־5־10 אחוז על סמך פסיקת ועדה מנדלבאום. הבורר. ממשרד התיירות נמסר בתגובה, שזו פעולה חסרת הגיון בתקופה של ירידת זרם התיירות. אך בכך הגיעו לעניין. השינוי במחירון ייכנס לתוקפו רק בראשית אפריל. ומעניין: בכל הסעיפים ברשימת הדרישות של התאחדות המלונאים, לא היתה התייחסות למערכת התעריפים ואף לא להיצמדות לדולר האמריקני. מדוע, למשל, אין מעלים את רעיון ההצמדה לשער משוקלל של מטבעות אירופיים, שיטה שהיתה מחסנת את הענף מפני תנודות הדולר? אולי טוב יותר להיצמד למארק הגרמני. בעתיד הקרוב לא נראה סביר ששער הדולר יתייצב. מדוע, אם כן, דורשים המלונאים מממשלת ישראל פיצוי על חוסר היציבות בשווקי המטבע בעולם?

תשובה לשאלה זו סיפק עובד בכיר של משרד התיירות, שביקש להישאר בעילום שם. כל הרעש שמקימים המלונאים — הסביר — נובע מן החשש לשביתת עובדים הדורשים העלאת שכר. מכאן הצעקה על אפשרות סגירה של בתי־המלון בקרוב, דווקא בעונה הטובה ביותר — חג המולד והשנה האזרחית החדשה. בעבר, כששער הדולר היה מאוד נזיל, יצאו המלונאים לא פעם נשכרים. אז לא באו לממשלה בהצעה לחלוק ברווחים הנוספים.

אמת, נכון — המשיך איש שיחי — בתי־מלון סובלים מירידה בשיעור התפוסה ומעלייה בהוצאות התיפעול, אך לא עד כדי סגירת „החנות". מאז ומתמיד נהגו המלונאים לדרוש עוד ועוד תמיכה ממשלתית, לקרנות פירסומת בחו"ל, לביטוח שער, להקלות במיסוי, באשראי, בהשקעות. שום מלונאי לא עזב את הענף ולמכור את חלקו בבית־המלון. דברי איש משרד התיירות.

השאלה המתעוררת היא — כיצד ניתן להיחלץ מן המשבר ולהגדיל את זרם התיירות? סיכסוך על שיטותיו חשונות, לא יבוא במקום עשיה בשווקים, בכיוון של עידוד התיירות.

על־פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ב־1975 היו בישראל 21,123 חדרים בבתי־מלון. ב־1985 זינק מספרם ל־30,280 חדר. עלייה של יותר מ־40 אחוז. באותו פרק זמן גדל מספר הלינות בבתי־מלון מ־7,183,000 ל־12,514,000 לינות. את הנתונים הללו יש להשלים עם הערה: מספר החדרים בבתי־המלון ירד עקב החזרת סיני.

בנייה בקצב מואץ

בולמוס הבנייה במלונאות ניזון בעיקר מתקציבים ממשלתיים, ממענקים, מאשראי מסובסד, מהנחות מס ועוד. אין פלא, שלמרות הירידה בתפוסה, ירידה המלווה את הענף זמן ממושך — לא הואט קצב הבנייה ממש עד הזמן האחרון. רק עכשיו נבלמו התחלות הבנייה. רק עתה מסיימים את מה שהחלו לבנות לפני שנים, בתקופת חלוקת המענקים, ושטחי הבנייה היקרים. הבולמוס הזה מקורו בסיסמאות שנזרקו בחלל האוויר על־ידי פוליטיקאים „מהמחנה הלאומי", שרצו להשרות אווירה אופטימית ויציבה בארץ־ישראל השלמה. ב־1978 היה זה יגאל הורוביץ, שר התעשייה המסחר והתיירות, ששם לו למטרה להגדיל את היקף התיירות לארבעה מיליון תיירים — תוך שלוש־ארבע שנים. חברו מהמחנה הלאומי, המלונאי חיים שיף, התחרה בלהט והוסיף עוד שני מיליון תיירים כמטרת־יעד. באווירה זו, שזכתה לעידוד התאחדות המלונות, הושקעו משאבים אדירים בבניית בתי־מלון, בלי שהנוגעים בדבר, בכלל זה המלונאים עצמם, יתנו את הדעת לשאלה עד כמה כדאיות ההשקעות הללו. הם לא התאמצו, משום שהכסף בדרך־כלל לא היה שלהם, אלא של קופת המדינה. אחד מעובדיו הבכירים של משרד התיירות אומר, כי בתי־מלון ניתנו ממש במתנה. ואילו כיום מקימים אותם נהנים צעקה ודורשים כסף למבצע הבאת תיירים. לדבריו ריבוי החדרים במלונות וגידול ההיצע חוזר לענף כבומרנג. סובלים כל מי שנכנסו לענף על סמך חישוב מסחרי גרידא ולא היטיבו לחשב מה יצמח להם כשירצו להסתלק ולמכור את הנכס במקרה של כישלון. סובלים כל מי שיושבים בשטח זמן רב ולא היו שותפים להילולה של חלוקת כספי ציבור בהשקעות עוגתיות של עידן ארליך־ארידור.

אלי פפושדו טען בפגישה עם כתבים לענייני תיירות, כי במלונאות מושקע הון עתק־אחד וחצי מיליארד דולר. 30 אלף עובדים. רוצה לומר, שאין אפשרות לבדוק לעומק את נכונות הנתונים. אך ניתן לומר, כי חלק נכבד מההון המושקע הוא מקופה ציבורית, ועל כן „תת־ניצול של היש במלונאות מהווה הפסד ברור למשק". אין זה נכון — אומר פפושדו — שההכנסה מהתיירות, לפי ההערכה מיליארד דולר ב־1985, כולה של ענף המלונאות. אין נתונים מהימנים כמה מבין התיירים המגיעים ארצה אמנם נזקקים לשירותי בתי־המלון. שכן חלק נכבד מהבאים הנחשבים סטטיסטית כתיירים, מתארחים אצל בני־משפחה וקרובים.

בינואר־נובמבר 86 באו ארצה יותר ממיליון תיירים, לעומת מיליון מאה ושבעים אלף בתקופה המקבילה אשתקד. זו ירידה בסדר־גודל של 14 אחוז, אלה נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. הירידה מכאיבה. גורמת הפסדים לבתי־המלון באזורים מסוימים ומעמיקה את השפל. במקביל, חלה עלייה משמעותית ביותר של תיירות הפנים. לכאורה, אין עילה לצעקת השבר של אנשי השדרה המלונאית. כל איש־מקצוע באיזור יודע, שהמציאות הפוליטית מטילה צל כבד על פעילות משקית של ענפים שונים. במיוחד נכון הדבר לגבי התיירות. הדרישה שקופת הציבור תשמש גם מקור תמיכה בהשקעה להקמת בית־מלון, גם תבטיח הכנסה בעתות שפל של מבקרים, גם תיתן פיצוי על מה שמעוללים המתחרים בקפריסין, ביוון ובדרום־איטליה ותהפוכות שערי המטבעות בשוקי העולם — הדרישה הזו מוגזמת, מעל ומעבר לאפשרי ולכדאי. גם לדולר הנכנס ארצה מענף התיירות — כדאי לזכור — יש מחיר.

הטרור מבריח את תיירי החוץ, הצעדים הכלכליים מכבידים, התשתית הנרחבת קצת מעבר לפרופורציה — מתפתלת. במשרד התיירות לא כל־כך מתרגשים מהזעקה. „בתי־מלון ניתנו ממש במתנה — כיום הנהנים דורשים עוד כסף להבאת תיירים?!"

יש מים, יש פרסונאל — אין אורחים

שאלות פתוחות

השר המדלג בין שני משרדים מתוגבר במנגנון, בעוזרת ליחסי ציבור, במנכ"ל. איש אינו עונה

תקלה מוכרת ברשת הטלפונים שלנו: מצלצלים. ופתאום קול מוקלט נכנס „לתמונה" — „הטלפון אינו מחובר נא לפנות למספר אחת ארבע".

גם הטלפון במשרד התיירות אינו מחובר, כנראה. התאחדות המלונאים יצאה בדברים חריפים נגד משרד התיירות, ליתר־דיוק נגד „פיצול האישיות" של העומד בראשו, שהוא גם שר המשפטים וגם שר התיירות ואינו מתפנה לשתי החתונות באותה מידה. על כל דברי הביקורת האלה לא באה תגובה. לשר יש מנגנון. יש עוזרת ליחסי ציבור. יש מנכ"ל. דממת אלחוט.

בפניות אין־ספור לדוברת משרד התיירות, דבורה גנני, ביקשתי אישור לשיחה עם אחד מראשי המשרד, אך לא קיבלתי תשובה. דוהר, מטבע הדברים, הוא איש „פתוח לפניות הציבור", אבל דוברת משרד התיירות, היושבת גם על תקן דוברת משרד המשפטים, לא היתה מוכנה להרים טלפון. מזכירתה האישית הבטיחה תשובה, אשר לא הגיעה.

אין לדעת אם זה „הסטייל" של הדוברת או אולי היא כועסת על העיתון שלא שיבח את הבוס שלה על מעשה החסד שעשה עם הנדון למאסר־עולם בצרפת. תגובה דומה קיבלתי גם אצל מנכ"ל המשרד. הוא היה עסוק. בבית אמרו שהוא לן בבית־מלון בירושלים, בלתי־ניתן להשגה. מחוסר ברירה, מתפרסמים הדברים בלי הסברים או תגובות מהמוסמכים על הנושא מטעם מדינת ישראל. כיצד הם מעריכים את המשבר? היש להקצות כספים למלונאים? האם זו דרך להצלת הענף? מה בדעת המשרד לעשות כדי למשוך עוד תיירים — אולי לא שניים — שניים וחצי מיליון כפי שהבטיח השר. אלא תוספת שתחזיר את הענף למצב של כל השאלות הללו פתוחות. בינתיים. אולי משום שכבוד השר חבש את כובע התיירות ונטל את המזוודות בדרך לשווייץ או לבריטניה או לארה"ב — כדי להיפגש שם עם אנשי הענף... כדי למשוך תיירים לישראל.

ענף גבוה על עץ קטן

— מנכ"ל התאחדות המלונות, משה עמיר, מה אתה יכול להגיד על הענף, ביום שבו מתכנסת ועידתו?

בוועידה הקודמת, לפני שנתיים, התכנסנו כאשר הענף נמצא במצב טוב. אחרי הוועידה, ב־1985, רשמנו הישגים. הגיעו ארצה יותר תיירים מאי־פעם. ואילו שנת 1986 גרועה מאוד, מכמה בחינות. במישור הכלכלי סבלנו משום שנוצר פער בין פיחות שער הדולר לבין העלייה במחירים השקליים. פיחות הדולר הסתכם ב־31 אחוז. ההוצאות גדלו ב־54 אחוז העלייה הזו נגרמה מסיבות שונות. למשל, שכר העבודה גדל ב־45 אחוז מיוני 1985 עד נובמבר השנה: מזון ומשקאות התייקרו ב־75 אחוז. ריהוט וכלי בית ב־54 אחוז. בסך הכל הייקור המשוקלל הגיע ל־54 אחוז. בנוסף לכך נחלש הדולר לעומת המטבעות האירופיים. בשל מעשי טרור באוויר ובים ירדה התיירות האמריקנית באוקטובר 1986 לעומת 1985 בכ־45 אחוז, והתיירות האירופית ב־63 אחוזים. זה השפיע השפעה ניכרת על ריווחיות הענף. יש מספר לא קטן של בתי־מלון שלא יוכלו להחזיק מעמד, בעיקר בירושלים. על סדר היום של הוועידה תעמוד לסיכך הצעה לקבל עזרה ממשלתית בשורה ארוכה של נושאים עזרה שתאפשר לענף לעבור את תקופת המשבר. בין ההצעות — בקשת קרן סיוע בתנאי אשראי למלונות, בתנאים דומים לאלה שהוענקו לאלקטרוניקה. כן נבקש תקנות שיבטיחו כיסוי אובדן רווח והפסדים כתוצאה מפעולות טרור. נבקש גם ביטוח שער ברמה המקובלת בשביל יצואנים לשוק האמריקני.

התאחדות המלונאים קיבלה בשמחה את מדיניותו הליבראלית של שמחה ארליך המנוח. אשר בין השאר גרסה כי יש לבטל כל תמיכה בענפי היצוא ולהנהיג שער נייד וחופשי של המטבעות. והנה, עכשיו דורשים המלונאים פיצוי בגין יציבות שער החליפין. ירידת שערו של הדולר בשוקי העולם. פיצוי עבור הירידה בתיירות בשל אירועי טרור וכיוצא באלה.

המלונאים, גם כיום, בעקרון הם נגד התערבות ממשלתית. אך הממשלה קובעת תנאים במשחק הכלכלי, לכן היא צריכה לפצות גורמים תעשייתיים הסובלים עקב התנאים שנוצרו.

— כיצד ניתן להמשיך ולהחזיק ענף כה גדול תוך־כדי הישענות על תמיכת מקופת האוצר?

ענף הכותנה, המעסיק 500־600 אולי אלף עובדים, קיבל 17 מיליון דולר כדי להחזיק מעמד ולעבור תקופת משבר. המלונאים נותנים תעסוקה לכ־22 אלף איש. לפי מספר המועסקים, היינו צריכים לקבל תמורה גדולה פי 22 משקיבלה הכותנה, אבל אנחנו מבקשים רק 30 מיליון דולר. המלונאות עומדת על יסודות איתנים ורק מבקשת סיוע לעבור תקופה קריטית.

„ענף הכותנה קיבל 17 מיליון דולר ומעסיק 500־600 איש. אנחנו מעסיקים 22 אלף — ומבקשים רק 30 מיליון דולר" ■ מנכ"ל התאחדות המלונות

— האם ענף המלונאות אינו גדול מדי לצרכים שלנו?

קטן מדי? הגיע הזמן לעשות חושבים לפני שמחליטים על בניית בתי־מלון חדשים. צריך לפעול להגדלת ביקושים לשירותי מלונאות.

— כיצד בכלל צמח הענף מעבר לממדים הטבעיים ולצרכים, וגרם להחרפת המשבר? הרי ירידה במספר התיירים אינה עומדת בפרופורציה לעומק המשבר, כפי שמתארים אותו אנשי הענף. כיצד מתמודדים עם המשבר ביוון, איטליה, ספרד?

הענף קיבל תמיכה קטנה כאשר „צמח והתפתח". משקיע זר, לפני שהוא נכנס לעסק, צריך לבדוק טוב טוב את הריאליה. ביוון ובאיטליה המצב דומה לשלנו, אלא ששם אין הקפאת הדולר וההכנסות עולות בהתאם.

— המלונאים מאיימים ש„יסגרו את החנות". היכיצד? רובם קשורים בהסכמים עם סוכני תיירות מי יכסה הוצאות פיצויים בגין הפרת הסכמים?

לא מדובר בסגירת בתי־מלון ביוזמה, אלא בסגירה כתוצאה מחוסר יכולת להפעילם. הם ייסגרו מעצמם, מחוסר כסף לשלם עבור שכר העבודה, רכישת שירותים וחומרים.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

מנהיג מחוץ לחוק

האופוזיציה הצ'יליאנית איננה מפולגת. היא רבת־פנים – אומר אנריקו סילבה סימה, לשעבר שר בממשלת איינדה וכיום ממנהיגי האופוזיציה בצ'ילה ● מאבק על השבת הדמוקרטיה צפוי, ובקרוב.

מאת שלמה סלוצקי

גם בפגישה הנערכת בישראל ולאור היום, בלובי של מלון תל־אביבי ממוזג, אופפת אווירה של מיסתורין מחתרתי את הריאיון איתו. אנריקה סילבה סימה, שהוזמן על־ידי מפלגת העבודה ומשרד החוץ, הוא אחד משארית הפליטה של ממשלת סלבדור איינדה, שנרצח באכזריות בהפיכה הצבאית שהתחוללה בצ'ילה ב־11.9.73. בראשותו של הגנרל פינושה. סילבה סימה כיהן כמבקר המדינה בממשלת איינדה.

יש משהו מיוחד בשיחה גלויה עם מי שאתה יודע שהוא אחד מהחשובים שבמנהיגי האופוזיציה הצ'יליאנית, שהוצאה לפני 13 שנה אל מחוץ לחוק, והוא מכהן כיום כיו"ר המפלגה הראדיקאלית ונשיא "החזית הדמוקרטית", המרכזת את מעולות המפלגות נגד הדיקטטורה ולמען החזרת הדמוקרטיה לצ'ילה. רק מעמדו הבינלאומי של סילבה סימה שמר עליו עד כה מפני מעצר. שהיה מסבך את הדיקטאטורה הצ'יליאנית וגורם נזק נוסף למעמדה, הרעוע בלאו הכי. גם כך מדובר באיש אמיץ, אשר בחר בדרך הקשה של אופוזיציה מבפנים, כאשר אלפים מחבריו בחרו, או נאלצו לבחור, במאבק מתוך הגלות האירופית הרחוקה. לבחירה זו, כמו לכל בחירה, יש מחיר וכאן המחיר הוא בהגבלת חופש התנועה והביטוי של אנריקה סילבה סימה. אך כפי שאומר הפתגם הספרדי — "למבין הנבון, די במילים מעטות."

שאלה: היו שמועות רבות סביב ביקורך בארץ. האם תוכל להגדיר את מטרותיו?

סילבה סימה: הוזמנתי כבר כמה פעמים על־ידי מפלגת העבודה הישראלית במהלך הכינוסים של האינטרנציונל הסוציאליסטי. שבה חברים הם וגם אנחנו — המפלגה הראדיקאלית. המטרה היא להכיר את מדינתכם ואת המדיניות החברתית שלה ולהחליף דעות על המצב בשתי ארצותינו, צ'ילה וישראל. לשם כך קבענו פגישות עם ראשי מפלגת העבודה, שרים, חברי פרלמנט, וכמובן עם שמעון פרס, שר החוץ.

מכאן נראה כי האופוזיציה הצ'יליאנית לא רק מורכבת, אלא גם מסובכת בחילוקי דעות ופילוגים. שאינם מאפשרים לתת אפיק חיובי לרצון המאבק נגד הדיקטאטורה ובעד הדמוקרטיה. האם כך הדבר גם בעיניך?

לדעתי, החזית של אופוזיציה מפולגת איננה נכונה כלל ועיקר. הוקמו מספר התארגנויות פוליטיות מפלגתיות ותנועות מחאה, כדי לאפשר מציאת אפיקי פעולה משותפת לכל האופוזיציה. בתוך המכלול הזה המסגרת הפוליטית־מפלגתית החשובה ביותר היא "החזית הדמוקרטית" שאנוכי עומד בראשה, זו שהוקמה בתחילת 1983 על בסיס שבע מפלגות: המפלגה הראדיקאלית; המפלגה הסוציאליסטית הצ'יליאנית והדמו־נוצרים, שהיו המפלגה הגדולה בעת הפלתו של איינדה. בנוסף לשלוש המפלגות הגדולות כלולים בחזית גם הסוציאל־דמוקרטים, הליכוד הסוציאליסטי העממי וכן שתי מפלגות מהימין הדמוקראטי, שפרשו מהעמדה הריאקציונית של הימין המסורתי שתמך בפינושה, וכן המפלגה הרפובליקנית והליבראלית.

לחזית הזו שלוש מטרות המתוות את דרכנו מאז הקמתה ועד היום: סיום הדיקטאטורה, הבטחת תקופת מעבר מסודרת לדמוקראטיה ולבסוף הקמת עצרת מחוקקת, שתכין את התשתית לדמוקראטיה החדשה.

למרות אי־חוקיותן הפורמאלית של כל המפלגות בצ'ילה — שהוצאו מחוץ לחוק בעת ההפיכה — הצליחה החזית הזאת לארגן פעולות חשובות וביניהן הפגנות וצורות אחרות של מחאה פוליטית — לקראת מימושם של אותם יעדים.

אתה בעצם יו"ר של מפלגה לא חוקית. כיצד מתבצעת הפעילות הפוליטית המפלגתית במצב כזה?

אנריקה סילבה סימה — בלי דם, בלי נעדרים והפיכות צבאיות

(צילם שלמה סלוצקי)

מידת המחתרתיות הנדרשת מאיתנו תלויה בדרגת מצב החירום שהממשלה מכריזה בתקופה מסויימת. ואני מדבר על דרגות, כי מאז 73' אנו חיים באנומליה משפטית מבחינת הקפאת הזכויות האזרחיות, ומכאן שמדובר רק בדרגות האנומליה ולא במהותה.

כשאני מדבר על אנומליה, אני מתייחס לשלילת חופש התנועה, ההתארגנות והביטוי, ולזכותם של השליטים לשלוח אדם לגלות או למנוע כניסתו של אדם לצ'ילה, וכל זאת מבלי שתהיה אפשרות כלשהי לערעור בפני ערכאה משפטית על כל האמור עד כה יש להוסיף את העוצר הלילי, שלא הופסק מאז ההפיכה ועד היום.

האם נכון יהיה למקד את המחלוקת בין קבוצות האופוזיציה בכך ש"החזית הדמוקרטית" מצדדת רק בדרך הדמוקראטית והלא־אלימה להחזרת הדמוקראטיה לצ'ילה, ואילו קבוצות אחרות רואות לנכון לתמוך בפעולות אלימות כנגד הדיקטאטורה?

הניתוח נכון בעיקרו, אך חשוב להדגיש שהאופוזיציה הצ'יליאנית איננה מפולגת בכל הנוגע לרצונה לחזור מהר לדמוקראטיה, ושהוויכוחים קשורים אך ורק לאסטרטגיות וטקטיקות, כיצד להגיע אליה.

האם אין חלק מאותן אסטרטגיות, התומכות באלימות מהפכנית, עלולות לחבל ביעדים המשותפים של החזרת הדמוקראטיה לצ'ילה?

בהחלט. אני מאמין שמה שמפלג את האופוזיציה הצ'יליאנית הם הכוחות התומכים בשיטות הטרור כנגד הדיקטאטורה וכמה שמתבטא במיליטריזציה של הפוליטיקה. פעולות אלו נתמכות על־ידי החזית הקומוניסטית־מארקסיסטית של "התנועה הדמוקראטית העממית". אנחנו חושבים שאסטרטגיה זו עוזרת להנצחת הדיקטאטורה, כאשר היא נותנת לה עילה לדיכוי אכזרי.

עד כה שוחחנו על האופוזיציה. מה הם לדעתך, הכוחות המאפשרים לגנראל פינושה להישרד בשלטון כאשר רוב העם תומך — לכאורה — במעבר לדמוקראטיה?

ראשית, לא לכאורה. את זאת הוכיחו סקרים עצמאיים שנערכו ברחבי ארצי. הבסיס החזק והעיקרי של גנראל פינושה ממשיך להיות הצבא והכוחות המזויינים, ולצידם רק קומץ של תומכי הימין הפאשיסטי ואחרים, הקשורים לחברות הבינלאומיות שנהנו מהתוכנית הכלכלית.

נשמעו כאן גירסות שונות לגבי מעורבותה של ארה"ב, שלקחה חלק פעיל בהדחת איינדה ב־1973, ללחוץ על פינושה ולאפשר את החזרת צ'ילה לדמוקראטיה בדרכן של אורוגוואי, בראזיל, ארגנטינה, ועם כל ההבדלים — הפיליפינים. אותן גירסות מדברות על התניית הלחץ בהסכמת המפלגות למנוע השתתפותה של המפלגה הקומוניסטית וקבוצות מארקסיסטיות אחרות בדמוקראטיה העתידה. האם גירסות אלו יש להן בסיס במציאות?

ארה"ב הכריזה בכל הפורומים הבינלאומיים שהתכנסו בשנים האחרונות על תמיכתה בחזרתה של צ'ילה לדמוקראטיה בדרכי שלום ובשלב ראשון, סיום שלילת זכויות האדם המתמשכת בארצנו.

במה שקשור להתנייה שעליה דיברת, היא איננה מקובלת אף לא על אחת מהמפלגות הדמוקראטיות בצ'ילה, מאחר שעקרון הוא לנו. שאין להסכים לא עם מניעת השתתפותה של דעה פוליטית או זרם רעיוני מסויים בדמוקראטיה העתידה לבוא. ומכאן, שהתנייה זו לא קיבלה ולא תקבל תמיכה בארצנו. דעות וזרמים רעיונים אי־אפשר לרצוח בכוח ברוטאלי. במיוחד כאשר הם מושרשים בחלק מהעם הצ'יליאני.

איך אתם רואים — אם כך — את התהליך שבו צ'ילה תעבור מדיקטאטורה לדמוקראטיה?

אנחנו מפעילים בימים אלה את תוכנית המחאה הלא־אלימה ואי־ציות אזרחי, וזאת כדי להשיג שינויים בחוקה שהנהיג פינושה בשנת 1980. הנותנת גיבוי חוקתי פורמלי לדיכוי המחאה ולמניעת זכויות האזרח וכן כדי להגיע לדו־שיח בין הקהילה האזרחית וכוחות הצבא. אנו מאמינים שהדבר אפשרי, פשוט משום שרוב מוחלט של העם מעוניין במעבר לא־אלים מהדיקטאטורה לדמוקראטיה, בלי שפיכת־דם נוספת, בלי נעדרים והפיכות צבאיות.

תמתינו, אם כך, לבחירות הפרלמנטריות שהבטיח פינושה ל־1989, ושבהן הוא אמור להעמיד את מועמדותו לכהונה נוספת?

או, מאד ייתכן שלפני כן. בהחלט לפני כן.

אל תדבר אלי בציטטין

מאת לוי מורב

נניח שאתם פלשתינים. ונניח שאתם שונאים את מדינת ישראל, את הציונות ואת היהודים, גם כאן וגם במקומות אחרים. אפשר לשנוא… ההנהגות האלה. שיש לכם ודאי ויכוח מר עם פלשתינים מתונים… המאמינים שאין מנוס מחלוקתה של פלשתין, המולדת הקדושה… מה תעשו כדי להוכיח לאחיכם שאתם טועים טעות מרה, שאין… שכל הישראלים אותו הדבר. שכל מטרתם נישול, דיכוי וגרוש העם… מארצו וממולדתו?

אתם תצטטו. תצטטו שוב ושוב את יצחק שמיר, את מנחם בגין, את אריאל שרון, את גאולה כהן והרב לווינגר וכמובן את כהנא המשוקץ.

מה עושה ישראלי המשוכנע שהאחים שלו טועים, שהם שוגים שגיאה נוראה, משרתים בעצה ובדיבור את הפלשתינים הקיצוניים ביותר? נכון, הוא יצטט. ותאמינו לי, יש לו הרבה מקורות לציטוט, בדיוק כמו יש מספיק… לפלשתינים הקיצוניים הרוצים לצטט יהודים קיצונים. הצרה עם הציטוטים היא… שהן ציצות רק צד אחד של הבעייה. ומתעלמות במכוון מכל ציטוט… בעניין המוגנת.

בשירות לקוראים, רק ליתם הצגה קצת יותר מאוזנת של התמונה, אני מביא שני ציטוטים. שניהם מיוחסים לאבו־איאד (צ'אלח ח'לאף), אחד משני הסגנים של יאסר ערפאת. שני הראיונות ניתנו לעיתונים ערביים נפוצים וידועים. אני מציין נקודה זו, כיוון שבדרך כלל התבטאויות מתונות של מנהיגים פלשתינים מופיעות בעיתונות האנגלית, הצרפתית, הגרמנית והשבדית. העניין שלנו טוען שהערבים מדברים בשתי לשונות. קיצונית — בערבית, כלפי פנים, ומתונה — בשפות לטיניות, כלפי חוץ. ודברי אבו־איאד מוזמים טענה זו. שני הציטוטים הופיעו בעיתונים עבריים, לא ב"על המשמר". במקומות לא נירכזים כמובן. וגם זה לא אופייני. התבטאות קיצונית של אבו־איאד היתה זוכה לניקום הרבה יותר מכובד.

בראיון ליומון הכוויתי "אל־קבס", שצוטט על־ידי שפי גבאי ב"מעריב" לפני כחצי… אומר אבו־איאד: "אני מוכן לחיות בשלום לצד ישראל והעם הישראלי שירש אותי וגירש אותי ממולדתי ולישכוח מה שקרה. משום שאני מאמין שעלינו להביט קדימה. אני רוצים עתה לחיות עם היהודים ללא איבה, שנאה ונקמה."

ב"דבר" ב־1.2.1986 מצטט דן אבידן, סופר "דבר" לענייניים ערביים, את דברי אבו־איאד כפי שנאמרו ליומון הקהירי רב התפוצה "אל־גומהוריה": "אש"ף יהיה מוכן לעשות שלום עם ישראל רק תמורת הקמת מדינה פלשתינית עצמאית בגדה וברצועה. מדינה כזו תוכל להחליט על כינון קונפדרציה עם ירדן".

אלה הציטוטים. ישנן גם אחרות, גם ממנהיגים נוספים באש"ף, אבל אין לי כוונה להפוך את המאמר לאוסף של ציטוטים. הכוונה היא העיקר. אפשר למצוא, בדיוק כמו הציטוטים של החרדים מהתנ"ך, ציטוטות כאוות־נפשך, כהן אפשר להוכיח דבר והיפוכו, בסופו של דבר. לא הציטוטות הן החשובות. העיקר הוא האם אנחנו, הישראלים, מוכנים להכיר בזכותם של הפלשתינים להגדרה עצמית, בזכותם על הארץ הזאת ובזכותם להקמת מדינה עצמאית במסגרת קונפדרטיבית כזאת או אחרת, והאם הפלשתינים מוכנים להכיר בזכותנו על הארץ, בזכותנו להתקיים בשלום ובבטחון על חלק מארץ ישראל. אלה השאלות החשובות באמת ולא ציטוטים אלה או אחרים. ברגע ששני העמים יכירו זה בזכותו של זה ויהיו מוכנים להשלים ביניהם, כל הציטוטות ייעשו מיותרות ויהפכו למה שהן באמת -- מוץ נישא ברוח.

"ניצחון מילר"

מאת ישראל זמיר

עיתונות הקהילה הרפורמית ומיליון וחצי הרפורמים שבארה"ב דומה שחוגגים. לפני זמן־מה כאשר הותקפה קהילתם בירושלים — היו ביניהם שטענו כי ישראל סנאטית, אינה בשלה עדיין לסובלנות דתית ולכן יש להמתין עם העלייה לישראל. לא הוכשרו עדיין הלבבות.

פסיקת בית־המשפט העליון לגבי הגיורת שושנה מילר שינתה לרגע את מזג־האוויר. אור כאילו ביקע בקצה המנהרה. ישראל השפוייה הצליחה להדוף את הרב פרץ ומרעיו, המתעקשים לכנות את שושנה, משום־מה, סוזאנה.

והמילים בעיתונות הרפורמית רצות זו אחר זו. לרגע שופרה תדמיתה של ישראל בעיניהם והיו אף שהשיקו כוסות לכבוד ההצלחה. אך שלא תהיה כאן אי־הבנה. אין בצד ההישג מסקנות ביצועיות. אין אנו עומדים בפני זרם של גיורות העושות דרכן ארצה. העלייה לישראל איננה קשורה במצבה החוקי של הקהילה הרפורמית. עובדה היא, אלה שעלו — עובדים כאן את אלוהיהם, לפי מצפונם ולפי פולחנם. נכון, היתה תקלה אחת, והכל הביעו צער. הפסיקה של בית־המשפט אינה מבשרת גלי עלייה גבוהים.

הנצחון הוא איפוא נצחון חוקתי בלבד בסופו של דבר. הדברים ייקבעו כאן: רושמי הנישואין והגירושין עדיין הם פקידיו של הרב פרץ, וזה ידאג לתת במתגיירים הרפורמיים סימנים. אפשר אולי לומר כי זהו בכל־זאת הישג, אך ב"שלט רחוק".

לפני כמה ימים עלתה לארץ קהילה יהודית אורתודוכסית שלמה מבוסטון, והתיישבה בפרבר של אחת הערים. לרגע שמחתי שיהודים עולים. אך אני גם יודע כי צעיריה של אותה קהילה לא באו ארצה כדי להגביר את כוחו של צה"ל, וציונותם מפוקפקת בעיני. עצם העובדה שכמה מן הערים מתהדקות לאחרונה בחגורות שחורות — מעוררת לא מעט סימני־שאלה לגבי אופיין העתידי של הערים בישראל, בבחינת: אין יוצא ואין בא.

הקהילה הרפורמית צעדה במרוצת השנים צעדים חשובים קדימה בכל הנוגע לישראל ולציונות. אולם עדיין לא שמענו על רב של קהילה רפורמית שיטול עימו את צאן מרעיתו ויחד יעלו לישראל. כדי לממש ערכי יהדות וציונות. נכון, מצויים כבר שני קיבוצים רפורמיים בערבה והצעירים שם הם גאווה הן לקהילות והן לישראל. אך אלו כידוע טיפות זעירות, זעירות מאוד בים היהודי.

ובינתיים נישואי התערובת כבר עברו את 60 האחוז וכמעט שלא תמצא משפחה יהודית חילונית בארה"ב. שאחד מבניה לא נשא אשה לא יהודיה (או להיפך) והמרחק בין ארה"ב לבין ישראל גדל והולך.

ישראל תעוצב על־ידי אלה שיחיו בה. 600 משפחות אורתודוכסיות מזה וירידה ניכרת מן הארץ של יהודים חילונים מזה — אם אנו מעצבים לנו פה מדינה שקשה יהיה לחיות בה. ירושלים משחירה אט אט ואוכלוסייה לא דתית עוקרת ממנה. זרם החזרה בתשובה כידוע, לא פסק. בחודש האחרון הגיעו לישראל פחות מתריסר יהודים מבריה"מ.

לא נבנה את עתידנו על עלייתם של נכדי… וחבריו — סגנונו של שריד המתקן את הכל. ואם יהודות ארה"ב החילונית והרפורמית שהיא סובלנית ומתקדמת לא תתרום את חלקה כלפי הקורה במדינת היהודים בכל הנוגע לעלייה — דומה שהפסיקה לגבי הגיורת שושנה מילר לא תהיה אלא: עוד נצחון כזה, אך אבדנו!

עבודה עצמית

אם קיווה השר אברהם שריר, כי הרחקת יצחק מודעי ממשרד המשפטים, והפקדת התיק הממשלתי הזה בידיו, יוסיפו לו כמה נקודות יתרון על פני מודעי, הרי נראה שתקוותיו נתבדו.

אברהם שריר

הוא כמובן אינו יכול להאשים בעניין זה את מודעי, ממתין בסבלנות שקטה עד ששמיר יתן לו תיק מיניסטריאלי, בהסכמת פרס, כמובן.

שריר הצליח להסתבך במו־ידיו. זוהי בהחלט עבודה עצמית. קשה לזכור מקרים אחרים, שבהם היה חשש ששר המשפטים ייאלץ להגן על עמדתו על־ידי משפטן מחוץ למערכת של משרד המשפטים. וזאת משום שלא יימצא מי שיהיה מוכן להגן עליה. אם זו אינה התרסה פומבית נגדו — הגובלת בהבעת אי־אמון — מה כן?

נראה, כי שריר פשוט פירש פירוש מרחיק־לכת את הנסיבות המיוחדות שבגללן הופקד בידיו משרד המשפטים. הוא העדיף כנראה לחשוב, כי היו אלה מעלותיו וכשרונותיו, שזיכו אותו בתיק הנוסף, במקום לראות את האילוץ הפוליטי, שבגללו ורק בגללו, זכה מן ההפקר.

בניגוד לידידו מודעי שנאלץ, בגלל פיו, לעזוב את משרד האוצר, אך המשיך לזכות באהדה בציבור, הרי ספק אם שריר, כאשר ייאלץ לעזוב את משרד המשפטים, יזכה לאהדה דומה. נדמה, כי מה שיזכרו לו יהיה דווקא את כשלונו.

לא לילד הזה...

מינוי ועדות וועידות שהיו במפד"ל בשנתיים האחרונות לא רואים שיקום. ולא ראינו גם רנסנס מפלגתי. מה שהיה הוא היה, והסיעתיות לעולם עומדת, ומפלגת… המפלגה הדתית־לאומית לקבוצות יריבות. …בראש ובראשונה את האינטרס… הצר שלהן. אלה המאמינים בגזירה… יעידו אולי, כי כך נגזר, ואין מה… אך לא כך היו המסקנות של ועדות השיקום למיניהן, אשר קראו לבטל את הסיעתיות בתוך המפד"ל. הללו, הרואים היום את אשר מתרחש במפד"ל המשתקמת — את… החשדנות ההדדית ואת הנסיונות של כל סיעה להשיג לעצמה רווחים בחלוקת הקופה המפלגתית המצומקת. יכולים רק לזעוק חמס ולומר: לא לילד הזה פיללנו.

הקיבוץ הדתי היה מאז ומתמיד מעין סייסמוגראף לאיבחון משברים בתוך המפד"ל. ואנשיו כבר ניסו בעבר להיות קול המצפון, או לפחות קול השכל הישר בתקופות של סכסוכים פנימיים במפלגתם. לא אחת אף רמזו על הרהורי פרישה.

השבוע — כאשר במפד"ל ממשיכים להתכתש על איוש המחלקות השונות, ויש אשר טוענים, כי הנסיון לשים בראש מחלקה יותר מאיש אחד יעלה בכסף רב שאין למפלגה, הזהיר אברהם שטרן, יו"ר הוועדה הפוליטית של הקיבוץ הדתי, כי "אם לא יחול שינוי מהותי ודראסטי בדרך תיפקודה של התנועה, כפי שסוכם והוחלט על פי המלצות "ועדת יגר", ייאלצו הגורמים האחראיים והקונסטרוקטיביים בתנועה לחפש דרך אלטרנטיבית לפעילותה הפוליטית של הציונות הדתית".

אכן לעג לרש, ובעיקר לעג למאמצים הרבים שנעשו בשנתיים האחרונות "להחזיר עטרה ליושנה". ועוד סיסמאות שיקומיות יפות. מי עוד זוכר במפד"ל את מבצע הענק של המיפקד — את מודעות הענק בעיתונות ואת הג'ינגלים ברדיו. האמנם ירד הממון שהושקע במבצעים אלה לטמיון? האם המהפכה הגדולה במפלגה הדתית־לאומית תתבטא בסופו של דבר בהחלפתו של ד"ר יוסף בורג בזבולון המר ליד שולחן הממשלה? והרי את המהפכה הזאת אפשר היה להשיג במחיר הרבה יותר זול.

בעוד המפד"ל שקועה עד צוואר במחלוקותיה הפנימיות אין היא מורגשת כמעט בזירה הציבורית־פוליטית. ש"ס כובשת לעצמה מקום מרכזי באגף הדתי של הבמה הפוליטית, ומצליחה לדחוק לקרן זווית את המפד"ל. במצבה הנוכחי של המפד"ל קשה מאוד לראות כיצד תצליח להתרומם ולסחוף אחריה את הבוחרים הפוטנציאליים, כדי שאלה יחזירו לה את כוחה שאבד במערכות הבחירות האחרונות.

כסא טוב באמצע

מאת דורית גפן

רפאל איתן
עשתה לו "אמבוש"

גאולה כהן
אחת "האמהות המייסדות"

"משפט שדה"

האם מנסה גאולה כהן להוציא את רפאל איתן מ"התחיה"? שאלה זו עלתה השבוע כאשר כהן מיהרה לגנות בפומבי כמה מן ההתבטאויות שהשמיע רפול, במסגרת ראיון עיתונאי משותף עם ח"כ דרואושה, שהתפרסם ב"מעריב". אף כי לקורא הרגיל היה קשה להבחין בשינוי כלשהו בדעותיו הקיצוניות של רפול, היר גאולה כהן הצליחה למצוא כמה ניואנסים, שעשויים היו להישמע לדעתה כחריגה מהמצע הנוקשה של "התחיה", בעיקר בקשר לאש"ף.

ההתנפלות של גאולה כהן על רפול, אף כי לוותה בהסברים אידיאולוגיים, לא הפתיעה את ראשי "התחיה", שיודעים זה מכבר, כי היא ורפול משחקים ב"חתול ועכבר", ומחפשים זה את זו בכל פינה אפשרית. הטענה, כי רפול אינו נאמן לעקרונות "התחיה" היתה תירוץ פורמלי בלבד. ואכן כאשר טענו כלפיה, כי מוטב היה לנהל בירור פנימי עם רפול, ולא לצאת נגדו בהכרזות גנאי בטלוויזיה, יצא המרצע מן השק. היא השיבה, כי גם רפול תקף אותה בטלוויזיה על דברים שאמרה נגד השמאל, בקשר לפרשת וענונו והשב"כ. במלים אחרות, היא מצאה הזדמנות להשיב לו מנה אחת אפיים על מה שעשה לה.

החתול השחור שמסתובב בין רגליהם של גאולה כהן ורפאל איתן לא נקלע לשם במקרה, והוא מעכיר את היחסים ביניהם כבר זמן רב. אפשר כמובן לייחס חלק מהיריבות ביניהם בהבדלי טמפרמנט. ואולי גם ברקע השונה כל כך שבו צמחו השורשים האידיאולוגיים של כל אחד מהם, אך השורה התחתונה הרבה יותר בנאלית ופשוטה. גאולה כהן רואה עצמה לא רק כאחת האמהות המייסדות של "התחיה", אלא גם כמי שראויה להוביל אותה. עד שהצטרף רפול היתה הבמה של "התחיה" נתונה לשליטתה הכמעט בלעדית של גאולה כהן. אמנם יובל נאמן היה ועדיין ובעיקר לא מתחרה של ממש) ראש התנועה. אך הוא לא היווה יריב, בהיותו נטול כל כאריזמה.

רפול הוא כבר סיפור אחר. מה גם, שהוא בא ל"התחיה" עם קבוצת חברים (צומ"ת), אשר להערכת גאולה כהן מנסים להשתלט על ה"בייבי" שלה, על "התחיה". אף כי אין היא אומרת זאת בפה מלא, הרי מה שמרגיז את כהן היא המחשבה, כי בתוך "התחיה" ישנם אלה הסבורים, כי על רפול לעמוד בראש התנועה בבחירות הבאות לכנסת. הללו טוענים, כי הוא מושך קולות יותר ממנה. עד כה הצליח פרופ' יובל נאמן לצנן מעט את היריבות בין השניים. אך ספק אם די בכך כדי להביא לפיוס ולהשלמה בין גאולה כהן ורפול, אשר אינם מסתירים עוד מה כל אחד מהם חושב על האחר.

האם גאולה כהן רוצה לדחוף את רפול החוצה? יתכן. שהרי לה אין קומפלקסים אלקטוראליים מול רפול. היא סבורה, כי מי שמצביע ותומך ב"התחיה" עושה זאת לא פחות בשבילה ובשביל מה שהיא מייצגת מאשר בשביל רפול, ואולי אף יותר. אך גם אם היתה רוצה בכך אין היא יכולה לסלק את רפול, אין לה רוב לכך. אשר לרפול, קשה לומר כי הבזיון שעשתה לו השבוע גאולה כהן לא חרה לו. הוא לא הצליח להתחמק מ"משפט השדה", שערכה לו כהן בתקשורת ובסיעה בכנסת. הבדיקות בציציותיו האידיאולוגיות אינן מחמיאות לו. בוודאי לא כאשר את "החיפושים" עליו עורכת גאולה כהן. מבחינת רפול, גאולה כהן "עשתה לו אמבוש", אבל במארבים הרי יש לו נסיון, ואפשר לשער, כי הוא יחכה לה בפינה - עד הפעם הבאה.

רשות הקורא

להתחיל מלמטה

בהתקרב מועד הנחת התקציב לשנת 1987 על שולחן הממשלה מתפרסמים בכלי התקשורת מיני רמזים של הצעות על שינויים כלכליים אפשריים. שינויים אלה אמורים לכלול הורדת מיסים, התייקרות מוצרים, עיקור תוספת היוקר, הקפאת שכר העבודה לעוד שנה ופיקוח על המחירים אחרי ההעלאות. כפיצוי לשכירים מציעים שינוי סף המס והתאמת דרגות המס, כדי ששכר הנטו יגדל באחוזים מסויימים. התומכים בתוכניות אלו נשמעים מכל מפלגות בממשלת האחדות הלאומית.

מהניסיון של שנת התכנית הכלכלית התברר, שלמרות כל השינויים בהתאמת מדרגות המס בעבר, השכבות החלשות שילמו את המחיר המלא ולא קבלו שום פיצוי. רבבות השכירים ששכרם החודשי נע בסיס שכר מינימום של 400 עד 600 ש"ח, וכן פנסיונרים, היו הקורבן של ההתייקרויות והשחיקה.

לא מתקבל על הדעת שבשנת 1987 התקציב יבוסס על תכנון להורדת מיסים לשכבות המבוססות, מצד אחד, ומצד שני להטיל עוד פעם את מלוא ספיגת ההתייקרויות על השכבות החלשות, ללא פיצוי מיידי.

טוב תעשה הנהגת ההסתדרות וכל המתכננים, במיוחד נציגי תנועת העבודה, אם יתחילו את התכנון מלמטה — קודם כל בפיצוי החלשים, כי עד עכשיו הם היו אלה ששילמו את מחיר התכנית הכלכלית, הרבה מעל יכולתם.

מנחם סולמון, חיפה

כנס מדעי, לא פוליטיזציה

פרופ' יוסף נדבה, במכתבו ב"רשות הקורא", מתריע על "פוליטיזציה" ו"ז'דאנוביזם". שלדבריו, מצא בתכנית הכינוס המדעי שעורך המכון ליהדות זמננו של האוניברסיטה העברית, בשיתוף עם מחלקת הארגון של ההסתדרות הציונית העולמית, בחג החנוכה הבא עלינו לטובה. נושא הכינוס הוא "הציונות ומתנגדיה — המאבק על ההגמוניה בעולם היהודי" והוא אכן יכלול, כדברי פרופ' נדבה, עשרות הרצאות בעשר ישיבות, מלבד ישיבות הפתיחה והנעילה. וכן ערב עיון על השפעת השואה על הפולמוס בין הציונים למתנגדיהם.

תרעומתו של פרופ' נדבה היא על כך שבין המרצים לא נמצא — ואלה דבריו — "ולו גם חוקר אחד הנמנה עם המחנה הז'בוטינסקאי". חזקה עליו, על פרופ' נדבה, שהוא יודע למה הוא מתכוון, ושיש בידו רשימה מדוייקת של חוקרי "המחנה הז'בוטינסקאי".

כתור מי שעומד בראש ועדת ההכנה של הכינוס, המורכבת כולה ממורי המכון ליהדות זמננו, יכול אני להעיד שלא היתה בידינו רשימה זו, או רשימה כלשהי אחרת שעל־פיהן סיווגנו כביכול את החוקרים ל"מחנות". השיקול המרכזי שהנחה אותנו היה הרצון לפרוש את היריעה הזאת, של המאבק בין הציונים למתנגדיהם על פני כל התחומים והחזיתות שבהם התרחש — החרדי, השמאל לגווניו, הליבראלי, הכנעני וכו' — למצוא את החוקרים העיקריים שטיפלו בעבר בעבודותם המדעית בתחומים אלה ולהזמינם להכין עבור הכינוס עבודות מיוחדות. ז'דאנוביזם ופוליטיזציה לא הדריכו את מארגני הכנס ולהזדעקותו של פרופ' נדבה אין כל יסוד.

לעניין חלקו של ז'בוטינסקי במאבק נגד ה"בונד", שאותו ציין פרופ' נדבה כנושא החסר לדעתו בתכנית, חזקה על המרצה שקיבל על עצמו להרצות על "המאבק של הציונים עם הבונד בפולין על המדיניות היהודית" שיטפל גם בנושא זה. מה שלא יכלל בהרצאה ניתן יהיה להשלים במסגרת הדיון שיבוא בסיומה של כל ישיבה.

פרופ' חיים אבני,
המכון ליהדות זמננו,
האוניברסיטה העברית,
ירושלים

אין קיצוצים בסמינרים דתיים

בהמשך למכתבו של רב כהן (רשות הקורא, 30.11.86) ברצוני לציין, כי בימי זבולון המר נתמנה איש המפד"ל כמנהל המחלקה להכשרת עובדי הוראה, ואיש מפד"ל שני כראש המינהל של המחלקה. כמעט כל המפקחים במחלקה זו דתיים והם מתערבים בעניינים של בתי המדרש הממלכתיים למורים.

המדיניות של סגירת סמינרים אינה מתבצעת: לכל היותר מאחדים סמינרים כדי להראות שהמספר פחת. הסיבה — לחסל צריך סמינרים קטנים, וכמעט כולם דתיים...

יתרה מזו: מתכננים סגירת סמינרים. אבל מספר הסמינרים הדתיים — גדל. לשם הסוואה נחשבים סמינרים חדשים כאלה, גם בצפון, כסניפים של בית המדרש הדתי על שם ליפשיץ בירושלים.

מיכל לוי, עפולה

האם המזרחיים ניציים יותר?

אחת הקביעות שכמעט ואינן דורשות הוכחה היא, שהמזרחיים נציים יותר. סוגיה זו נבדקה בעבר על־ידי סוציולוגים ועל־ידי אנשי מדעי המדינה, ואכן כל מחקר כזה חזר על הקביעה, כי המזרחיים מחזיקים בעמדות נציות יותר בכל הקשור לסכסוך הערבי־ישראלי. לשאלת הוויתורים הטריטוריאליים במסגרת הסכם שלום וכן בכל הקשור ביחסים בין יהודים ערבים.

הוויכוח בין החוקרים השונים התנהל בעיקר בשאלה הקשורה לסיבות ולגורמים לעמדתם הניצית יותר של המזרחיים, ובעיקר לרגשים שכל חוקר נתן לגורם זה או אחר. מבחינה זו לפחות, יש עניין מיוחד בהופעתן של תנועות וקבוצות פוליטיות מזרחיות, דווקא בקצה השמאלי של המפה הפוליטית. אף כי משקלן הציבורי הוא דל משמעות, הרי אין להתעלם מהאפק שיש להן בכירסום־מה באותה קביעה נחרצת לגבי הדימוי הניצי של המזרחיים.

בחוברת דיון שהוציא המרכז הבינלאומי לשלום במזרח התיכון: "האם המזרחיים ניציים יותר?" את ד"ר יורם פרי וג'ודי גולדברג נעשה נסיון נוסף להבין את הזיקה בין השתייכות עדתית ועמדות פוליטיות, הגם שהחוברת יצאה כבר לפני למעלה משנה, הרי הנושא אקטואלי גם היום. ויש להניח כי יעמוד על סדר היום החברתי־פוליטי עוד זמן רב.

פרי וגולדברג מציינים בעבודתם, כי ניתוח המחקרים השונים שנעשו על העמדות הפוליטיות של המזרחיים מגלה כי ככל שההשכלה גבוהה יותר אצל המזרחיים כך גם אפשר למצוא התמתנות בדעותיהם. למעשה משתנה זה נכון לא רק לגביהם, אלא גם לגבי אשכנזים.

את ההצבעה המסיבית של בני עדות המזרח עבור הליכוד אין הם רואים כתוצאה של פרה־דיספוזיציות ניציות מצדם. להערכתם, ההזדהות הפוליטית היא שמטפחת ומחזקת את העמדות הניציות. מכאן גם מסקנתם, המובנת כאילו מאליה, כי כל נסיון להחליש את הנטיות הניציות בקרב ציבור זה יצטרך להתבסס במידה זו או אחרת על ניתוק הקשר בין עדות המזרח לבין מחנה הימין, ובראשו הליכוד, פרי וגולדברג סבורים, כי לנסיון כזה יש שני היבטים, אחד בתחום החינוך הפוליטי. השרשה של התודעה הכוזבת, כאילו שלטון הליכוד היטיב את מצבם של השכבות הנמוכות; שנית, שינוי הדימוי העצמי ודפוסי הפעולה של מפלגות השמאל.

אכן נראה, כי עקב אכילס של תנועות השמאל הוא הדימוי העצמי שלהם — הקשור בעיקר לנושא המדינה ולמאבק על השלום, שלפחות במציאות הנוכחית, שבה המזרחיים נוטים לעמדות ניציות, גורם לניכור ואף לסלידה של חלק גדול מציבור המזרחיים כלפי השמאל "אוהב הערבים".

המסקנה של פרי וגולדברג אינה חדשה ואינה מפתיעה לגבי הצורך של מפלגות השמאל להפוך את העניין החברתי לדגל שווה־ערך לדגל המדיני כדי למצוא מסילות ללבם של המזרחיים. לדעתם, באמצעות הדגל החברתי ניתן יהיה לשבור את מחסום הניתוק בין מפלגות השמאל למזרחיים, ואפשר יהיה להשפיע עליהם גם במישור המדיני.

את התרגום המעשי של מסקנות אלה, לפחות בתחום המאבק החברתי, אפשר לראות היום במפ"ם. אשר מודרות להתייצב לצדם של מאבקי עובדים — אם זה ב"אתא" וב"מספנות ישראל", ואם זה עם עובדי מפעל מנועי בית־שמש או פועלי "פרי זה" בחדרה. מבלי לזלזל במאבק למען השלום ולפתרון הסכסוך הישראלי פלשתיני, הרי המעורבות האקטיבית בנושאים חברתיים־כלכליים חשובה לא פחות, והיא עשויה בסופו של דבר לפתוח לפני מפ"ם ודומיה דלתות שהיו נעולות בפניהם, כדי להשמיע גם את עמדותיהם בנושאים המדיניים.

יישום מסקנות המחקר: אנשי מפ"ם בהפגנת הזדהות עם עובדי "מנועי בית שמש" (צילום: יוסי אלוני / י.פ.ס.א.)

הצגת ילדים

מסעות ציפור הנפש

„ציפור הנפש" על־פי ספרה של מיכל סנונית בבימוי דניאלה מיכאלי

מאת דוד אור

בראשית היה הספר. „ציפור הנפש", ספרה של מיכל סנונית, הפך בלי פרסומת ויחסי־ציבור ללהיט לילדים ולהורים. הספר כובש הלבבות של בת קיבוץ עין־החורש נמכר עד היום בלמעלה מ־50.000 עותקים. גם אם בשטח ספרי ילדים להיט לא אומר דווקא איכות, הרי כאן יש לנו עניין בספר סיפור ורגיש שקוסם לכל.

צמד השחקניות מיכל ורד בן־יהודה ורחל שיין־ארגמן, בוגרות אוניברסיטת תל־אביב ובעלות עבר בתיאטרון הישראלי, נדלקו על החומר והחליטו שהן חייבות לעבד אותו ולעלות איתו על הבמה. לאחר עיבוד הסיפור וגיבוש הקונספציה האומנותית הן פנו לבמאית, הרקדנית־שחקנית המוכשרת דניאלה מיכאלי („סיסיליה, קורנלייה וכל השאר"), ויחד החלו לעבוד על הפקה בלי תקציב ובלי אמצעים. רחלה שיין, הבולדרור הג'ינג'י, חיברה את קצוות האמנות, הכסף והאמצעים משפחתיים, ובעזרת בעלה של דניאלה, המוסיקאי ישראל בורוכוב, וצמד השחקניות פלוס הלוואות של חברים ומכרים, העמידה על הבמה הפקה מסובבת שלא חוסכת באמצעים.

ציפור הנפש, השוכנת בתוך הגוף, עשוייה מגרות מגרות, שבתוכן רגשות ותחושות. היא מתוודעת לילדה, ושתיהן עוברות יחד חוויות פנימיות כשהן פותחות את מגירות הפחד, הגאווה והדיבור.

מגרות רבות לנפש האדם, וההצגה משתמשת לצורך הצגתם באמצעים אמנותיים מגוונים ורבים. צייר חי, שהוא גם שחקן ומור אורי כרגרג, יושב על הבמה ומצייר. יש שיקופיות, יש מחול ויש שירה משחק - מולטי מדיה של ממש, המשלבת אמנות פלסטית חזותית ודרמה. הלב מבוסס על האפשרויות האומנותיות הרבות שמציע הספר הפיוטי, ובפני הילדים נחשף עולם שלם של תחושות וגילויים אמנותיים ואינטלקטואליים.

התפאורה של אילן בן־שמול היא חדר ילדים פיוטי ורב־תקשורתי עם מגרות בצבעים שונים. התלבושות של עדית קמחי, והתאורה וניהול היצור — של אבי פקלר.

„ציפור הנפש" תבקר את הילדים וההורים בחנוכה. היא מבקרת גם בקיבוצים (ולפי הזמנה) ומהווה אתר אמנותי מומלץ לביקורים. עם שלל החלטורות שמאיימות על כיס ההורים לקראת החג, עם ריטה או בלעריה, „ציפור הנפש" היא בוודאי השקעה בטוחה.

„ציפור הנפש" — מגרות הפחד, הגאווה והדיבור

קונצרט ראשון

שעה של גדולה

מאת אביבה שלח

קונצרט מס. 4 התזמורת הפילהארמונית הישראלית בניצוחו של קז'ישטוף פנדרצקי עם יאדוויגה גדולניקה (סופרן), גוונדולין קוליברו (אלט), ג'והן גילמור (טנור), סטפורד דין (בס) והמקהלה הפילהרמונית הלאומית מוורשה. התוכנית: פנדרצקי - „רקוויאם פולני". היכל התרבות, 6.12.86.

שוב היתה לפילהארמונית שעה של גדולה. הוכחה נוספת לכך שעדיין דרושה לו שבפגישה עם עולם הרוח היא יוצאת נשכרת ומניבה מעצמה את המיטב. הרקוויאם של פנדרצקי אינו רק עוד יצירה מרגשת. תפילת אשכבה למה שהיה ואיננו. אין בו געגועים ואפילו לא כאב, את מקומם ירשה השתקפות הויה על קשייו ומצוקותיו, חוות קודרת של יגון ועקירות. כל אלה תחת שרביטו של מלחין, שינצח כאציל אנין טעם וממלא לדייק ולידו צוות סולנים משובח, מקהלה נהדרת ותזמורת שנענתה לאתגר במלואו.

התוצאה היתה פשוט מדהימה. כמעט קשה לפרט את נקודות השיא במסכת העוצמה. ה„לקרימוזה", מבחן אמיתי לכל מלחין, היתה בלתי נשכחת. מרשים היה גם ה„ריקס טרמנדה" וכל השמיעה למקהלה, שזהרה בשלל גוונים ב„אור נצח".

מוסיקה

אשכנזי הצעיר הוכשל

מאת יצחק שור

ירושלים נתקנאה בסדרת הרסיטלים, שעורכת הפילהרמונית השנה עם מאריי פרחיה, ראדו לופו, אלפרד ברנדל ודניאל ברנבוים. באולם רבקה קראון שבמרכז ירושלים לאומנויות הבמה תיערך השנה סדרת רסיטלים בה יופיעו עמנואל אקס ואילנה ורד (פסנתר), יוג'יניה צוקרמן (חליל), וכמיצוקו שיראי (סופראן).

הראשון שהופיע בסדרה קאמרית זו הוא וופקה אשכנזי, בן ה־25, בנו של הפסנתרן הגדול ולדימיר אשכנזי. הופעתו הראשונה בישראל נערכה במוצאי שבת 6.12.86.

אשכנזי הצעיר הוכשל בידי המארגנים, משום שלרשותו עומד פסנתר גרוע, בעל צליל מפוקפק. אני מקווה מאוד שבהמשך הסדרה יתוקן העוול.

וופקה אשכנזי הוא בעל טכניקה וירטואוזית טובה ולהט נעורים. שווה גם מגרעותיו: כדי להצליח בנגינת הסונטה מס' 23 מאת בטהובן, „אפסיונאטה", דרושים נסיון חיים ובגרות רגשית. בהעדר כל אלה נשמעה הנגינה דלת תוכן. את הבלדה השלישית ואת הסונטה השלישית מאת שופן היטיב אשכנזי לנגן ברוח חופשית, מלהיבה כביכול.

מופע

גידי גוב, שני הדרנים

גידי גוב — „הכל מהשרוול"

מאת יוסי וננו

כשדיברתי עם מאיר קוטלר מ„קוטלר הפקות", המשרד שמפיק את המופע החדש של גידי גוב, הוא סיפר לי על הופעות ההרצה, שביניהן גם הופעה ברמת־השרון, שהיתה „מרגשת", בדבריו. הוא רמז שזה הולך להיות סיפור הצלחה, והוא צודק כנראה. במופע ב„חמאם" האולם מלא, הקהל מכיר את השירים על־פה, משתתף.

אם תבקשו ממני לעשות פרופיל של קהל, אכתוב „צעירים". בעיקר חיילים לפי השיחות בכניסה ובאולם. צריך גם לזכור שביום ששי בערב ירד גשם כבד. גוב בנה לעצמו במשך השנים קהל קנאי. המופע לא קשור לתקליט החדש שגוב עובד עליו. הוא פשוט נועד למלא אחד דרישות מהשטח.

גוב, כהרגלו, לא צפוי. עמידות חגב ותנועות שאני לא בטוח שמישהו יצליח לחקות. הסמל המיסחרי שלו עוד מימי „כוורת" הן תנועות מלאות הומור. נראה כאילו הוא נבוך, לא מסתדר על הבמה הצפופה ועם כל־כך הרבה קהל. מצליח לתת את ההרגשה שהכל מהשרוול.

המחיצות נשברות לפני שההופעה מתחילה, הקהל שלו, הוא רק צריך לעודד אותו. השירים היפים שלו זוכים לעיבוד חדש של עדי רנרט, שגם מנגן בקלידים, ולנגינה של מיכה מיכאלי בבאס, שמוליך מחוגה ואיקי לוי מ„ברוש" בגיטרה ובתופים. טוב, קיצבי, כל מה שומר צריך.

גוב שר את „כבר לילה", „טוב לי", „זמר פרימור" ו„גם לא נס". יש גם שני קטעים חדשים בביצועו של גוב לשירים של אחרים. „נפגשנו" של קלפטר בביצוע טוב, „שוק בית לחם" של הדודאים לא מצליח לו, לא נורא.

יש גם קטע מקרופון בו מסביר גוב לקהל את השימושים הרב־גוניים של המיקרופון, וכל זה כהקדמה לשיר „מה יהיה" מתוך דונה פלור, שלטענתו של גוב נכתב על־ידי פלה ותורגם לעברית כדי שהוא יוכל. אחר־כך מגיע תורו של „גן סגור" שמתחיל כשירה בציבור הופך לקטע כסאח.

שני הדרנים, והאנשים יוצאים עם חיוך על הפנים. עשה להם את השבת: מה צריך יותר מזה.

אורחים

ויקי והמיליונרים שלה

מאת גיורא מנור

בשנים האחרונות מרבים לדבר על חלקם של אנשי הכלכלה והביזנס הגדול במימון האמנויות. לפני יותר משנה ביקר אצלנו להק ריטנר, המייצג בבריטניה הגדולה את אלה הדוגלים בתיזמת אילי ההון והתעשייה להשתתפות פעילה באמנות. שער עתה היתה ממומנת על־ידי גופים ציבוריים וממלכתיים שונים, או ניסתה להתקיים בצורה מסחרית ממכירת כרטיסים. התקיים אז כינוס אנשי תעשיה ישראלים בנושא, ננאמו נאומים, ונראה היה, שכל העניין הזה אינו אלא מחשבה ולהיטן. נסיון חד־צדדי של אנשי האמנות לעודד את הצדדים האנושיים המוסתרים היטב של אנשי הכספים. משהו בגדר משימה בלתי־אפשרית. כל התרגיל — היה בו משהו ציני.

ויקאם בויל, שנפגשה בשבוע שעבר עם אנשי אמנות ועיתונאים במרכז לתרבות של ארה"ב, היא כנראה אחת מהמעטים שהצליחו הלכה למעשה לעשות משהו בעניין גיוסם של העשירים לתמיכה באמנות, ואין הכוונה למצנאטים, משוגעים לדבר, כגון בת־שבע דה־רוטשילד או פול גטי, או בכודרים שהיו מוכנים לעסוק באמנויות בצורה רצינית וממשית וליצור להקות או ליסד אוספים, כגון ארמנד המר או לורינג „בעל־השוקולד".

ויקי אינה נראית כאשת־עסקים. היא צעירה, שופעת חמימות ומרץ. היא מנכ"לית התיאטרון הנסיוני הותיק LA MAMA בניו־יורק, שהמייסדת והמנהלת האמנותית שלו, אלן סטיוארט, מוכרת גם בארץ.

ויקי התיישבה על הספה מול המוזמנים, ביקשה סליחה על שהיא שמה את רגליה על גבי השולחן הנמוך, אמרה שעייפה מרוב ריצות ופגישות, ניערה את רעמת שיערה החום, ופתחה בכך, שהנה היא באה לבושה במכנסיים לבנים וסוודר כחול, כי ידעה עם מי עליה להיפגש, ואילו היינו מנהלי חברות, היתה מופיעה בתלבושת שונה לגמרי.

הערה כביכול־שיטחית זו היתה עיקר המסר שביקשה להעביר. במלים אחרות: צריך לדבר אל אנשי עסקים בלשונם שלהם.

ברור לה, שמי שמבקש למכור את המוסד האמנותי שלו, צריך לדעת היטב מה הוא מוכר ואיזה מרכיבים של התוצרת האמנותית שלו מתאימים לאיש העסקים המתבקש לתמוך בו. ונחוץ לדבר עם בנקאים בלשונם — כלומר, להבין מאזנים ולהתמצא בטבלאות של זרימת כספים ושאר „סודות" של הביזנס.

ויקי התחילה לעבוד ב„לה מאמא" בראשית שנות ה־70, כשהיתה עדיין סטודנטית לאנתרופולוגיה. אחרי שסיימה את האוניברסיטה עבדה בעיריית ניו־יורק, והגיעה עד להנהלת מחלקת האירועים של אותה עיר. אז החליטה, שעליה לשוב אל ספסל הלימודים, ללמוד מינהל עסקים. על מנת להגיע אל הממנים על בסיס של שוויון. „לדבר כלשונם", כדבריה.

אחת ההחלטות הראשונות שקיבלה היתה „ללכת בגדול". למצוא דרך אל הגדולים בוול־סטריט. אחד מאלה שהצליחה להגיע אליהם מעבר למחסום המזכירות, העוזרים ושומרי־הסף למיניהם היה דווקא איש הבורסה, ששלטונות המס עלו עליו לאחרונה: איוואן בוסקי, שהסכים לשלם מרצונו קנס של 100 מיליון דולר (במלים: מאה מליון) ובלבד שלא יועמד למשפט פלילי על עבירותיו.

בוסקי שייך לקבוצה של סרסורי בורסה, המתמחים במשחק המסוכן ביותר: ARBITRAGE. תחת מלה מוזרה זו מסתתר המסחר במניות של חברות, שעומדות לעבור מבעלותם של בעלי מניות מסויימים לקבוצות אחרות להשתלט על חברה זו או אחרת, כדי לזכות ברווחי ענק. על איש הארביטראז' להפיץ שמועות, כי חברה מסויימת, שאחוז מסויים ממניותיה נרכש על־ידיו (לרוב על ידי אנשי־קש כדי לא לעורר את חשדם של בעלי המניות הנוכחיים), עומדת להיבלע על ידי קבוצה אחרת, מה שמעלה בדרך־כלל את ערך המניות שלה בהרבה מעל לערכו האמיתי. אז הוא יכול למכור את המניות שברשותו למעוניינים ברווח ניכר. בקיצור, משהו שנע משני צידיו הלא־תמיד מוגדרים של הגבול בין המסחר החוקי לעסקים „האפורים" בבורסה.

איך מגיעים לדבר עם מיליונרים מסוג זה? בכל הדרכים: אולי למדת פעם באוניברסיטה עם עוזרו הראשי של איל־העסקים „שלך". ואולי אישתו הולכת לבית־הכנסת שבו חברה גם החותנת שלך. ניצול כל הקשרים האישיים הללו לדברי ויקי — מקובל בעולם העסקים, ואין להתבייש בכך. דרך איש אחר, ששכנעת אותו לתמוך במפעל אמנותי, אתה עשוי להגיע לחבריו, שוב סיפור מוכר של קשרים אישיים, כמקובל בעולם העסקים.

לגבי מוסדות ממשלתיים או ציבוריים, התומכים באמנות, יש לה שיטה אחרת. היא קוראת את התקנונים של הקרנות, ומחפשת איך להתאים את בקשותיה למסגרות התקציביות של אותם מוסדות. ויקי כבר התמחתה בכתיבת תצהירים ובקשות כאלה. בשנה שעברה מילאה יותר ממאה בקשות לוועדות המקציבות השונות של הקרנות הלאומיות של ארה"ב. כמובן שרק אחדות מבקשותיה זכו לטיפול אוהד, אבל גם זה כדאי.

„אני מנסה להתאים את דרישותי למטרות אותן קרנות או לכוונותיהם של התורמים השונים" — היא אומרת. „אבל יש לזה גבולות... נניח שמישהו שאני פונה אליו, עונה לי שאין הוא מעוניין בתיאטרון חדיש ונסיוני, אלא בעתיקות יהודיות. אז אני לא מסבירה לו שיש לי במשרד מזכירה יהודיה זקנה...".

אחרי שחזרה ויקי מלימודי מינהל העסקים לעבודה ב„לה מאמא", התנתה עם אלן סטוארט, שמשכורתה תשולם רק מכספים שהיא עצמה תגייס, כך שהדבר לא יכביד על תקציב התיאטרון. אומנם גם כיום משכורתה מתקרבת רק לעשירית ממה שחבריה לספסל הלימודים באוניברסיטה מרוויחים (25.000 דולר לשנה לעומת רבע מליון...) אבל כאן טמון אולי המסר העיקרי למוסדות התרבות שלנו. לדעתה, כדאי למוסדות להשקיע בהעסקתם של אנשי כלכלה, היודעים לדבר עם אנשי העסקים בלשונם. ולא לקמץ במשכורות לצוות המנהלי. מוטב צוות מצומצם אבל מקצועני מאוסף של פקידים מדרגה שלישית.

הנסיון בארץ מוכיח את נכונותה של דעה זו. אם נבדוק מי הצליח לבסס את מעמדו של התיאטרון הקאמרי, למשל, נגיע ליעקב אגמון ולשייקה ויינברג, שלא היו אנשי אמנות, אלא בראש ובראשונה אנשי כלכלה ומנהל. גם בראש להקת „בת־שבע" עומד איש עסקים. ביל סטרום, שפרנסתו אינה מהלהקה, אלא מעסק משפחתי שיש לו בניו־יורק, אבל דרך המחשבה שלו היא של „קאפיטאליסט" ודוגמה אקטואלית ביותר היא הצלחתה של מאירה אליאש להקים בירושלים תשתית ללהקת מחול מקצוענית, היא תמ"ר.

הבעיה היא באמת למצוא את הצירוף הנדיר שיש בויקאם בויל: התעניינות בוערת באמנות הכרוכה בהשכלה עיסקית וכלכלית, ומעל לכל היכולת, שגם היא בסיס ההצלחה בעולם העסקים, להעביר מסרים ללקוח הפוטנציאלי. והכשרון לשכנע את מי שנותן לך כספים שהוא בעצם מרוויח. איך עושים זאת? זו השאלה. אישיותה של ויקי בויל היא הנימוק המשכנע ביותר שלה.

ניהול מוסדות אמנות כבר מזמן אינו עסק לחובבים. אבל ממש כמו בתחום ייצור הסבון או המקררים. נחוץ ראשית־כל מוצר טוב, כדי שיהיה מה למכור.

תיאטרון

פרס לאיזביצקי בדניה

פרס ההצגה המרגשת ביותר בדניה לשנת 1986, הוענק להצגה „בורגני בקינו" בבימויה של הישראלית אסתר איזביצקי.

איזביצקי, הוזמנה לביים את ההמחזה לפני כשנה בעקבות קשר שנוצר בין מנהל התיאטרון „רודבר" בקופנהאגן לבין עומרי ניצן, המנהל האמנותי של הבימה. המחזה, שנכתב על־ידי המשוררת הדנית קרן ברויגר, עוסק בחייה של אשה יוצאת־דופן בשם טונה, דמות סגפנית ומקורית לתושבי קופנהאגן, שחייה היו מסכת של מעשים בנגוד למוסכמות החברתיות.

ההצגה הוצגה בכל רחבי דניה וסקנדינביה, והתקבלה בהתלהבות רבה. ובסוף העונה זכתה בפרס האמור לעיל, שהוענק על־ידי „אגודת התיאטרון הדני".

במקום לשחרר את נקש – שחררו את כל העגונות!

מה המשותף לדניאלה ולנסי מן ארגון „למען העגונות ומעוכבי הגט", לנורי אל עוקבי מהאגודה להגנה על זכויות הבדואים, ולשלמה אלבז מן „הכל אל השלום"? כולם באו לכנס של „שתי"ל", שנועד לשתף פעולה בקידום ארגונם. שתי"ל הוא ארגון המסייע לקבוצות מתנדבים הפועלות למען זכויות האזרח, לקידום זכויות האשה, למען דו־קיום יהודי־ערבי ולמען השכונות.

פעילים הגיעו לכנס, לשתף פעילים אחרים, הם דנו ביחסים עם התקשורת, שכלפיה היו לכולם טענות רבות. רבים סיפרו על טראומות תקשורתיות. אורה, עורך עיתון „הפרברים" (ברחוב), ורחל אוסטרוביץ, מעורכות כתב העת הפמיניסטי „נוגה", סיפרו על עיתוניהם ככלי תקשורת אלטרנטיביים, מאחר שכלי התקשורת המקובלים לא נותנים ביטוי לחלק גדול מן החברה.

דיון אחר היה יחסים עם המימסד. שקריאל, פעיל ירושלמי, טען שהמימסד ערמומי כנחש ביחסיו עם הקבוצות. לאה שקדיאל, החברה הנבחרת של המועצה הדתית בירוחם, טענה שהמימסד מדכא בכל דרך אפשרית התארגנות לשינוי מלמטה וכדי להצליח עליהן לפעול למען מטרות חיוביות ולא רק כארגוני מחאה.

הועלו טענות רבות כלפי חה"כ רב בן מאיר, שייצג את המימסד בעיני משתתפי הכנס. דניאלה ולנסי, מסרה ש„חוק נקש" שדובר בהעלאתו לדיון בכנסת (ואחד הטיעונים היתה עגינות של אשתו כנימוק נגד ההסגרה,) אינו על דעת הארגון של העגונות, ובמקום זאת יש לחוקק חוק שייכפה מתן גט על הסרבנים. רות רזניק מיל.א. (מלחמה באלימות נגד נשים) שאלה את חה"כ בן מאיר האם אנשים חסרי משאבים יכולים להגיע לכנסת, וחה"כ בן מאיר התקשה לענות לה.

כלפי נציגי המימסד הוטחה גם ביקורת על החוק האוסר מפגשים עם נציגי העם הפלסטיני.

כיצד לגייס כספים? גם בשאלה זו דנו נציגי הארגונים ולמדו איש מנסיון חברו.

אחד הנושאים החשובים ביותר בכנס היו שיתוף פעולה בין קבוצות שונות, שלהן מכנה משותף של חברה צודקת יותר. וכך, במליאת הסיכום הביעו הארגונים המשתתפים, ביוזמה של אחת הקבוצות, גינוי ושאט נפש מן האירועים האלימים במזרח ירושלים בתקופה האחרונה.

כנס ראשון זה של שתי"ל הוא תחילתה של מסורת של כנסים משותפים בעתיד במתכונת דומה לזאת, שיאחדו ליום אחד, אירגון בדואים מן הדרום, אירגוני נשים פמיניסטיות מצפון הארץ, אירגונים מזרחיים מן השכונות ועוד מאירגונים אחרים, שהתקשורת אינה מרבה לעסוק בהם בימים רגילים.

איילת אלוני

פגישה בכנס שתי"ל: נורי אל עוקבי, מן האגודה להגנה על זכויות הבדואים, נציגת נשים דמוקרטיות ולובה־אליאב.

שתיל

מהו שתי"ל?

שרות תמיכה ויעוץ לאירגוני מתנדבים – הוקם על־ידי „הקרן החדשה לישראל" כפרוייקט סיוע לאירגוני מתנדבים. הקמת שתי"ל נבעה מהצורך בייעוץ מקצועי בכל תחומי הפעילות של ארגוני המתנדבים, כדי לקדמם לקראת תיפקוד יעיל והשגת מטרותיהם. כמו כן מעוניין שתי"ל לפתח קשר, עזרה הדדית, ושיתוף פעולה בין אירגונים שונים.

הסיוע של שתי"ל ניתן לקבוצות פעילים מאירגונים שונים, לפי הצורך, והוא כולל: ● הערכה ואבחון ● בניית תוכנית פעולה ● הדרכה מקצועית ● גיוס כספים.

בין הארגונים שזכו לסיוע משתי"ל: ● האגודה לזכויות האזרח בישראל ● אלע"ם – ארגון לעוורים ולקויי ראייה משכילים ● ארגון מ.צ.ו.ה – לזכויות המשפחה ● אשה לאשה – מקלט לנשים מוכות, ירושלים ● האגודה לסיוע והגנה על זכויות הבדואים בישראל ● הילא"י – האגודה הישראלית למען האמנויות היוצרות ● התאחדות עולי אתיופיה ● מרכזי סיוע לקורבנות אונס ● משעולים – המרכז הירושלמי לתיראפיה ביצירה והבעה ● נווה שלום – כפר שיתופי יהודי־ערבי ● ניצני שלום – שיתוף פעולה יהודי־ערבי באמצעות עבודה קהילתית ● שותפות – אגוד ליצירת תנאים לשותפות בין ערבים לבין יהודים ● שדולת הנשים בישראל (רשימה חלקית).

מרשמים למחברת

לחם ולחם ולחם

(המירשמים הם מספרה של חנה גולדשטיין, „לחם". בהוצאת „מסדה".)

לחם דלעת

1¼ כוסות קמח לבן, רגיל; כפית סודה לאפייה; ½ כפית קינמון טחון; ¼ כפית אגוז מוסקט טחון; 1¼ כוסות סוכר; כוס דלעת מבושלת ומסוננת; ⅓ כוס מי בישול הדלעת; 2 ביצים טרופות; ⅓ כוס שמן; ½ כוס אגוזי פקאן קצוצים; ½ כוס דובדבנים מסוכרים, חתוכים. (או צימוקים, או כל פרי יבש אחר).

מבשלים את הדלעת ומסננים. מחממים את התנור לחום בינוני (180־200 צ'). מערבבים היטב את הקמח עם יתר המצרכים היבשים בקערה גדולה. מוסיפים את הדלעת עם יתר המצרכים הלחים. מוסיפים את הבלילה במהירות אל תערובת הקמח. מוסיפים בבחישה גם את הפירות ואת האגוזים. יוצקים את הבלילה לתבנית כיכר משומנת (עגולה) ואופים כשעה או עד להשחמה. מצננים 10 דקות בתוך התבנית, ולאחר מכן על גבי רשת.

לחם אגוזי פקאן

ביצה טרופה; 1½ כוסות סוכר; כוס חלב; 3½ כוסות (350 גרם) קמח לבן תופח; שקית אבקת אפייה; קורט מלח; 150 גרם אגוזי פקאן.

מחממים את התנור לחום בינוני (180־200 צ'). טורפים את הביצה עם הסוכר עד שתתקבל בלילה בהירה ואוורירית. מוסיפים את החלב ומערבבים. מנפים יחד את הקמח עם אבקת האפייה והמלח. מערבבים פנימה את האגוזים ולבסוף את תערובת הנוזלים. יוצקים את הבצק לתבנית כיכר מרופדת בנייר אפייה (שעווה) ואופים כשעה, או עד להשחמה. מצננים על גבי רשת. מגישים פרוסות מרוחות בחמאה.

לחם מתוק לחנוכה

¾ כוס מרגרינה; כוס חלב; ½ כוס סוכר; כפית מלח; 6 כפות שמרים יבשים; ½ כוס מים פושרים (להתעססות השמרים); 3 ביצים טרופות; 5 כוסות קמח רגיל, לבן; כוס צימוקים; עוד כוס קמח; חלמון מהול בכפית חלב.

מחממים את המרגרינה עם החלב, עם הסוכר ועם המלח, ובוחשים עד שהכל נמס וניבלל. יוצקים את הבלילה לקערה גדולה. בכלי נפרד ממיסים את השמרים במים פושרים. מוסיפים את תמיסת השמרים ואת הביצים לבלילת החלב הפושרת, תוך בחישת הבלילה. מוסיפים בהדרגה (כוס אחר כוס) את הקמח עם הצימוקים ומערבבים לעיסה. מעבירים למשטח מקומח. לשים את הבצק, עד שהוא חלק וגמיש, תוך הוספת קמח, לפי הצורך (זאת הכוס הנוספת); מניחים לתפוח לנפח כפול. שבים ולשים את הבצק לשה קלה ומחלקים ל־12 חלקים. מכל חלק מפרישים חמישית, ומניחים בצד. את חלקי הבצק הגדולים יותר מגלגלים לכדורים, ומחלקים בין שתי תבניות עגולות (קוטר 22 סמ', בערך), משומנות, שישה כדורים בכל תבנית. מחלקי הבצק שהופרש, צרים מעין „שלהבות" עם חוד, לוחצים באמצע, במרכז כל כדור, ומצמידים אליו את ה„שלהבות", כשהחוד פונה למרכז. מניחים שוב לתפוח לנפח כפול. מחממים את התנור לחום בינוני גבוה (200־220 צ'). מושחים את הכיכרות בחלמון המהול ואופים כ־45 דקות, או עד להשחמה. מצננים בתבנית במשך חמש דקות ואחר־כך על גבי רשת.

לחם בטעם אורגנו

1/2 כוס חלב פושר; כוס שאור (ראה בהמשך); 2 כפות שמרים יבשים; 2 כפות חמאה או מרגרינה מרוככת; 2 כפות סוכר; כפית מלח; 1/4 כפית אבקת שום; 1/2 כפית אורגנו; 1/4 כפית פילפלת ירוקה קצוצה דק; ביצה טרופה; 3½ כוסות קמח לבן, רגיל.

מערבבים בקערה גדולה את החלב עם השאור לבלילה חלקה. מוסיפים בהדרגה את יתר המצרכים בזה אחר זה, ובוחשים היטב. מוסיפים את הקמח ולשים עד שהבצק ניתק בקלות מדפנות הקערה. מכסים ומניחים לתפוח לנפח כפול. שבים ולשים. צרים כיכר, מניחים בתבנית משומנת (עגולה, בקוטר 28); מתפיחים שנית לנפח כפול. מחממים את התנור לחום בינוני גבוה (200־220 צ'), ואופים כ־45 דקות או עד להשחמה. כדי למנוע השחמת יתר או השחמה מהירה מדי, מכסים את המאפה לקראת סוף האפייה בנייר אלומיניום, וממשיכים לאפות. מצננים על גבי רשת.

שאור מהיר

(בספר סוגים שונים של לחמי שאור ודרכי הכנתם, בחרנו ב„שאור מהיר", בתקוות שזה בסדר).

4 כפות שמרים יבשים; 4 כוסות מים פושרים; 4 כוסות קמח רגיל.

ממיסים את השמרים במעט מן המים הפושרים, ומוסיפים עליהם בהדרגה ולסרוגין את יתרת המים עם הקמח. כשהכל בלול, מכסים ומשהים למשך הלילה במקום חמים, והשאור מוכן לשימוש. אין להכין או לשמור שאור בכלי מתכת. מתאימים כלי זכוכית או פלסטיק. משתמשים גם בכף פלסטיק או מעץ לבחישה. ניתן להקפיא את השאור בתא הקפאה עד שלושה חודשים. מפשירים בטמפרטורת החדר, מוסיפים 1/2 כוס מים פושרים בלולים ב־1/2 כוס קמח, בוחשים ומשהים ללילה מחוץ למקרר. למחרת השאור המופשר מוכן לשימוש.

למה מפלים את הכדורסלניות?

יועצת ראש הממשלה למעמד האשה, ד"ר ניצה שפירא־ליבאי, פנתה ליו"ר ועדת הספורט של הכנסת בבקשה לדון בנושא אפלייתן לרעה של הספורטאיות באיגוד הכדורסל, לנוכח העובדה שאיגוד זה נתמך על־ידי קרנות ציבוריות וממשלתיות.

תקנותיו של איגוד הכדורסל, כותבת היועצת, לא זו בלבד שאין בהן כדי לעודד את פיתוחן של קבוצות הנשים, ולא זו בלבד שאין הם מנסות להבטיח שוויון הזדמנויות לנשים ולגברים, המשחקים בליגות הכדורסל, אלא שהן מורות במפורש על אפלייה לרעה של קבוצות הספורטאיות:

בעוד שבליגה הלאומית רשאיות קבוצות הגברים לשלם לשחקניהן שכר כולל עד לסכום של 183,000 ש"ח לשנה, מוגבלות קבוצות הנשים לשכר שנתי של 9,400 ש"ח בלבד. גם התשלום המירבי הקבוע למאמנים גבוה פי כמה, כשמדובר בקבוצות גברים. ואם אין די בכך, רק קבוצות גברים בליגה לאומית רשאיות לחזק את שורותיהן בשני שחקנים זרים.

האפלייה הקבועה בתקנות האיגוד, מציינת היועצת, מהווה תמריץ שלילי להתפתחות ענף הכדורסל לנשים, ופוגעת לרעה בזכות השווה של הספורטאיות לעידוד מטעם מוסדות ספורט הנתמכים על־ידי ציבור הגברים והנשים בישראל. (מוסרת מרית דנון, מלשכת היועצת).

בעקבות הספר

ספר הלחם

לא כשבוע של פסח בלבד נוהגים בני ישראל לאפות לחם בבית. להיפך — עקרות בית חסודות עוסקות בכך במשך כל ימות השנה, ובפסח הלחם שלהן כשר להמדרין. לאפות לחם בבית זה „סטייל", הרי עוגות כל אחד יודע, ואילו לחם ביתי. הא...זה משהו

ככל שמתרבים אצלנו „בתי מאפה" המציעים לקונה מבחר סוגי לחם, פיתות, לחמניות וכו' — כך גוברת הנטייה להתחרות בהם ולהכין בבית משהו עוד יותר מיוחד, עוד יותר טעים, ספציאליטה־דה־לה־מיזון טרי, ריחני, אולי גם דיאטטי, אולי טבעוני, כל מה שתרצה. אם מאות דורות של נשים לשו בצק ביד חזקה, ואפו את לחם חוקן ב„טבון" איך אנחנו לא נוכל, עם שמרים יבשים, ומעבד מזון, ותנורי טורבו?

ספר ששמו פשוט שם „לחם" יהפך, לפי הערכתי, ללהיט ולא רק בשל עיצובו היפהפה. השם הוא חזק, מעורר תשוקות קמאיות להתמודד עם המשימה ולאפות לחם ביתי. מי שפחד (כן, בהחלט גם גברים בתמונה) לנסות יעז ביתר קלות, כשיש לו הדרכה מודרנית, המתחשבת במיגבלות הזמן, בעזרי מטבח חדישים, ברצון של חברת השפע לספור קלוריות ולחזור אל הטבע.

בסיפרה של חנה גולדשטיין „לחם" (הוצאת „מסדה") עשרות מירשמים של דברי מאפה, שבהחלט ניתן לקרא להם לחם. מקמח כזה ומקמח אחר, בטעם זה ובטעם אחר, עם פירות, עם ירקות, נוסח פורטוגל או נוסח פולין, על בסיס סוביו, שיבולת שועל, גזר, אגוזי פקאן, פירות יבשים, דלעת, חלב ודבש.

גם כמה דברים קונבנציונאליים יותר, כמו באגט או פומפרניקל, או לחם תירס אמריקאי.

אלא שעל הלחם לבדו לא יחייה האדם, וודאי שלא ימלא בו ספר בן כ־180 עמודים גדולים (נייר משובח, צילומים צבעוניים, עיצוב גרפי נוח לשימוש). על כן הוסיפה הגברת גולדשטיין מלוא חופניים מירשמים ללחמניות, פיתות, חביתיות, עוגות, לעוגיות, לביבות, לחטיפים, ולקרקרים, לפשטידות בקיצור ספר המאפה לכל דבר, כולל פרק מתכונים לפסח.

חנה גולדשטיין קראנו על השער האחורי ילידת ארה"ב, נשואה ואם לשתי בנות, סבתא לשישה נכדים ולנינה אחת...החלה באפיית לחם בעודה אשה צעירה, כאשר היה זה, לפעמים כורח המציאות הכלכלית. היום, איש אינו מתיימר לטעון שלחם בייתי זול יותר מהקנוי, המסובסד, להיפך דומני. שרק מי שאינו סופר אגורות יכול להרשות לעצמו מותרות אלה של אפיית לחם בבית. אגב, בניגוד להגיון, הרבה יותר קשה לאפות לחם (מוצלח) מאשר עוגה (שתמיד אפשר להסתיר את פגמיה בקרם), ומלאכה דורשת מיומנות מסויימת. לא בטוח שהלחמים הראשונים, שטירון או טירונית בנושא יאפו, יהיו אכילים. אבל גם האדם הפרהיסטורי למד מנסיון...

צב"ש

מקליפורניה ייצא יין

כמעט כל ארץ מתגאה ביין שלה, וגם בה יש, ומתחילים את הבציר בימים הראשונים של הקיץ, ויש שהכוצרים ניגשים לעבודה בסתיו. גם מזג האוויר משפיע על טיב ועל טעם הענבים. מעטים הם המומחים, אשר יודעים להבדיל ביינות השונים לפי מקום גידול הענבים. ידוע, למשל, שישראל וקליפורניה דומות בנתונים גיאוגרפיים ובמזג האוויר.

בכל המקומות מייצרים יין יקר מאוד ויין זול באופן יחסי, את התורה הזאת יודעים גם אנשי היקבים הישראליים. היין הישראלי כבר מוכר בארצות רבות וגם בקליפורניה אשר בארצות הברית. עכשיו יש לנו הזדמנות להכיר סוגי יין קליפורניים הנושאים את התוית „הברון דה הרצוג", אשר הובאו בראשונה למלונות הילטון הישראליים: שרדונה אשר מופק מענבים לבנים מן הזן הקלאסי בורגונדי. המיוחד בתהליך ייצורו הוא ההכנה. חצי מכמות המיץ נסחטת ומופרדת מן הקליפות, ואילו החצי השני נשאר לכמה שעות במגע עם הקליפות. על ידי כך, אומרים, נשאר ביין ניחוח מיוחד.

שנין בלאן הנו יין יבש ועדין. הענבים נבצרו בראשית ספטמבר. אחרי שנדרכו הענבים, הפרידו אותו מן הקליפות רק אחרי שש שעות. גם כאן מפיקים טעם מיוחד מן המגע של הקליפות. ריחו וטעמו מזכירים קצת מלון ודבש. הוא ניתן לשתייה רק אחרי שנה וחצי מן הבציר.

מלונות הילטון וחברת קוס מנסים להחדיר את היינות למודעות הקהל הישראלי. ובינתיים הוא מוגש אך ורק במסעדת המלון. המחירים באמת לפי כיסם של אורחי הילטון כלומר: בקבוק שרדונה: 38.50 דולר בקבוק שנין בלאן: 29.50 דולר. בקבוק סוביניון בלאן 29.50 דולר ובקבוק יוהניסברג ריזלינג, 32.50 דולר. מנהלה של חברת שטוק הבטיח, שמחיר היין יהיה נמוך בהרבה כאשר יימכר בחנויות רגילות.

חיה יוסף

שוק חורף של ויצ"ו

במוצאי שבת (13/12) ייפתח שוק החורף המסורתי של ויצ"ו, בבית ויצ"ו, כמובן, שד' דוד המלך, 38, ת"א והוא יכלול הפעם גלריה לתמונות ואמנויות מקסיקו. זאת הזדמנות — מבטיחות המארגנות — לרכישת מוצרים יפים במחירים נמוכים, כי בשוק יימכרו דברי לבוש אופנתיים לכל המשפחה, מתנות לחג — עבודות יד, עציצים, צעצועים, קוסמטיקה וכו'. יהיה ביתן הספר, ביתן מוצרים לבית, בית־קפה פתוח בכל שעות היום, וארוחות צהרים וערב ממטבח החברות. היריד יהיה פתוח ביום א' בשעות 10־22 וביום ב' מ־10 ועד 13.

תחנת כוח גרעינית — עוד חזון למועד

הפרויקט להקמת תחנת כוח גרעינית (תג"ר) ירד בינתיים מהפרק — אומר אמנון עינב, הרפרנט לאנרגיה גרעינית במשרד האנרגיה והתשתית. מדובר בפרוייקט הצרפתי, עליו בישר ראש הממשלה לשעבר והיום שר החוץ שמעון פרס. לדברי עינב, הצרפתים לא היו מעוניינים להמשיך במשא־ומתן.

הסיבות אינן בלתי ידועות. יש המדברים על לחץ כלכלי ערבי על הצרפתים, ויש המוסיפים ללחץ הכלכלי הערבי גם לחץ פוליטי. מדינות ערב הן לקוחות רציניות של המשק הצרפתי ואפילו פרנסואה מיטראן עשה חשבון קר, והמשחק נגמר.

האם צריך תחנת כוח גרעינית, כאשר לפי הנתונים ייצור חשמל בתג"ר יקר מאוד? חברת החשמל הודיעה באחרונה כי מחירי החשמל בארץ נמוכים בהשוואה למחירים באירופה. לפי הפרסום של חברת החשמל, בשווייץ, באוסטריה ובצרפת מחיר קוו"ש כ־11 סנט לעומת כ־6 סנטים אצלנו. חברת החשמל גם מקימה עתה תחנת כוח חדרה המונעת בפחם שתייצר 1100 מגוואט, באתר קצ"א באשקלון. לחברה אופציה על שתי יחידות נוספות מונעות בפחם, בעלות כושר ייצור של 550 מגוואט כל אחת.

לדברי עינב, אין ספק שאם ייצור חשמל בתחנת כוח גרעינית עולה יותר מאשר בתחנת חשמל קונבנציונלית, לא כדאי להקים אותה. כאשר התנהל המו"מ עם האמריקנים, לפני כעשר שנים, ולפני שנה וחצי עם הצרפתים, עמד השיקול הכלכלי בראש. התנאים אז היו שונים — מחירי הדלק, בשתי התקופות, היו גבוהים מאוד. מחיר הקמת תג"ר גדול בהרבה ממחיר הקמת תחנת כוח לייצור חשמל מכל סוג אחר. מחירי הדלק הגרעיני (אורניום) נמוכים ומוזלים. כבר אז היה ברור, שכדאי להקים תחנת כוח גרעינית רק בתנאי אשראי מיוחדים.

מדינות שיש להן תעשיות המייצרות תחנות כוח גרעיניות השקיעו בהן סכומי כסף אדירים, אומר עינב, ומעוניינים לייצא מסיבות כלכליות ולא פעם מסיבות פוליטיות. רוכשי תחנות כוח גרעיניות בארה"ב מקבלים אשראי נדיב מאקספורט־אימפורט בנק.

בשעתו, לפני יותר מעשר שנים, התנהל מו"מ על רכישת תחנת כוח גרעינית עם חברת „וסטינגהאוס". הגיעו אפילו לחתימה על „מסמך הבנה" אך אז נבחר לנשיאות קארטר, שביטל את המו"מ בטענה כי ישראל אינה חתומה על האמנה הבינלאומית האוסרת הפצת נשק גרעיני. ידידנו הגדול והאמיץ הנשיא ריגן אינו מוכן לאשר אספקת תחנת כוח גרעינית בגלל אותה סיבה שקארטר השתמש בה. גם מדינות אחרות אינן מוכנות לספק תחנת כוח גרעינית מאותה סיבה. קנדה מייצאת את תחנות הכוח הגרעיניות שלה בצורה אחרת. הקנדים בונים עכשיו בתורכיה שתי תחנות. הם בונים אותן בעצמם ובמשך 15 שנים הם ימכרו את החשמל לצרכנים. אחרי 15 שנים יעברו המיתקנים לידי ממשלת תורכיה. הקנדים בונים עתה ארבע תחנות כוח גרעיניות ברומניה. ההסכם בין קנדה ורומניה שונה. הקנדים הקימו ברומניה מפעל לייצור חלקים לתחנת הכוח וכל העיסקה מבוצעת בעיסקת חליפין (בארטר).

עינב מזכיר, כי 70 אחוז מהחשמל בצרפת מיוצר בתחנות כוח גרעיניות. בשוודיה — 40 אחוז. בבלגיה — יותר מארבעים אחוז. בגרמניה — בין 17 ל־20 אחוז. בארה"ב — 20 אחוז. בקנדה — כנ"ל. שתי המדינות בהן יש תנופה גדולה לבניית תחנות כוח גרעיניות הן ספרד וברזיל. יש הטוענים שאחת הסיבות לירידה במחירי הדלק היא התפוצה הגדולה של תחנות כוח גרעיניות. ואם מוסיפים לטענה זו גורם נוסף — שבעשור האחרון חזרו מאות תחנות כוח לפחם — יש כבר הסבר מדוע לעולם לא יעלו מחירי הנפט לאותן רמות של סוף שנות ה־70, קובע עינב.

הוא טוען, כי המתנגדים לשימוש באנרגיה גרעינית שוכחים כנראה שאי־אפשר לעצור טכנולוגיה, ובמיוחד טכנולוגיה שהוכיחה אמינותה. גם לאחר האסון בצ'רנוביל, שכן האסון בצ'רנוביל כולו תוצאה של אוולות נוראה של בני־אדם שאי־אפשר למצוא לה שום הסבר. בצ'רנוביל נעשו כל השגיאות האפשריות, אומר עינב. הוא מספר על חקירת הפרשה, שבוצעה לפי בקשת הסובייטים על־ידי חברה גרמנית, מהם עולה כי באותו יום, ה־25 באפריל 1986, ניסו מרענים לבצע ניסיון בשימוש בסוג חדש של אורניום, כדי לבצעו הם ניתקו את כל מערכות הבקרה והתוצאה לא אחרה לבוא. ולמרות זאת, אין לו ספק שהטכנולוגיה הגרעינית תמשיך ותתפתח. ההישגים הגדולים ביותר הם בצרפת, בעוד ארה"ב נכשלה בייצור כורי כוח להפקת חשמל.

יש מי שטוען בארה"ב, כי מאחורי תעמולת הזוועה נגד כורי כוח גרעיניים עומדות חברות הדלק העולמיות, המפסידות הכנסות ואפילו תמיכה כספית לתנועות הנאבקות נגד אנרגיה גרעינית.

לדברי עינב, אין זה נכון כי ישראל הסתלקה מפרוייקט תחנת כוח גרעינית. העובדה היא, שגם משרד האנרגיה וגם חברת החשמל עוסקים בנושא, [illegible] אחרים, חלקם באיזור הכשר, [illegible] הדרום־מערבי בשיטה [illegible] בנושא.

הקמת תחנת כוח גרעינית [illegible] מעשר שנים. תחנות כוח גרעיניות [illegible] עכשיו תוכננו בשנות ה־60' [illegible] ה־70'. אם הגיעו אצלנו למסקנה [illegible] הולכים לביצוע תחנה כזאת, [illegible] הדור החדש של כורים גרעיניים, [illegible] צרפת וגרמניה עוסקים [illegible] טכנולוגיות גרעיניות ובחקר [illegible] חדש, כור היתוך. יש לזכור כי מדובר [illegible] שאפשר יהיה לבצעה רק בעוד 30 שנה לפחות. רק עכשיו הגיעו באוניברסיטת פרינסטון, בניסוי בלבד, ל־200 מליון מעלות צלסיוס — פי שניים ממה שצריך [illegible] היתוך, וכל זה נסיוני בלבד.

מכאן, שכל מי שמדבר עתה על שימוש באנרגיה לייצור חשמל, צריך לזכור שכל מה שנעשה עכשיו יבוצע הלכה למעשה בעוד 20־15 שנה — אם הדבר יהיה כדאי מבחינה כלכלית. אם לאו, אין טעם ללכת על זה.

חיים מרגלית

שרון נגד מס רציף

המאבק על ביטול דמי הרציף [illegible] התעשייה והמסחר שרון לשר האוצר [illegible] וביקש לדון שוב בהפחתת דמי הרציף על יבוא לשם יצוא. שרון מבקש [illegible] לענייני כלכלה, [illegible] הפחתת דמי הרציף [illegible] תדון עתה בביטולם המוחלט.

ההכנסה השנתית של רשות הנמלים מדמי רציף מסתכמת ב־21 מיליון דולר, [illegible] מוכנים להיפרד מהכנסות כאלה. ההצעה הראשונה לבטל את דמי הרציף על יבוא לשם יצוא הוגשה על־ידי [illegible] במאי השנה. [illegible] את ההצעה במסגרת התוכנית לעידוד היצוא [illegible] חודשים היא לא יושמה. שלשום, כאמור, הופחתו דמי הרציף [illegible] עתה צפוי מאבק נוסף על [illegible] שנותר.

אורי נחשון

[illegible]

„אגריף" הודיעה, שעברה [illegible] במחצית השנייה שנסתיימה ב־30.6.85 [illegible] מתואם בסך 839 אלף ש"ח בתקופה המקבילה ב־1986.

„הבשורת הישוב" ו„רוגוזין" [illegible] הודיעה אתמול ש„חברת הבשורת הישוב" ו„תעשיות רוגוזין" טרם הגישו [illegible] כספיים לשנה, שנסתיימה ב־30.6.86 [illegible] הדו"חות לא יוגשו עד 12.12.86 [illegible] המסחר בני"ע שלהן יחול מ־14.12.86 [illegible] לפרסום הדו"חות.

„אליאנס" הודיעה כי הפסידה 4.2 מיליון ש"ח ב־9 החודשים שהסתיימו ב־30.9.86 לעומת הפסד של כ־8.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

● במפעלים רבים [illegible] להגדלת הייצור בין 30 ל־50 אחוז — [illegible] אליהו מרון, יו"ר לשכת [illegible] במברקים ששיגר [illegible] ולמזכ"ל ההסתדרות [illegible] כי עול המס מחניק [illegible] וגורם [illegible] כל שנה.

לדעתו, יש לנצל את [illegible] הקיימים, במקום [illegible] מרון מזכיר כי באישור [illegible] הגידול בפריון העבודה [illegible] אחוזים בממוצע שנתי [illegible] לדעתו בגלל [illegible] וביטול הנחות. [illegible]

ועידה נוספת של אופ"ק נפתחת היום בז'נבה

13 חברות אופ"ק ינסו החל מהיום לקבוע את מדיניותן לשנה הבאה, על מנת להגיע ליעד של 18 דולר לחבית. הוועידה המתכנסת בז'נבה תהווה גם המבחן הראשון לאוריינטציה של סעודיה, לאחר הדחת יאמאני.

ועידת אופ"ק מתקיימת בתקופה של היצע גבוה יחסית בשוק הנפט העולמי. תנאי אקלים נוחים בארה"ב ובמערב־אירופה ייצבו את הביקוש. מומחי נפט מצפים לעלייה בביקוש הנפט בעולם רק ב־2.5% בשליש הראשון של 1987.

באחרונה התייצב המחיר סביב 15 דולר החבית, וחברות הארגון ביכרו את תיקרת התפוקה של 17 מיליון חבית ליום (עד סוף 1986), שנקבעה בוועידה האחרונה. אולם שר הנפט החדש של סעודיה, אחאם נאזר, הודיע על רצון ארצו להגיע ל־18 דולר לחבית. ואיראן, לוב ואלג'יריה אף רואות במחיר זה „שלב ביניים" בלבד, בדרך ל־28 דולר החבית. לדברי מומחים, על מנת להגיע ל־18 דולר יהיה צורך לצמצם את התפוקה ב־800,000 חביות ליום. לפיכך, בעיית צמצום התפוקה וחלוקת הכמויות בין חברות הארגון, תהיה ללא ספק הבעיה המרכזית של הוועידה.

בראיון ליומון השווייצי „לה סוויס" אומר שר הנפט של נורווגיה כי אם ההחלטות שיתקבלו בוועידה אופ"ק ייראו לה, תמשיך נורווגיה בהגבלת יצוא הנפט שלה „על מנת לסייע לעליית מחירי הנפט". בניגוד לבריטניה, נורווגיה משתפת פעולה עם אופ"ק.

יוסף אלפרין, ז'נבה

בארטר ב־25 מיליון דולר בין „הארגז" לארגנטינה

חברת „הארגז" מתמודדת עתה במכרז בינלאומי על אספקת מבנים טרומיים לארגנטינה בהיקף של 25 מיליון דולר. מדובר בייצוא 5,000 מבנים בשטח של 50 מ"ר כל אחד. במזה, אם ייחתם, תהיה שותפה גם „כור פרוייקטים". בגלל בעיות התשלום של ארגנטינה יתקבל חלק מהתמורה לעיסקה זו בבשר ולחלק הנותר מחפשים עתה מקורות מימון אחרים. פרטים אלה מסר אתמול שלמה ברכה, מנכ"ל משותף של „הארגז", לכתבים כלכליים שסיירו במפעלי „ארגז צריפין". לדבריו, גורל המכרז עתיד להיקבע בתוך החודש הקרוב.

המפעל לייצור מבנים טרומיים בצריפין מייצר מבנים למשרדים, מגורים, כיתות שמירה ומבנים ציבוריים ומחזורו ב־1986 הגיע ל־1.8 מיליון דולר. המבנים הם חסיני אש באישור מכון התקנים.

בצריפין יש ל„הארגז" עוד שני מפעלים — חרושת עץ (לייצור ריהוט ביתי ומשרדי) ואריזות. מחזורם הכולל של שלושת המפעלים הסתכם השנה בכ־12 מיליון דולר.

ברכה מסר עוד, כי ב־1986 הסתכם יצוא „הארגז צריפין" במיליון דולר ובשנה הבאה צפוי גידול של 50 אחוז בהיקפו.

אורי נחשון

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 04-640775

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965. ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: ה"ה שמיר, גולדשטיין ואחרים — לאשר שינוי יעוד מתעשייה למסחר בשדרות ההסתדרות חלקה 7 בגוש 11665 מפרץ־חיפה.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00־11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
אותמר ינובייץ
מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב הרצליה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965 נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה על־ידי: מסר מכרות, רח' האשל 34, נוף ים. בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום: נוף־ים רחוב האשל מס' 34 גוש 6669 חלקה 321 ומהווה הקלה לגבי המותר באיזור בו מבוקשת ההקלה האמור, דהיינו: העברת 6% מקומה א' לקומת קרקע ללא תוספת אחוזים בסה"כ. כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
אלי לנדאו
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965 — הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה
מחוז ת"א — מרחב תכנון מקומי חולון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית/מפורטת
ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז ת"א, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון הופקד ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מס' ח/330א' שינוי לתכנית ח/330.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6021 חלקות 700, 273 (חלק דרך), גוש 7173 חלקות 229, 235, חלק מדרך 203, 232, קטע חנקין פינת ההסתדרות — חולון.
עיקרי מטרת התכנית: הקמת מרכז עסקים ומסחר, משרדים ומגורים.
כל המעוניין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
מרדכי בהנא, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי חולון
הודעה בדבר הפקדת שינוי לתכנית מיתאר
ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז תל־אביב, החליטה בישיבתה מיום 27.10.86 לאשר הכנת שינוי תכנית מתאר מקומית ח/395 — שינוי לתכנית מתאר מקומית ח/1 שפורסמה למתן תוקף בילקוט הפרסומים 596 מיום 23.4.1958, על תיקוניה.
השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת: גוש 6020, חלקות: 168, 527–529, 567–612, חלקים מהחלקות 248 ו־761 (חלקות דרכים).
עיקרי מטרות שינוי התכנית: א. לקבוע שינוי יעוד השטח מאיזור בתי מלאכה לאיזור מיוחד שיכלול מגרשי מגורים, יחידה מסחרית, שטח ציבורי פתוח, מגרשים לבנייני ציבור, דרכים ושבילים. ב. לקבוע הוראות בדבר הכנת תכנית מפורטת שתקבע את יעוד הקרקעות לדרכים, שטחים פתוחים, מיקום יחידה מסחרית, שטחי מגורים וכיוצא בזה לאור ההוראות בטבלה בתשריט המהווה חלק מתכנית זאת. ג. לקבוע הוראות בדבר ביצוע איחוד וחלוקה חדשה של תחום התכנית שלא בהסכמת הבעלים לפי פרק ג' סימן ז' של חוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965.
מקום: עיר חולון, שטח בין רחובות ההסתדרות, קיבוץ גלויות ובר־כוכבא.
תוקף הודעה זו עד 27.10.1987.
כן החליטה הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז ת"א, בהתאם לסעיף 78 לחוק התכנון והבנייה ה' תשכ"ה-1965, כי לא יוצאו היתרי בניה לגבי הקרקעות שבתחום שינוי התכנית כמפורט לעיל עד להפקדה של התכנית או לדחייתה.
מרדכי בהנא
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז ת"א
כ"ד תשרי תשמ"ז (27.10.1986)

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965 — הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה
מחוז ת"א — מרחב תכנון מקומי חולון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז תל־אביב החליטה באישור שר הפנים לאשר „תכנית מס' ח/357" שינוי לתכנית מיתאר מקומית מס' ח/1/152.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומיקומם: גוש 6015 מגרשים: 79–75, 141, חלקי מגרשים 74, 135, 136, גוש 6022, מגרש 73, חלקי מגרשים 74, 134, 135.
עיקרי הוראות התכנית: א. שינוי יעוד מאיזור תעשיה —
1. לשטח למתקן תברואה ולתחנת מעבר לפסולת
2. לשטח חניון אוטובוסים ומשאיות
3. לשטח אחסון
4. לדרך משולבת
הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3240 מיום ח' אלול תשמ"ה, עמ' 3232.
השינוי האמור, בצורה שאישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון.
כל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
מרדכי בהנא, יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז תל־אביב

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי חולון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית/מפורטת
ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז ת"א, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון הופקד ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מס' 805 שינוי לתכנית מס' ח/36 ותכנית מתאר ח/1 על תיקוניה.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6008 חלקה 30 אזור תעשיה א' — חולון, רחוב הסדנה.
עיקרי מטרת התכנית: לקבוע קו בנין צדדי של 3 מ' במקום 5.00 מ' כדי להוסיף גגון מעל למעבר בקומה א'.
כל המעוניין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
מרדכי בהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון

תחזית ראשונית לשנת 1987, המחלקה הכלכלית של בנק הפועלים

אינפלציה 20% ● פיחות 7% ● איזון במט"ח ● יציבות בשכר ובתעסוקה

בשנת 1986 האינפלציה תסתכם ב־18%. העודף בחשבון השוטף, כולל הגידול במלאי, יגיע לכ־900־800 מליון דולר. יתרות מט"ח הן ברמה של כ־4 מיליארד דולר. תקציב הממשלה מאוזן בקירוב — גרעון של 2% תוצר ואפס הזרמה.

קיימות מספר בעיות כבדות: צמיחת המשק [illegible], מפעלים רבים וענפים נמצאים במשבר תפעולי ופיננסי. לא הושג היעד של הקטנת ההוצאה הציבורית — תנאי לשינוי במבנה המשק ולצמיחתו של הסקטור העסקי. נמשך תהליך הייסוף הריאלי של השקל לעומת הדולר מאז יולי 1985 ובחודשים האחרונים גם ייסוף ריאלי בהשוואה לסל.

מדיניות הצפוי בשנת 1987 מוליך לדעתנו למסקנה כי המשך המדיניות ב־1987 לא יביא לירידת האינפלציה אל מתחת ל־20 אחוז — [illegible] בר־שביט, ונחום לב.

הדרך הנכונה ביותר היא להפעיל, לדעת המחלקה הכלכלית של בנק הפועלים, בעוצמה [illegible] מדיניות כלכלית רחבה מבחינת [illegible] ביולי 1985. [illegible] תביא לביסוס תהליך [illegible] התאמת שער החליפין בשיעור [illegible] אחוזים, כחלק מתכנית רחבה, לא [illegible] ואובדן אמינות. במסגרת זו ניתן לכלול את עיקרי הרפורמה במיסוי ובשוק ההון. נקיטת המדיניות סמוך לתחילת השנה [illegible] אינפלציה של כ־20 אחוז עם [illegible] של אחוזים ספורים במועד הפעלת [illegible] ושיעורי אינפלציה נמוכים יותר [illegible] ביצוע מאוחר יותר יעלה את שיעור האינפלציה ב־1987 אל מעבר ל־20 אחוזים.

התחזית למחצית הראשונה של שנת 1987 מניחה שלא יהיה שינוי בשער החליפין. בתקופה זו צפויה האטה מסויימת בשיעור האינפלציה.

ההערכות לגבי המחצית השנייה של השנה [illegible] גבוהה. בתקופה זו צפוי [illegible] במדיניות הכלכלית, כולל שינוי בשער החליפין, וקיים אי־בהירות אשר למתכונת השינוי. מהניתוח עולה, שקיים צורך לבצע שינוי במדיניות הכלכלית הנוכחית. רצוי ששינויים במדיניות יתבצעו מוקדם ככל האפשר. מאחר שלא ניתן להצביע על מועד [illegible] הנחנו שהשינויים במדיניות, ובפרט בתחום שער החליפין, יתבצעו סמוך לאמצע שנת 1987.

המדיניות הכלכלית

[illegible] הכלכלית אשר הביאה להאטה [illegible] בשיעור האינפלציה לא תוכל, [illegible] הנוכחית, להביא להאטה נוספת בשיעור האינפלציה בשנת 1987. לתיסוף [illegible] יהיו השפעות שליליות על מאזן התשלומים והצמיחה הכלכלית. המשך הקפאת שער החליפין עד לסוף שנת 1987 [illegible] את הבעיות ל־1988, שהיא שנה [illegible] ממילא (פדיון מניות הבנקים והאחרות).

מחירים

תחזית האינפלציה לשנת 1987 היא 20%, לעומת 18% ב־1986. שיעור האינפלציה הצפוי במחצית הראשונה של 1987 הוא 1.2% בממוצע לחודש, שהם כ־15% במונחים שנתיים.

במחצית השנייה של השנה צפויה אינפלציה בשיעור ממוצע חודשי של כ־1.9%, שהם כ־25% במונחים שנתיים.

השכר

השכר הריאלי ברוטו צפוי לעלות בשנת 1987 בשיעור של כ־2%, לאחר עלייה של כ־9.5% ב־1986. העלייה בשכר הסקטור העסקי תנבע מהגברת הפעילות הכלכלית [illegible] בביקוש לעובדים. בסקטור הציבורי [illegible] הסכמי השכר. באפריל 1987, [illegible] ההסכמים צפוי גידול בשכר. השכר הריאלי מחושב על־ידי ניכוי השכר כל חודש, במדד ממוצע של שני חודשים עוקבים, אשר [illegible] בקירוב את מדד המחירים בתחילת החודש — המועד העיקרי לתשלום השכר. [illegible] עלה השכר ב־5.4%.

מאזן התשלומים

בשנת 1987 צפוי איזון בחשבון השוטף של מאזן התשלומים, למרות סיום סיוע החירום האמריקני, שהסתכם ב־450 מיליון דולר לשנה בשנתיים האחרונות. האיזון יושג הודות למחירי האנרגיה הנמוכים ולשיפור [illegible] הסחר. התנאי לאיזון — שלא תהיה [illegible] גדולה במחיר היחסי של המטבע. עודף היבוא האזרחי צפוי להצטמצם בכ־200 מיליון דולר ולהסתכם ב־2.4 מליארד דולר. היצוא צפוי לגדול בשיעור של 7.5%, במונחים דולריים, ואילו היבוא האזרחי צפוי לגדול בשיעור של 4%.

תחזית גידול התוצר — 3%.

התוצר המקומי הגולמי צפוי לעלות בשנת 1987 בשיעור של כ־3%, לעומת עלייה [illegible] כ־2% ב־1986. בצריכה הציבורית [illegible] צפויה עלייה של כ־1.5% לאחר ירידה הנאמדת בכ־6% ב־1986. בהשקעות בנכסים קבועים צפויה עלייה של כ־5% לאחר ירידה של כ־7% ב־1986. ערך היצוא צפוי לעלות בכ־6% לעומת 7.5% השנה ואילו היבוא יעלה בכ־3% לעומת עלייה הנאמדת ב־14% ב־1986.

1986: אינפלציה 18.3%,

פיחות 6.2%

בעשרת החודשים הראשונים של השנה עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור שנתי של 17.8%. אומדן האינפלציה לכל השנה הוא 18.3%. שני מרכיבי מדד עיקריים מיתנו את עליית המחירים השנה — מחירי הדיור ומחירי הדלק. המדד ללא דלק ודיור עלה בתקופה הנסקרת בשיעור של 27.5%, במונחים שנתיים.

הירידה במחירי הדיור, שהחלה ברבע השני של 1985, מבטאת התפתחות מחזורית שהגיעה ככל הנראה לנקודת השפל. משמעות הדבר היא, שמגמת האינפלציה לשנה הבאה גבוהה מההתפתחות הנגזרת מהמדד הכללי.

שער החליפין של השקל ביחס לסל המטבעות החדש פוחת בעשרת החודשים הראשונים של השנה בשיעור של 6.2%. שער הדולר היה יציב, והפיחות נבע מהיחלשות הדולר בשוקי הכספים בעולם. בפיחות ביחס למ"ג הסתכם באותה תקופה בכ־25%, ביחס ליין בכ־30% וביחס לפר"צ בכ־17%.

גרעון הממשלה ומימונו

	1986	1985
ינואר עד אוקטובר — אחוזי תוצר		
הוצאות מקומיות של הממשלה	43	41
הכנסות ממסים	48	39
גרעון או עודף (—)	−5	2
תשלום ריבית נטו לסקטור הפרטי	7	6
גרעון כולל ריבית	2	8
גיוס הון ממשלתי נטו	2	4
הזרמה או ספיגה (—)	0	2

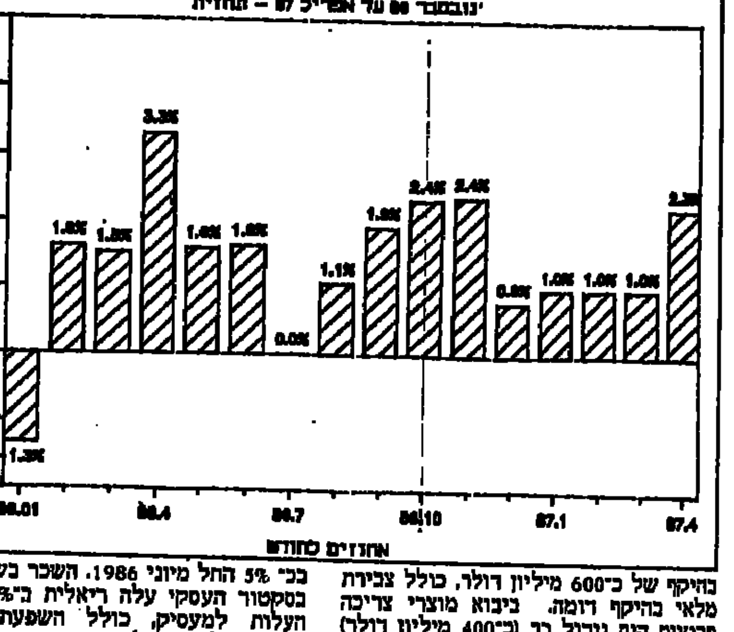

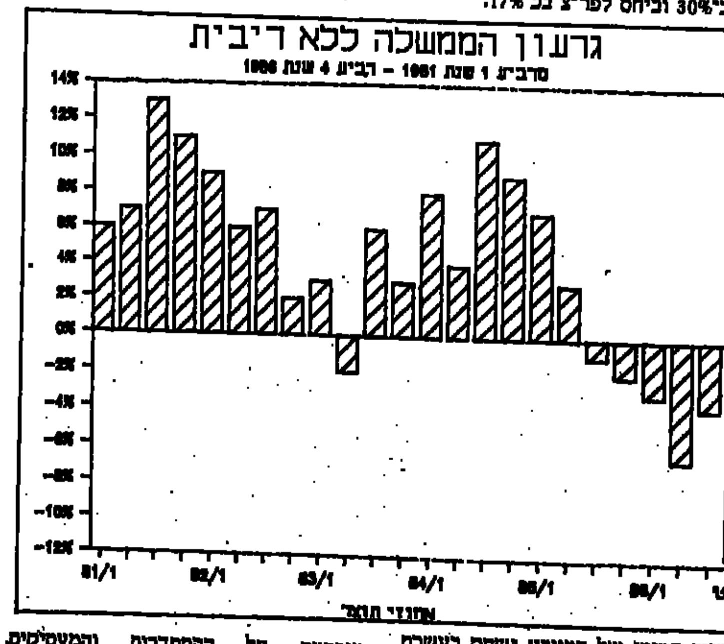

המחיר היחסי של המטבע נשחק בעשרת החודשים הראשונים של השנה ב־6.4%. לעת עתה המחיר היחסי עדיין גבוה בהשוואה רב־שנתית. הוא עמד באוקטובר על 104.6 נקודות (100=דצמבר 1980) לעומת 99.5 נקודות בשנים 1981 ו־1982, ו־92 נקודות ב־1983 ו־97.31 נקודות ב־1984.

סביר שיתפתחו לחצים כבדים על האוצר, הן מצד התעשיינים והן מצד ההסתדרות, לשנות את מדיניות הקפאת שער החליפין. כתוצאה מכך, גם אם בטווח הקצר אין בעית מטבע־חוץ, תתקשה המערכת הפוליטית לעמוד בפני הלחצים הללו.

להערכת כלכלני הבנק יוחזק שער החליפין קבוע עד אמצע שנת 1987. במועד זה, או בסמוך לו, יתקרב המחיר היחסי של המטבע, לרמה של ממוצע השנים 82־1981. רמה זו נמוכה בכ־11% מממוצע 1983, וגבוהה ב־7.5% מממוצע 1983. אנו מעריכים רמה זו כמינימום, שלא רצוי יהיה לרדת מתחתיו.

שתי אלטרנטיבות עיקריות יעמדו לפני מקבלי ההחלטות בתחום מדיניות שער החליפין.

א. להמשיך במדיניות של שער חליפין קבוע עד לסוף השנה;

ב. לבצע עידכון בשער החליפין.

עידכון שער החליפין יכול להיעשות במספר צורות: פיחות זוחל, סובסידיות ליצוא ומסים על היבוא, כתחליף לפיחות פורמאלי, פיחות חד־פעמי ללא הסכם, פיחות חד־פעמי כחלק ממדיניות כוללת ובמסגרת הסכם כולל במשק.

הפיחות הזוחל, יתרונו בכך שהוא קל ליישום. חסרונו בכך שהוא מהווה ויתור על המאמץ להאט את שיעור האינפלציה. הוא מהווה ויתור על השימוש בשער החליפין כעוגן נומינאלי, כאשר אין בנמצא עוגן אלטרנטיבי. כמו כן, קצב הזחילה עלול להתגבר, בפרט כאשר יתייצבו מחדש ציפיות הציבור. ניתן להעריך, שלא ייעשה שימוש בפיחות זוחל כשיטה. יתכן שלתקופה מוגבלת, עד לגיבוש תכנית, יהיו פיחותים זוחלים כשלב ביניים.

השימוש בסובסידיות ליצוא ומיסים על יבוא כתחליף לפיחות יוצר עיוותים ניכרים במחירים היחסיים ובהרכב התפוקה. ההשפעה על עליות המחירים המקומיים דומה לפיחות. השימוש במכסים ובסובסידיות גם עומד בסתירה להסכמי הסחר עם השוק המשותף וארה"ב. לפיכך, הסבירות לשימוש באמצעים אלה נמוך.

פיחות חד־פעמי ללא הסכם: יגרור שחיקה בלתי מתוכננת בשכר וזעזוע במחירים. במוקדם או במאוחר תתרחש התאמה בשכר, באמצעות תוספת יוקר ובאמצעות תביעות שכר אחרות, בתגובה לצעד החד־צדדי של הממשלה. התוצאה הכוללת תהיה ערעור היציבות שהושגה. מסיבות אלו לא סביר שיעשה שימוש בצעד זה.

מדיניות כלכלית כוללת, שמטרתה להאט את האינפלציה לרמה חד־ספרתית, עשויה לכלול פיחות חד־פעמי בשיעור של כ־7%, עידכון מחירים מסובסדים ואחרים בשיעור נמוך יותר, ועיקור ההתייקרות מתוספת היוקר. כן היא תלווה בהקפאת מחירים לתקופה מוגבלת. מדיניות כזאת צריכה להיות מוסכמת על ההסתדרות והמעסיקים, כשהממשלה תורמת את חלקה בהקטנת מסים.

שיעור האינפלציה הצפוי בשנת 1987 נאמד בכ־20%. במחצית הראשונה של השנה צפוי קצב אינפלציה איטי יותר, כ־15% במונחים שנתיים, בעיקר כתוצאה מהפחתת המכסים בינואר במסגרת הסכמי הסחר. במחצית השנייה של השנה צפויה האצה בשיעור האינפלציה לשיעור של כ־25% במונחים שנתיים. בהתפתחות שערי החליפין בין המטבעות צפוי שתישמר רמתו הנמוכה של הדולר ביחס למטבעות האירופיים וליין היפני. השערים הצפויים הם: בסביבות 2 מ"ג לדולר, 1.4 דולר לליש"ט 160 ין יפני לדולר.

צבירת מלאים

סך ההשקעה במשק עלה השנה בשיעור הנאמד בין 8% ל־9%. אולם העלייה נובעת מצבירת מלאים בהיקף רב, בעוד שבהשקעות בנכסים קבועים נמשכה הירידה, המאפיינת אותם מאז שנת 1983. הירידה בהשקעה בנכסים קבועים נאמדת השנה בכ־7%, לאחר ירידה של 10.1% ב־1985, ו־12.8% ב־1984. בהשקעות במלאי חל השנה גידול ניכר הנאמד בכ־500 עד 600 מיליון דולר. מתוכם, גידול ניכר במלאי היהלומים, הנאמד בכ־250 מיליון דולר, גידול במלאי דלק כ־100 מיליון דולר, והשאר מלאים אחרים.

עודף במאזן התשלומים

שנת 1986 היתה השנה השנייה ברציפות בה נוצר עודף בחשבון השוטף במאזן התשלומים, הנאמד בכ־300 מיליון דולר לעומת 1.1 מליארד דולר ב־1985. עם זאת, אם מביאים בחשבון את הגידול הניכר במלאים השנה, הנאמד בהיקף של 500 עד 600 מיליון דולר, הרי שלמעשה העודף מגיע לכ־900־800 מיליון דולר, כשחלקו מוחזק בסחורות. העודף בחשבון השוטף איפשר, זו השנה השנייה ברציפות, להקטין את החוב החיצוני נטו.

יצוא הסחורות והשירותים — נאמד השנה בהיקף של כ־12 מליארד דולר, לעומת 11 מיליארד דולר ב־1985. ביצוא התעשייתי ללא יהלומים היה גידול כמותי של כ־7%. ביצוא היהלומים היה גידול ניכר, של כ־450 מיליון דולר, והוא הסתכם בכ־1.7 מליארד דולר. אולם ביבוא היהלומים היה גידול בשיעור גבוה יותר, כך שעודף יצוא היהלומים הסתכם בכ־60 מיליון דולר בלבד.

יבוא הסחורות והשירותים — נאמד השנה בהיקף של 15.2 מיליארד דולר, לעומת 14.6 מיליארד דולר ב־1985. הגידול ביבוא בהיקף של כ־600 מיליון דולר, כולל צבירת מלאי בהיקף דומה. ביבוא מוצרי צריכה פרטיים היה גידול רב (כ־400 מיליון דולר) והוא הסתכם בכמיליארד דולר. חלק מהגידול, במונחים דולריים, הוא כתוצאה של היחלשות הדולר ביחס למטבעות האירופיים.

יבוא שירותי הון נטו — נאמד השנה בכ־1.7 מיליארד דולר, בכ־200 מיליון דולר פחות מאשר ב־1985. התפתחות זו היא תוצאה של ירידת שערי הריבית בעולם, וירידה בהיקף החוב החיצוני.

עודף היבוא האזרחי צפוי להצטמצם בשנת 1987 בכ־200 מיליון דולר, ולהסתכם בכ־2.4 מיליארד דולר. בשנת 1987 צפוי היצוא לגדול בכ־800 מיליון דולר ולהסתכם ב־12.8 מיליארד דולר.

צפוי איזון במאזן התשלומים

ביצוא התעשייתי ללא יהלומים צפוי גידול כמותי של 6% והוא יסתכם בכ־5 מיליארד דולר. ביבוא האזרחי צפוי גידול של כ־600 מיליון דולר והוא יסתכם בכ־15.2 מיליארד דולר.

ההעברות החד־צדדיות יקטנו בכ־750 מיליון דולר, עם סיום מתן סיוע החירום האמריקני. בהנחה שהיבוא הבטחוני הוא בהיקף המענק הבטחוני מארה"ב (כ־1.8 מליארד דולר), יסתכמו המענקים בכ־4.1 מליארד דולר, ברומה לגרעון הכולל במאזן התשלומים. לפיכך צפוי איזון בחשבון השוטף במאזן התשלומים, לעומת העודף שהיה בשנתיים האחרונות. מהתחזית נובע שהמשך המדיניות הנוכחית, מבטיח איזון בחשבון השוטף, גם ללא סיוע החירום הנוסף מממשלת ארה"ב, כתוצאה ממחירי האנרגיה הנמוכים והשיפור בתנאי הסחר.

תקציב הממשלה

המדיניות התקציבית בעשרת החודשים הראשונים של שנת 1986 הביאה לצמצום רב בגרעון ובתקציבי המקומי. הגרעון הסתכם בכ־2 אחוזי תוצר לעומת התקופה המקבילה אשתקד. תשלומיה המקומיים של הממשלה (למעט ריבית, אך כולל תשלומי העברה אחרים) עלו בתקופה הנסקרת בכ־2 אחוזי תוצר לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

כתוצאה מצמצום הגרעון פחתו מאד צרכי המימון של הממשלה. גיוס ההון הממשלתי נטו הצטמצם לכ־2 אחוזי תוצר בתקופה הנסקרת, כשיעור הגרעון הממשלתי המקומי.

צפויה שחיקה של 2% בשכר.

בסקטור העסקי היתה ציפייה להתערבות הממשלה שתסייע בהקטנת עלויות העבודה. אומנם הציפיות שהדבר ייעשה על־ידי פיחות נתבדו לפי שעה, אולם הממשלה התערבה באמצעות הקטנת תשלומי הביטוח הלאומי בכ־5% החל מיוני 1986. השכר בשנת 1986 בסקטור העסקי עלה ריאלית ב־9.9% אולם העלות למעסיק, כולל השפעת הפחתת הביטוח הלאומי, עלתה ב־7%.

שיעור האבטלה ברבע השלישי של השנה ירד ירידה תלולה והסתכם ב־6.7% מכוח העבודה האזרחי, לעומת 7.9% ברביע השני של השנה ו־7.2% ברביע הראשון (נתונים מנוכי עונתיות). גידול בשכר, מצד אחד, וירידה בשיעור האבטלה, מצד שני, מצביעים על אפשרות של התאוששות בפעילות הכלכלית.

סימולציה של התפתחות השכר הריאלי בשנת 1987, בהנחה ששיעור האינפלציה השנתי הוא 20%, ובהנחה שלא תהיינה תוספות שכר נוספות על ההסכמים הקיימים — מצביעה על שחיקה ריאלית של כ־2% בשכר בהשוואה ל־1986. תחשיב זה כולל זחילת שכר בשיעור של רבע אחוז לחודש. לעובדים, יתבטא בעלייה ריאלית מתונה בשכר. על סמך הנחות אלו, השכר הריאלי הממוצע במשק יעלה בכ־2%.

53 מיליארד דולר בידי הציבור

בעשרת החודשים הראשונים של השנה גדל תיק הנכסים הכספיים שבידי הציבור בשיעור ריאלי של כ־5% והסתכם בכ־78 מיליארד שקלים (52.6 מיליארד דולר). התהליך הנמשך של ירידת הריבית תרם להתאוששות שוק המניות. המניות החופשיות בתיק הנכסים עלו בשיעור ריאלי של 38%.

האשראי הבנקאי לציבור

בשמונת החודשים הראשונים של השנה חלה התרחבות ריאלית ניכרת בהיקף האשראי הבנקאי לציבור (כ־15%). האשראי החופשי עלה בשיעור ריאלי של כ־29% ואילו האשראי המכוון הצטמצם ריאלית בכ־11%: האשראי החופשי היווה כ־73% מהיקף האשראי באוגוסט 1986, לעומת 65% בדצמבר 1985. הגידול הרב באשראי הבנקאי החופשי התפתח למרות שערי הריבית הגבוהים.

תחזית האינפלציה ושער החליפין 1987

	1986	1987 חצי 1	1987 חצי 2	1987 כל השנה
(אחוזים)				
שיעור האינפלציה	18.3%	7.5%	11.7%	20.0%
פיחות שקל/סל	6.2%	0.0%	7.0%	7.0%
פיחות שקל/דולר	0.3%	0.0%	7.0%	7.0%
פיחות שקל/מ"ג	24.8%	0.0%	7.0%	7.0%

	1986 דצמבר	1987 יוני	1987 דצמבר
דולר	1.49	1.49	1.60
מ"ג	0.74	0.74	0.79
ליש"ט	2.12	2.12	2.26
שערי חליפין בין המטבעות			
מ"ג/דולר	2.00	2.00	2.00
דולר/ליש"ט	1.40	1.40	1.40
מדד שער החליפין הריאלי 100 = דצמ' 1980			
סל המטבעות	103.7	97.5	93.6
דולר	109.4	102.8	98.9

העורך הכלכלי: צבי טימור

45 שנה לרמת־השופט

קיבוץ רמת השופט – בן 45: סולידי, יציב עם פתיחות לחבר

מאת שלמה גלזר

קיבוץ „רמת השופט" חוגג בימים אלו 45 שנה להיווסדו. הבא בשעריו, כיום, נכנס לגן פורח. „כן נמלים" רוחש, איש איש בעיסוקיו, מבני ציבור, משק חקלאי ותעשייתי מפותח. לאדם מבחוץ קשה מאוד לדמיין כיום את המקום „חוי" הזה כגבעת אבנים חשופה לרוח, כפי שהיתה רק 45 שנה קודם לכן.

ופעם אכן היה אחרת. כשבאו „המרגלים" (נציגי הקיבוץ), לתור את הגבעות המובטחות כל שנגלה לעיניהם היו „מרבדי" האבנים הפרושים למלוא העין, על הגבעה, שיועדה להתיישבות ועל הגבעות הסמוכות. מה ממחיש היטב את המצב הוא הסיפור המהלך ברמת־השופט שנים רבות:

יום יום היינו יוצאים עם פרידות רתומות לעגלות לסיקול מורידים את הסלים, מסדרים בשתי שורות ומסקלים ואט אט היתה מתגלה האדמה מתחת לאבן, כך דונם אחר דונם — עבודת פרך. ובזמן הסיקול איש איש וחלומו, זה חולם על שנה סלחה וזה על מטע. והנה באחד הימים מגיע אל המסקלים ערבי זקן רכוב על חמורו. דבר לי אליכם אומר הזקן „מעוררים אתם את חמת האלוהים, אדמה זאת מקוללת היא והאבנים הם קללתו. אסור להורידם והמעז לעשות זאת מפר את צו האלוהים ויבוא על עונשו."

נבהלו האנשים, ניגשו אל הזקן ושאלוהו „מה פשר דבריך"? ואז סיפר להם הערבי הזקן את הסיפור הבא: „לפני הרבה שנים היתה האדמה פוריה ומניבה והרחק בהרים מצויה היתה האבן על האדמה. חמל אלוהים על יושבי ההרים ושלח את מלאכיו עם שקים לאסוף את האבנים מאדמת ההרים. משמלאו השקים אבנים חזרו המלאכים לשמים בדרכם לים. בדרך עברה רוח רעה ביניהם והחלו ריבים, אז נקרעו השקים והאבנים התפזרו הדבר קרה מעל לשדות אלו, שאתם עמלים לסקל. אלוהים בחרונו על מלאכיו קילל גם את האדמה, שהיתה מניבה ופורית, ומאז היא בשיממונה זורעת אבנים. לכן ראו הזהרתיכם עבודתכם היא בניגוד לרצון האל."

בניה מודרנית ברמת־השופט

נוי לובש צורה

גם הפרנסה בראשית היתה ברוחק. כאמור, סיקול האדמות מטעם הק.ק.ל. מנסרה שהחלה את עבודתה עוד ברחובות, והוותה מקור הכנסה עיקרי וייצרה ארגזי פרי הדר. את המים הביאו בפרידות מקיבוץ עין השופט הסמוך. בשנות ה־50 בונים את בתי הילדים הראשונים ומרחיבים את המשק, מפתחים ענפים חקלאים מטעים וענפי שדה וכמובן המנסרה. במשך הזמן מחסלים ענפים, מפתחים חדשים והמשק הולך ומתייצב. גם הנוי משתנה ולובש צורה משהו מהנסיונות הרבים אשר [illegible] בסיפורו של זאב גולדברג.

„ברמת־השופט ניטע העץ הראשון (כן ארז הלבנון), ב־1961. במשך חמש שנים „נאבק" בקשיים באקלים והוסיף מטר שלם לגובהו ואז נכרת." ברמת־השופט לא אמרו נואש ובמבצע הנדסי הועבר את שניטע במוסד בעין־השופט ב־1952 על־ידי קבוצת „ארז". למרבה הצער ארז זה לא נקלט. ב־1973 שב הובא ארז צעיר לאדמת רמת־השופט, והפעם והו ארז לתפארת, 10 מטר גובהו.

גם עץ הפיסטוק הלבי, המטע היום בחרשות בשל הקשר האיראני, ניטע ברמת־השופט, עוד בימי הראשונים של הקיבוץ, והתפתח לעץ ענק שרק לפני שש שנים [illegible].

מעל המגדל אשקיפה

קיבוץ סולידי

מכירי הקיבוץ דוד ארגמן ושבע מתקשים ביותר למצוא ארועים חריגים שיוסיפו צבע לכתבה. קיבוץ סולידי, הם אומרים, צעד אחר צעד, בלי ורדים יוצאי דופן. לא מגזימים לשום כיוון, שומרים על עקרונות. ומשום הוא לא לטפס על עצים גבוהים מדי, כדי לא להתקשות בירידה. יש תחושה של יציבות, של בית טוב ובטוח, ללא נפילות ומשברים. „כל השנים" — מדגיש שבע, „הגישה היא עם הפנים לחבר. לשמוע את הפרט, לקבל אותו. ללכת במידת האפשר לקראת הצרכים. גישה פתוחה לשונה."

גאווה רבה נשמעת בדברי שבע, הטובות, על המסורת הארוכה והמוכרת של קליטת חברות נוער במשק כמשך השנים. דומה, כי תמיד מתחנכת ברמת־השופט חברת נוער. 14 חברות נוער התחנכו במשך השנים בקיבוץ, מספר ללא תקדים, ורבים מהנערים נקלטו במשך השנים בקיבוץ. גם קליטת בנים טובה בהחלט וכחמישים אחוז חוזרים ומוצאים את מקומם בקיבוץ.

לקראת שנת ה־45 החגיגות נעשות „ברוח הזמן."

נחנך בית בריאות חדש, „בית מזור" קוראים לו. חבלי לידתו קשים ולכן הגאווה על השלמתו רבה. הבית אמור לשרת את אוכלוסיית הקיבוץ המבוגרת. מתנת הקיבוץ לעצמו בחג היא אנטנה מרכזית וטלוויזיה בכבלים. כמו כן מתוכנן טיול לאילת של כל הקיבוץ במחזורים.

רן חכים, מרכז המשק (קדנציה שנייה), מציג תמונה משקית סולידית. משק חקלאי קטן יחסית — דיר, רפת, לול, מטע אבוקדו, בעיקר כותנה ופלחה (4000 ד'). סה"כ כ־2.5 מיליון דולר מחקלאות. זאת גם הסיבה שמאז העליה על הקרקע, ועוד בעצם לפני, עסקו בתעשיה. בראשית, המנסרה שידעה במשך השנים עליות וירידות, בשל קשיי שוק ושינויים רבים. כיום, זהו ענף ממוכן עם קווי יצור משוכללים המעסיק כ־25 עובדים, רובם ותיקים, המכניס כ־4־3 מיליון דולר. המפעל העיקרי כיום הוא „פוליגל" המייצר לוחות ומוצרי פלסטיק שונים. הוקם ב־1973 ולאחר התחלה קשה עלה על דרך המלך. כיום בשותפות עם מגידו (30 אחוז). רן מציין בסיפוק את השותפות כטובה ותקינה. המפעל מייצר כ־9 מיליון דולר מהם 7.5 מיליון דולר לייצוא. הושקעו בו לאחרונה כ־4 מיליון דולר במיכון ומבנים ומקווים לקצור את הפירות.

רן מציין קשיים בכוח אדם, הן כמותי והן איכותי, שיאפשר הגדלת יצור בהיקפים משמעותיים. בסיור במשק הוא מספר על תוכנית אב להזזת הרפת והדיר, הרחקת המשק, הוספת מבנים ועוד תוכניות לימים שיבואו. כמובן שהכל מותנה ביכולת הכלכלית וייעשה בשלבים. בסה"כ מסכם רן, אנו בקיבוץ זהיר וסולידי, לא נכנס להרפתקאות „פיננסיות." אנו נערכים כיום לצמצום וחיסכון מחשש לקשיים גוברים בעתיד.

רמת־השופט, לפני 45 שנה עלו הראשונים, שלא היו מעטים כל כך, לגבעת אבנים חשופה. כיום, הקיבוץ חי ותוסס עם 400 חברים ומועמדים, 236 ילדים, 27 חיילים.

ארצות המוצא של החברים ממש קיבוץ גלויות. כאשר אתה שואל את קברניטי המשק מה הם מאחלים לעצמם ל־45 השנים הבאות כל שיאמרו הוא „שלא יהיה יותר גרוע", ומקווים להמשך המגמה של התפתחות מבוקרת ומושכלת וצמיחה עקבית והעיקר המשך היציבות החברתית.

קיבוץ רמת־השופט בעיניו של נהג

לרמת־השופט
בת ה־45
ברכת אחים
למקום ולדרך
מבית עין־השופט

לרמת־השופט
לחג ה־45
ברכה ואיחולים
להמשך פריחה ושגשוג
קיבוץ דליה

לקיבוץ רמת־השופט
ביום חגו
ברכתנו החמה
להמשך דרך פורה ומשגשג
מחלקת הבניה
של הקיבוץ הארצי

לקיבוץ רמת־השופט
ביום חגו
ברכת שכנים חמה
קיבוץ רמות־מנשה

לקיבוץ רמת־השופט
בחגו ה־45
ברכת שכנים חמה
קיבוץ הזורע

לקיבוץ רמת־השופט
ביום חגו
ברכת שכנים
ושותפים נאמנה
להמשך דרך משותף
קיבוץ מגידו

לקיבוץ רמת השופט
ביום חגו
שלוחות מיטב ברכותינו
ואיחולי הצלחה
דו־עץ בע"מ
מרכז העצים חיפה, בע"מ
חיפה, שד' ההסתדרות 215, דרך חיפה־עכו
ת.ד. 1807 – טל. 04-727214

לקיבוץ רמת־השופט
בחג היובל
ברכת חברים
להמשך פורה ומשגשג
תנובה
ת.ד. 7083 תל־אביב

לקיבוץ רמת השופט
מיטב הברכות והאיחולים לרגל עלייתכם על הקרקע ב־45
ברכת עלו והצליחו!
הלביץ ברוך
בימ"ס לחומרי בנין
ברזל עגול ומצולע, בלוקים, אסבסט, מלט, סיד, מסמרים, חוטים, חומרי מחצבה, ריצוף, בטון מוכן, עץ אורן ולבן, ציפוי עץ לבידים, פורמאיקה, רעפים, רשת, דבק מגע, דלתות דקורטיביות
חדרה, רח' הגיבורים 65, טל. 063-22267, 063-26340
חדרה, רח' צה"ל – טל. 063-23325, 063-24046

לקיבוץ רמת השופט
החוגג 45 שנה להתנחלותו
מיטב הברכות
ואיחולים להמשך ושגשוג
רפאל כץ ושות'
משרד עמילות מכס, ביטוח, הובלה מבית לבית, ים, אוויר ויבשה
חיפה, הנמל 30 (בניין לבנט), טל' 04-668191 (10 קווים) טלקס 46438 פקסימיליה 670020
ירושלים, שלומציון המלכה 13, טל' 02-224206
תל־אביב, העלייה 45, טל' 374006 (7 קווים) טלקס 33827 פקסימיליה 03-375033
לוד, בניין ממ"ן חדר 304, טל' 03-972868
אשדוד, בית המכס, טל' 055-35880
אילת, עורף הנמל, קריית המשרדים טל' 059-76769, טלקס 7722

לקיבוץ רמת־השופט
ולמפעלי עץ רמת־השופט
ביום חגכם
מיטב הברכות
ואיחולי הצלחה והתעצמות
סולכור
חברה לשיווק וקניות בע"מ
ציקלג סחר בע"מ
יבוא ושיווק עץ
כור סחר
החטיבה לסחר פנים
תל־אביב, דרך פתח־תקוה 74, טל' 03-336068

לקיבוץ רמת־השופט
ביום חגו
ברכה ואיחולי הצלחה
דפוס הנמל
חיפה, רח' הנמל 30, טל' 04-529944, 04-670533

לקיבוץ רמת־השופט
ביום חגו
שלוחות מיטב הברכות
ל. פילר בע"מ
חלקי חילוף ואביזרים לרכב ולטרקטורים
חיפה, דרך העצמאות 53, טל' 04-670739, 667462

לקיבוץ רמת השופט
ברכותינו לחגכם
א.א.א. הדברות וחיטוי
שרותי ריסוס והדברות נגד כל סוגי המזיקים. שרותי ריסוס והדברות נגד עשבים.
• סניף הקריות: מול אולמי סביניה קרן היסוד 64, קרית־ביאליק טל. 04-713697
• סניף טבעון: רמז 14, קרית־טבעון טל. 04-935336

45 שנה לרמת־השופט

לחברי קיבוץ רמת־השופט ביום חגכם שפע ברכות ואיחולים

גדול יצרני המדחסים בארץ
אהליאב בע"מ

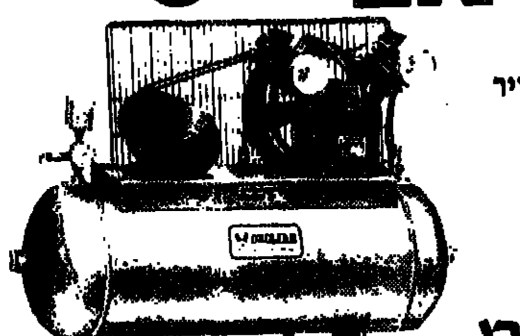

● ייצור ואספקת מדחסי אוויר
● מסנני אוויר דחוס
● מתקנים לניקוי חול למפעלי תעשיה וחקלאות
● מדחסים משופצים
● מצננים, מסננים, מיבשים לאוויר דחוס

אהליאב בע"מ
הרצליה, אזור התעשיה שנקר, טל' 052-556222, ת.ד. 5010, הרצליה
רמת־גן, רח' ז'בוטינסקי 20, טל' 03-721997
מישור אדומים, טל' 02-252565

לקיבוץ רמת־השופט בחגו
מיטב הברכות
יחיאל שוזר בע"מ
הספקה טכנית, כלי עבודה ידניים והשמליים
חריטה אוטומטית
חיפה מפרץ, שד' ההסתדרות 178
טל' 04-724011, 04-722091, 04-724431

לכל חברי קיבוץ רמת־השופט
בחג היובל
שפע ברכות, חן ויופי
עזרא כדיר חומרי קוסמטיקה
תל־אביב, בזל 36 (בחצר), טל' 5464531 – 5463696

לקיבוץ רמת־השופט
ביום חגו מיטב הברכות
יבין פלסט בע"מ
פולימרים בפלסטיקה, חומרי ציוד, מיכשור
אולם תצוגה, משרד מכירות ובמפעל
חיפה, שד' המגינים 95, טל' 04-530271

לקיבוץ רמת־השופט ביום בחגו
קבלו את מיטב ברכותינו
גל־נע ליפוף מנועים חיפה בע"מ
ליפוף ותיקון מנועים וגנרטורים
מכירת מנועים חדשים
חיפה, רח' קיבוץ גלויות 64, טל' 04-643918

לקיבוץ רמת השופט
בחגו
שלוחות מיטב ברכותינו
קרלוס ורשבסקי בע"מ
חיפה, שדרות בן־גוריון 38–36
טל. 531162/3, ת.ד. 9092, מ. 35023
WELLA מפיץ בלעדי למוצרי "וולה" לאיזור הצפון

לקיבוץ רמת־השופט
ביום חגו
מיטב הברכות והאיחולים
טרי־וול Tri-Wall
• אריזות ליצוא באויר ובים • אריזות לאחסון ושינוע
• יעוץ מקצועי של מהנדסי אריזה • שרות מעולה בארץ ובחו"ל.
משרד מכירות: ת' באייר 72 ת.ד. 21044 ת"א
טל' 03-455126 (6 קווים) טלקס 33454
מפעל האריזות - אזור התעשיה נתניה מפעל המשמשים: אזור התעשיה נתניה

לרמת־השופט ומפעלו
ביום חגכם
ברכותינו להמשך הפיתוח והיצירה
איטונג. שיטת בניה לבידוד מושלם
קהילת ונציה 8 ת"א, טלי (03)491515
איטונג שיטת בניה אחת קדימה.

לקיבוץ רמת־השופט
קבלו את מיטב הברכות
ביום חגכם
דפוס י. שטוקמן
תל־אביב, רח' יהודה הלוי 52, טלפון: 03-621036

לחברי קיבוץ רמת־השופט
בחג היובל
ברכותינו הלבביות
להמשך הפריחה, השגשוג והפיתוח
דוד צ'פניק ובניו בע"מ
מלגזות שדה ומעמיסים
מתוצרת MANITOU
תל־אביב, רח' בן־שמן 8, טל' 255875, 217740

לקיבוץ רמת־השופט
החוגג 45 שנות התנחלות
שלוחות מיטב הברכות
גולדן בע"מ
חיפה, כביש מצה 15 II
טל' 04-721617, 03-378549

לקיבוץ רמת השופט
ביום חגו
צלומעתיק בע"מ
● חיפה, דרך העצמאות 41, ת.ד. 33618, טל. 670077, מיקוד 33033
● תל־אביב, רח' בן־אביגדור 8, טל. 03-332464
● ירושלים, רח' יואי 3, טל. 02-222450

לקיבוץ רמת־השופט בחגו
מיטב הברכות
שורץ את תמיד
חיפה, ת.ד. 1316, טלפון: 04-671404

לחברי קיבוץ רמת־השופט
בחג היובל שפע ברכות ומיטב האיחולים
מבית אורניר
מוצרי נוי, מתנות וכלי בית
המכירה לכל־בו וליחידים
ת"א, אלנבי 96 (פינת בית־השואבה), טל' 03-621097

לקיבוץ רמת־השופט
קבלו מיטב הברכות
ביום חגכם
שטסל דוד ושות' בע"מ
יבוא ושיווק עצים
חיפה, רח' ש. בן יוסף 11, ת.ד. 2112, טל' 04-726741/3

לקיבוץ רמת השופט ולמפעלי עץ רמת השופט
ביום החג
מיטב הברכות ואיחולי שגשוג
סחר עץ (1984) בע"מ
תל־אביב, שד' רוטשילד 67,
ת.ד. 131, טל' 03-293485

לקיבוץ רמת־השופט בחגו
שלוחות מיטב ברכותי ואיחולי
להמשך והתעצמות
ד"ר מיכאל מחלון
חיפה, שד' הציונות 114, טל' 04-338607

להתלהב ממקאדו, להריע למנגין
אבל לא לשכוח: "מ כ ב י"!

רבבת הצופים ביד־אליהו ועוד רבבות מול הטלוויזיות בבית יצפו הערב באחד השחקנים הטובים ביותר שהתמודדו מול מכבי תל־אביב בזירה האירופית - בוב מקאדו מטרסר מילאנו במשחק השני בבית הגמר בגביע אירופה לאלופות ★ מכבי בחמישיה הקלאסית: מוטי, מיקי, לי, מאגי וג'מצ'י. חובה להעניק להם הרגשת ביתיות

"עד לשריקת הפתיחה של השופטים קונסטנטין ריגאס (יוון) ואיוו בריים (בלגיה) בוב מקאדו, שחקנה של טרסר מילאנו, הוא השחקן הטוב ביותר שהופיע במסגרת אירופאית כאן ביד־אליהו. נקווה רק שבסוף המשחק, נזכור אותו כשחקן גדול שהופיע בקבוצה שנוצחה ע"י מכבי תל־אביב" — כך אמר אתמול צבי שרף מאמנה של אלופות ישראל מכבי ת"א שתתמודד הערב, ב־8.30, במשחק השני בסיבוב הראשון במסגרת גביע אירופה לאלופות נגד אלופת איטליה טרסר מילאנו.

לשרף, כמו לשחקני מכבי ת"א, ברור כי המשחק הערב תלוי בהרבה גורמים כאשר העיקרי שבהם הוא קצב המשחק של מכבי ת"א עצמה: "קצב המשחק של מכבי בהגנה, יכולת אישית טובה של מרבית השחקנים וכושר קליעה מעל לממוצע של שחקני החוץ היא שתקבע לאן פני המשחק" אמר שרף, שציין עוד כי קבוצתו חייבת לקבוע את קצב המשחק והדבר החשוב ביותר: "מכבי ת"א חייבת להיות מוכנה לקראת משחק אגרסיבי שיכול להיגרר לדחיפות מכות וכו'". על שחקני היריבה הערב מוסיף שרף: "לפי דעת המומחים בוב מקאדו הוא השחקן הטוב ביותר ששיחק בישראל בשורות קבוצה אירופאית. שחקן ששיחק 14 שנה באנ.בי.איי צריך להיות שחקן טוב".

ואכן, מאזנו של בוב מקאדו באנ.בי.איי הוא מרשים ביותר. פעם אחת היה השחקן המצטיין של הליגה המקצוענית, שלוש פעמים היה מלך הסלים ופעמיים זכה בתואר האליפות עם קבוצתו הלוס־אנג'לס לייקרס.

בנוסף למקאדו יש לטרסר מליאנו שורה של שחקנים מצטיינים כאשר השמות הבולטים הם של דינו מנגין, זהו הביקור המי יודע כמה של מנגין שהוא עצמו לא זוכר כמה פעמים ביקר כאן בארץ, אך ציין כי תמיד אהב לבוא לישראל וגם כיום ישראל היא אחת המדינות שנעים לבקר בה.

מייק דנטוני, רוברטו פרמייר, פראנקו בוסלי והאמריקני השני של מילאנו קן בארלו המתנשא לגובה של 2.04 (נמוך ב־4 ס"מ ממקאדו) אך צעיר מכוכב האנ.בי.איי ב־13 שנה משלימים את הרכב האיטלקים.

"כשיש לך סוללה של כוכבים כפי שיש לטרסר מילאנו, קשה לצפות למשחק קל אך מכבי ת"א יודעת כי היא חייבת לנצח את המשחק הזה ואני מקווה כי כך יהיה" סיכם שרף את דבריו.

דינו מנגין
הביקור המי יודע כמה

מאמנה של טרסר מילאנו דן פטרסון שביקורו הנוכחי בישראל הוא השביעי במספר, הוכיח את עצמו כדיפלומט מעולה. פטרסון חזר ואמר כל העת כי קבוצתו לא נמצאת בשיא כושרה: "נהיה טובים בעוד מספר שבועות" ואילו מכבי ת"א קבוצה מצויינת: "לפי דעתי מכבי ת"א וזאלגיריס קובנה ישחקו בגמר בציריך. גם מכבי וגם הקבוצה הרוסית משחקות עם אותו הרכב מהשנה שעברה. זהו יתרון גדול ואני חושב שלאורך המשחקים עובדה זו תהיה לזכותן" דברי פטרסון.

המאמן האיטלקי־אמריקני לא שכח לציין כי במרבית ביקוריו כאן בישראל נוצח עם קבוצתו. "הערב אני מקווה לטוב אך קבוצתי מצליחה רק עתה להיכנס לכושר משחק טוב לאחר פתיחה צולעת של העונה. צירפנו שני שחקנים חדשים — מקאדו ובארלו — וזה לא דבר פשוט. בעוד חודש נהיה בכושר מלא. הבעיה העיקרית של קבוצתי היא הגיל המבוגר של שחקני. מנגין יהיה בעוד חודש בן 37, מקאדו ודנטוני בני 35 ויש עוד כמה שחקנים המתקרבים לגיל 30. לפיכך אני צריך להרבות בחילופים במהלך המשחק עובדה שגורמת לנו להאט את הקצב."

שתי הקבוצות התאמנו אמש בהיכל הספורט ביד־אליהו. מכבי ראשונה וטרסר מילאנו בשעת המשחק — 8.30. האיטלקים התאמנו לאחר שטיילו בשעות הצהריים בירושלים.

לפי מהלך האימון נראה כי דן פטרסון יהמר על החמישיה שתכלול את מייק דנטוני, פרנקו בוסלי, רוברטו פרמייר, קן בארלו ובוב מקאדו.

מכבי ת"א תפתח עם מוטי ארואסטי, מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצ'י קווין מאגי ולי ג'ונסון.

מכבי נגד מילאנו

1973	
זימנטל מילאנו — מכבי ת"א	74:108
מכבי ת"א — זימנטל מילאנו	88:113
1983	
בילי מילאנו — מכבי ת"א	69:77
בילי מילאנו — מכבי ת"א	68:69
1986	
מכבי ת"א — סימק מילאנו	95:102
סימק מילאנו — מכבי ת"א	70:82

הטבלה
(אחרי משחק אחד)

1.	מכבי ת"א	83:89	2
2.	זאלגירים	83:81	2
3.	אורטז	73:75	2
4.	מילאנו	75:73	1
5.	ריאל־מדריד	91:83	1
6.	זאדאר	99:83	1

ההרכבים:

מכבי תל־אביב

	שם	גיל	גובה
4.	הווארד לאסוף	31	2.09
6.	עידו שטיינברגר	20	1.84
7.	מוטי ארואסטי	32	1.88
8.	גרג קורנליוס	29	2.01
9.	מיקי ברקוביץ	32	1.91
10.	חן ליפין	21	1.84
12.	דורון ג'מצ'י	26	1.97
13.	קווין מאגי	28	2.02
14.	ליאור ארדיטי	19	1.92
15.	לי ג'ונסון	30	2.09

מאמן: צבי שרף
עוזר מאמן: יאיר שרון

טרסר מילאנו

	שם	גיל	גובה
5.	פאוסטו בראנייה	26	2.05
6.	פרנקו בוסלי	28	1.90
7.	ריקרדו פיטיס	18	2.01
8.	מייק דנטוני	35	1.90
9.	מריו גוברנה	20	2.05
10.	רוברטו פרמייר	28	1.96
11.	דינו מנגין	37	2.04
12.	ויטוריו גלינרי	28	2.04
13.	קן בארלו	22	2.04
15.	בוב מקארו	35	2.07

מאמן: דן פטרסון

שופטים: ריגאס (יוון) ובריים (בלגיה)

מבורדלי עד מקאדו

קבוצת מילאנו ידעה תמיד להחליף פטרונים אך להישרד בצמרת הליגה הקשה של איטליה ★ הערב, ביד־אליהו, אסור שיקרה למכבי ת"א תקר כמו ב־1983 ★ צריך טקטיקת־נגד יעילה מול הזהירות והאיטיות של דן פטרסון

9 בדצמבר 1965. המגרש הפתוח ביד־אליהו. משחק ראשון של זימנטאל מילאנו בישראל בגביע־אירופה לאלופות כדורסל. היריב: הפועל ת"א. נקודת־המוקד בקבוצה האיטלקית: ביל ברדלי, אמריקני שלמד באוקספורד והוטס במיוחד למשחקים. ברדלי, אחר־כך חבר בית־הנבחרים בארה"ב, הלהיב ביכולתו. במשחק הנצחון בת"א (65:80) קלע 26 נקודות ובגומלין, במילאנו (53:87), השיג 25 נקודות.

11 בדצמבר 1986. אותה מילאנו, הפעם בשם טרסר, מול מכבי ת"א. שוב יופיע הערב בשורות האיטלקים כוכב אמריקני, בוב מקאדו, מי שהיה אחד ה"גדולים" בליגת האנ.בי.איי. ברדלי היה אז בתחילת הדרך (שיחק אחר־כך בניו־יורק ניקס), ואילו מקאדו בסיומה, שכן הוא בן 35, וזו הסיבה שמשחק כיום באירופה.

שתי תקופות. שני כדורסלנים גדולים.

זכיה אחת

שמונה משחקים קיימה מילאנו בגביע־אירופה לאלופות עם נציגות ישראליות. אחרי אותם שני משחקים עם הפועל ת"א בעונת 1966 (אגב, בעונה זו זכתה זימנטאל מילאנו בפעם היחידה בגביע־אירופה לאלופות), שיחקה שש פעמים עם מכבי תל־אביב.

ב־1973 ניצחה זימנטאל את מכבי ת"א באיטליה 74:108, אך בגומלין, ביד־אליהו, ספגה תבוסה — 113:88.

ב־1983 ניצחה מילאנו, הפעם בשם ביליי, את מכבי ת"א פעמיים: 69:77 ביד־אליהו (מייק דנטוני היה מעולה במשחק זה) ו־68:69 במילאנו.

בעונה שעברה גברה מכבי ת"א על מילאנו, (בשמה סימאק), ביד־אליהו 95:102 והפסידה בגומלין 82:70.

מילאנו, עם שמות מתחלפים, חדשים לבקרים, לפי המפעלים והספונסרים המאמצים, זכתה פעם אחת בגביע־אירופה לאלופות ופעמיים נוצחה בגמר. לעומת זאת נטלה שלוש פעמים את הגביע למחזיקות־גביע ופעם הפסידה בגמר.

מילאנו היא כמעט תמיד בצמרת הליגה האיטלקית, אחת הקשות והמסקרנות באירופה. העובדה שהצליחה להישרד בצמרת מחמיאה לה. שנים רבות ברציפות היא נאבקת על הבכורה באיטליה. גם אם יש קבוצות איטלקיות שנטלו תארים רבים ממנה (וארזה וקאנטו), נותרה לא רק אגוז־קשה־לפיצוח, אלא אחת מקבוצות הייצוג המזהירות בארץ המגף.

הכדורסל האיטלקי, על־אף שכל קבוצה המכבדת את עצמה מחזקת את שורותיה בכדורסלנים אמריקנים, ידע לשמור על ייחודו, בניגוד למדינות אירופיות אחרות, וכמובן ישראל. התשתית — איטלקית. ה"שמנת" — אמריקנית. אגב, בטרסר מילאנו ישנה תופעה יוצאת־דופן. יש לה... "מתאורח". זהו מייק דנטוני, אמריקני ממוצא איטלקי, שתקע יתד בקבוצה, אחרי שהיה בתחילה זר והוא כיום איטלקי.

הגנת־הברזל

מה שמאפיין את הקבוצות האיטלקיות הוא הדגש בהגנת־הברזל. באיטליה מקדישים תשומת־לב מרובה למשחק העורף. ראשית חכמה של הכדורסלנים היא לדעת לשמור ולנטרל את שחקני היריב ורק אחר־כך לקלוע סלים. זו אולי הסיבה לתוצאות הנמוכות, יחסית, בליגה האיטלקית.

טרסר מילאנו תבוא הערב ליד־אליהו עם הגב לקיר אחרי המפלה המפתיעה באורתז בשבוע שעבר (73:78). דווקא בגלל עובדה זו חייבת מכבי ת"א לקחת את המשחק ברצינות יתירה. המאמן האמריקני של מילאנו, דן פטרסון, ידוע כטקטיקן מעולה. לעתים כאשר אומר שלקבוצתו אין סיכוי לנצח - הוא חושב ומתכנן אחרת...

מכבי תל־אביב מועמדת לנצח הערב. אסור לאפשר לטרסר מילאנו לזכות בנצחון חוץ. האלופה הישראלית נמצאת כיום בכושר טוב, שיספיק כדי לשלוח את "להקת פטרסון", בה משחק גם הוותיק דינו מנגין, הביתה, עם הפסד שני. זה חשוב משום שמילאנו היא אחת היריבות הרציניות של מכבי ת"א במאבק על הכרטיס לגמר.

על מיקי ברקוביץ וחבריו להיזהר מהיסחפות לטקטיקה האיטלקית שתהיה, קרוב לוודאי, התבססות על משחק איטי וזהיר. המאמן צבי שרף מכיר היטב את היריב. מה שלא ידע ללמוד בוודאי מצפייה במשחקי טרסר מילאנו בוידיאו. בטוחני שה"שכיל" להצעיד את מכבי ת"א לנצחון בית שני, לפני סידרת משחקי־החוץ באורתז ובבריסל, בינואר 1987.

מומחה הספורט היהודי־מערב־גרמני, תומאס למפרט, במסיבת עיתונאים בתל־אביב:

אינני יכול לעשות דברים בלתי אפשריים, צריך לעבוד כולם יחד

אחד־עשר ספורטאים מצטיינים נכללים בקטגוריה של היחידה לספורט הישגי לאולימפיאדת סיאול כפי שקבע מומחה הספורט היהודי המערב גרמני תומאס למפרט.

הספורטאים שנקבעו על פי רמת הישגיהם הם הסייפים יצחק חטואל, ניסן בלנק, אודי כרמי, לידיה חטואל ושלומי אייל. השייטים: דן ורן טורטן, ליאת חנינוביץ ושלומית גולדשטיין (התעמלות אמנותית). רמי לבירן (אתלטיקה) ואבן ברנשטיין (היאבקות).

במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול בתל־אביב, עם תומאס למפרט והיחידה לספורט הישגי, הובאו ע"י המומחה המערב גרמני וראשי ההתאחדות לספורט, הדרכים והמגמות להעלאת רמתו של הספורט הישראלי ברמה הבין לאומית.

תומאס למפרט הבהיר כי תוכנית האימונים כיום היא תהליך של הכוונה למטרה ספורטיבית הישגית המבוסס על קביעה מוקדמת של מועדים, מבנה ותוכן תהליך האימונים.

"תיכנון האימונים והתחרויות מהוות שיטה לשיפור הדרגתי של ההישג הספורטיבי ומטרת התוכנית היא בניית יכולת הספורטאי לטווח ארוך. תוכנית האימונים והתחרויות מכשירה את הספורטאים לקראת השגת תוצאות אופטימליות ומיצוי יכולת בשלבים בהם ידרשו הספורטאים להישגיות גבוהה" אמר למפרט.

למפרט הבהיר עוד כי שאיפת תוכניתו היא לפתח הישגיות אופטימלית בהתייחס לכישורי הספורטאי ולתנאים החומריים־סביבתיים, תוך ניצול מירבי של הזמן העומד לרשות התהליך.

המסר העיקרי שניסה המומחה המערב גרמני להבהיר הוא שהעבודה הקשה והמושקעת בספורטאים הישראלים לא יכולה להביא פירות תוך פרק זמן קצר. "בספורט אי אפשר לשלוף מהמותן. צריך אורך רוח וסובלנות ורק לאחר עבודה קשה, מלווה במחקרים מדעיים, ניתן יהיה להגיע להישגים." אמר המומחה היהודי ממערב גרמניה שהוסיף כי הספורטאים הישראלים התאמנו כאשר תהליך האימונים שלהם לא הותאם לרגעי השיא. "רוח הלחימה של הישראלים לא מותאם לקראת התחרות האמיתית והיא מתבזבזת לפני רגע השיא. בכדי להגיע לתוצאות חייבים להיות ספורטאים, שיהיו מוכשרים, שיקבלו תנאים טובים וישתתפו הרבה בתחרויות בינ"ל".

תומאס למפרט דיבר על הכנה של ספורטאים במקצועות האישיים ולא על משחקי הכדור. למרות שגם באלו יש תזוזה בעיקר בנבחרת הכדוריד שם יש תהליך חינוך מגיל קדטים."

למפרט הבהיר כי אינו קוסם: "אני לא יכול לעשות דברים בלתי אפשריים. כולם צריכים לעבוד יחדיו כדי להצליח. כיום אני רואה סיכוי באולימפיאדה לשייטים כ־470 (רן ודן טורטן). אני בטוח כי לאחר משחקי סיאול תהיה התקדמות רק במידה ויתנו לעבוד בצורה מסודרת ובכיוון שהתווינו לעצמנו."

תומאס למפרט ציין כי הקריטריונים לאולימפיאדת סיאול לגבי השתתפות ספורטאים ישראלים תהיה על סמך ההישגים הטובים ביותר שספורטאים ישראלים ישיגו בתחרויות בין לאומיות. הישגים שישיגו תחת לחץ ולא כאן בארץ עם שופטים שלנו וסביבה אוהדת.

נצחונות "על האפס" בגביע אופ"א

המשחק בין אינטר מילאנו ודוקלה פראג הופסק בגלל ערפל

משחקי הגומלין בשלב שמינית גמר גביע אופ"א לא הניבו הפתעות. הקבוצות "המתוכננות" אכן השיגו נצחונות חלקים ועלו לרבע הגמר.

20 אלף צופים חזו בנצחונה של גימאריייש מפורטוגל על חרונינגן מהולנד 0:3. במשחק הראשון ניצחו ההולנדים 0:1. את השערים אתמול כבשו מאסצ'ימנטו (29), נציגה (40) והברזילאי פאוליניו קאשקאבאל (82).

בספליט נפרדו היידוק ספליט ודנדי יונייטד בתיקו 0:0 לעיני 30 אלף צופים. הקבוצה הסקוטית המוקמת שניה בטבלת ארצה עלתה בזכות הנצחון הביתי 0:2 מלפני שבועיים.

שער של הבין־לאומי דוסנה בדקה ה־74 העניק נצחון חוץ לטורינו על בוורן הבלגית 0:1. גם במשחק הראשון ניצחו האיטלקים — 1:2.

בורוסיה מנשנגלדבאך סיימה במגרשה את משחקה עם גלאזגו ריינג'רס בתיקו 0:0 לעיני 34 אלף צופים ותוצאה זו סיפקה את מינשנגלדבאך שהבקיעה לפני שבועיים שער חוץ בתיקו 1:1 עם ריינג'רס.

גטבורג שניצחה לפני שבועיים את גנט הבלגית 0:1 בבלגיה הביסה אותה הפעם 0:4. מאגנוס יוהאנסון (45), יארי ראנטאנן (50), גלן הייסן (57) וסטר לארשון (64) כבשו את השערים.

טירול האוסטרית מחקה הפסד 1:0 מלפני שבועיים במוסקבה על־ידי ספארטאק כאשר הבקיעה שני שערים תוך דקה אחת. הראשון מרגלי רושר בדקה ה־70 והשני על־ידי המערב־גרמני הנזי מילר שקבע 0:2.

המשחק בין אינטר מילאנו לדוקלה פראג הופסק במצב של 0:1 למילאנו בגלל ערפל. את השער כבש קארל־היינץ רומיניגה.

ברצלונה שניצחה לפני שבועיים בחוץ גברה על אורדינגן 0:2 ועלתה. הגרלת משחקי רבע הגמר תתקיים מחר בציריך.

תוצאות אתמול
(הקבוצה המובלטת עלתה)

● גימאריייש (פורטוגל) — חרונינגן (הולנד) 0:3.
● דנדי יונייטד (סקוטלנד) — היידוק ספליט (יוגוסלביה) 0:0.
● טורינו (איטליה) — בוורן (בלגיה) 0:1.
● בורוסיה מינשנגלדבאך (מערב־גרמניה) — ריינג'רס גלזאגו (סקוטלנד) 0:0.
● גטבורג (שבדיה) — גנט (בלגיה) 0:4.
● סווארובסקי טירול (אוסטריה) — ספארטאק מוסקבה (בריה"מ) 0:2.
● ברצלונה (ספרד) — אורדינגן (מערב־גרמניה) 0:2.
● אינטר מילאנו (איטליה) — דוקלה פראג (צ'כיה) 0:1 הופסק בגלל ערפל.

נפתחו משחקי המאסטרס לנוער

בפתיחת טורניר המאסטרס לנוער בשטוטגרט, לטניסאים עד גיל 21, גבר האמריקני גדנתן קנטור על הסובייטי אנדריי צ'סנוקוב 6:3, 2:6, 0:6, ומאריו קאנה מאיטליה, הכניע את הגרמני מיכאל וסטפאהל 3:6 3:0, 3:6.

תוצאות נוספות: יונאס סוונסון (שבדיה) — קארל נובאצ'ק (צ'כיה) 4:6, 1:6. אריק יילן (גרמניה) — תומאס מוסטר (אוסטריה) 2:6, 5:7, קרלסון־סקוס (אוסטריה) 1:6, 3:6.

בקר פתח בנצחון

בוריס בקר פתח את משחקיו במאסטרס לנוער בשטוטגרט, בנצחון על הסובייטי אנדרס וייטאנד 3:6, 2:6.

● קבוצת הכדורגל מהליגה הראשונה, זכתה בגביע הליגה הצרפתי, כשניצחה את קאן מהליגה השניה 1:2 בהארכה.

פיפ"א: לא לישראל

נדחתה בקשת נציגי ישראל והמשחקים הקדם־אולימפיים יתקיימו באוסטרליה ובניו־זילנד

מאת ראובן חנניה

שליחי ההתאחדות לכדורגל נחלו אתמול אכזבה נוספת בדרך העקלקלה לקבלת ישראל לאירופה ולהשלייתה ביחס לנבחרות אחרות.

הוועד הפועל של פיפ"א דחה אתמול את בקשת ראשי ההתאחדות לכדורגל לקיים את המשחקים הקדם אולימפיים בשיטת בית וחוץ. המשחקים יערכו בחודש פברואר 1988 בניו־זילנד ובאוסטרליה.

יוצא איפוא שהנבחרות הישראלית לא תארח שום משחק בישראל וכל משחקיה (2 נגד ניו זילנד ו־2 נגד אוסטרליה) יתקיימו במדינות אלה.

פיפ"א עוד שוקלת אם תינתן להתאחדות של ישראל פיצוי כספי עבור אי אירוח המשחקים. כידוע הנבחרות שיעפילו לשלב הבא ישחקו באולימפיאדת סיאול בעוד פחות משנתיים.

● טניס

צ'כיה דחתה העתקת הביתיות

צ'כיה דחתה את הצעת ישראל לקיים את המפגש בגביע דייויס בארץ.

כזכור הציעה ישראל פיצוי לצ'כים תמורת אירוח המשחקים.

רוטציה בפיסגה

הטבלה הלאומית
(לאחר המחזור ה־10)

.1	מכבי ראשל"צ	247—165	16
.2	הפועל ראשל"צ	226—199	16
.3	הפועל פ"ת	223—180	15
.4	הפועל ר"ג	239—194	15
.5	מכבי האורזים	214—199	12
.6	מכבי נתניה	191—192	11
.7	מכבי רחובות	189—188	11
.8	הפועל רחובות	158—184	7
.9	אליצור הרצליה	170—203	6
.10	מכבי פ"ת	204—259	6
.11	הפועל נוף־ים	192—240	4
.12	אס"א ת"א	191—250	2

● כדוריד

מאת יוסי חכם

הפסדה המפתיע של הפועל ראשון לציון (השני ברציפות) — 28:22 — בבית למכבי „האורזים" רמת־גן הביא במישרין להדחתה מראשות הטבלה לשם זינקה האלופה מכבי ראשון־לציון שסיימה את משחקה עם סגניתה הפועל רמת־גן בתיקו 24:24.

המחצית השניה עמדה בסימן שליטת מכבי ראשון לציון שהובילה 20:23 שש דקות לפני הסיום וגם 23:24 דקה וחצי לפני הסיום אך 55 שניות לפני הסיום הישווה רז סומך את התוצאה ל־24:24. סומך היה גבור המשחק כשכבש 11 שערים לזכות הפועל רמת־גן. את יתר השערים לרמת־גן כבשו: ולינגר 4, גרא 4, אלמוסנינוס 3 וספרן 2. למכבי ראשון־לציון כבשו: דרוקר 7, אוסלנדר 7 (5 במכות 7), בשן 4, פופקו 3, כנען 2 וצרפתי 1.

שפטו נחום ובצקי ודני נוטמן, לעיני 500 צופים, באולם האוניברסיטה ברמת־אביב.

● בראשון לציון צפה כתבנו יאיר ביטון בהפסדה של הפועל המקומית למכבי האורזים רמת־גן 26:22 לאחר תיקו 11:11 במחצית. הבולט בשורות המנצחים היה השוער ניצן גניס. את השערים למכבי האורזים רמת־גן כבשו: שמש 7, בני גוז 6, מועלם 5, אלינב 5, ראב 2 ורונן גוז 1. שערים להפועל ראשון־לציון: קושניר 7, ש. כהן 4, אקרמן 3, וורד 2, דוד גובלטש 2, קנון 1, דיין 1, אבידן 1 ותחמוני 1.

● הפועל פתח־תקווה, כך מדווח דוד בכפר, הביסה את מכבי נתניה במשחק החוץ 16:25 לאחר 10:11 במחצית. משורות מכבי נתניה חסר יואב דוראי עקב עונש משמעתי שהוטל עליו באגודתו. שערים להפועל פתח תקווה: (אמיר 10 (8 במכות 7 מטר), שיבי 5, טננבאום 5, זיגלר 2, ברו 1, חלוותה 1 וגולדבלט 1. שערים למכבי נתניה: ברק 4, בכר 3, סלומון 3, פינקלשטיין 3, לימן 1 אוסוקאגה 1 ושמיר 1.

● בקרב תחתית באולם ביהוד, ניצחה קבוצת מכבי פתח־תקווה את הפועל נוף־ים 22:24 לאחר תיקו 10:10 במחצית. כתבנו שמעון קרידי מדווח ששני שערים שהבקיעו יוסי ברויאר ושלמה מנדל ב־30 השניות האחרונות קבעו את התוצאה. שערים למכבי פתח־תקווה: מנדל 8, קביליו 5, צילבון 4, ברויאר 3, בכר ובן נון 1. שערים לנוף־ים: זימרט 13, הרבון 4, הרמל 2, יצחקי 2 ואריה כהן 1.

● באולם האוניברסיטה ברמת אביב ניצחה קבוצת הפועל רחובות את אס"א תל־אביב 17:29 לאחר 4:14 במחצית. המצטיין במשחק היה עמי אדרי ששמר אישית את כוכב אס"א אפוליג שלא כבש אפילו שער. שערים להפועל רחובות: עופר רודוביץ 7, רון 6, יורם כהן 3, רבינוביץ 3, שלום 3, זלצר 2, אדלר 2, אדרי 1, ניקנם 1 וטיקוצנסקי 1. שערים לאס"א תל־אביב: טורקניץ 6, אורן 5, גיסין 3, גלעדי 2 ואלגיר 1.

● בהיכל הספורט העירוני ברחובות חזה כתבנו תמיר דוסי בנצחונה הביתי של קבוצת מכבי רחובות על אליצור הרצליה: 17:22 (10:9). שערים למכבי רחובות: בלדר 9, איזנברג 5, רובינשטיין 3, זיו 2, שמחי 1, מרינה 1 ולוי 1. שערים לאליצור הרצליה: פיולבבר 7, יהודה גובלטש 4, פריקמן 3, לייבה 2 וצ'סלר 1.

אלי יאני מנחש את משחקי השבת:

מכבי ת"א תנצח את בית"ר ירושלים!

מאת יצחק ויסתוף

כשרצו ראשי הפועל כפר־סבא להחזיר את שחקנם אלי יאני הביתה לאחר שנת השאלה בהפועל ת"א, הפתיע הכדורגלן התמיר את אלה שניהלו עימו מו"מ. „אני תובע מענקי אליפות, וכן מענק של זכייה בגביע־המדינה". אנשי כפר־סבא שמחו על הדרישה המעוטה וחתמו עליה ללא היסוס.

„אני מטבעי שחקן שעולה לכל משחק במטרה לנצח ולא משנה היכן נערך המשחק. לכן דרשתי מראשי הקבוצה מענקי גביע ואליפות. אני מאמין שהפועל כפר־סבא, עם מתקן חדש ומפואר וחומר שחקנים מעולה, מסוגלת להגיע לתארים. ראשי הקבוצה לא האמינו, ואם בתחילת העונה הייתי מבקש כל סכום היו מסכימים ללא תנאי".

יאני הבקיע עד כה 7 שערים, והוא נמצא במקום השני בטבלת המבקיעים הלאומיים.

מי ינצח, לדעת יאני, במשחקי השבת:

מכבי יבנה — מכבי פ"ת: כל האיסרוד שהיה ביבנה בשבועות האחרונים ימריץ את שחקני הקבוצה לגלות יכולת ולנצח את מכבי פ"ת. המגרש הביתי יעניק למארחים בטחון.

התחזית: נצחון למכבי יבנה.

בני־יהודה ת"א — הפועל פ"ת: משחק שקול. לשתי הקבוצות הגנות חזקות ויציבות. על־אף שהמשחק ייערך בשכונת התקווה הוא לא יוכרע.

התחזית: תיקו.

מכבי חיפה — מכבי נתניה: זו הזדמנות מצויינת למכבי חיפה לנצח. סגנית האלופה תרצה להוכיח כי אינה נמצאת במשבר. כולם חושבים שקבוצה שלא מנצחת בשני מחזורים היא במשבר. מכבי חיפה אינה במשבר.

התחזית: נצחון למכבי חיפה.

בית"ר ירושלים — מכבי ת"א: האורבים חושבים שמכבי ת"א מסוגלת לחולל את ההפתעה של השבת. אינני רוצה לאכזב את אלה שחושבים כך, וגם אני

אלי יאני

מאמין שביכולתה של מכבי ת"א לנצח. בית"ר ירושלים תשחק מטוקר. היא מודעת שהמשחק יהיה קשה ולכן שחקני מכבי ת"א ינצלו זאת, יתקפו וינצחו.

ותחזיתו: נצחון למכבי ת"א.

שמשון ת"א — הפועל ת"א: שיחקתי נגד שמשון בשבת ושיחקתי בהפועל ת"א בשנה שעברה. שמשון ת"א היא קבוצה מצויינת, אך גם הפועל ת"א מסוגלת להציג כדורגל טוב.

התחזית: תיקו.

בית"ר ת"א — הפועל כפר־סבא: אם אני ממלא טוטו תמיד אהמר על הקבוצה בה אני משחק. גם אם קבוצתי היתה צריכה להתמודד נגד ריאל מדריד הייתי נותן לה את הסיכוי לנצח.

התחזית: נצחון להפועל כפר־סבא.

בית"ר נתניה — הפועל באר־שבע: באר־שבע קבוצה טובה מבית"ר נתניה. היא מצליחה להציג כדורגל, לעתים מבריק, ולכן תדבר בליגה. אני מאמין בקבוצה זו.

התחזית: נצחון להפועל באר־שבע.

הפועל לוד — מכבי יפו: הפועל לוד תנצל את ביתיותה ותנצח. המאמן הבולגרי החדש של מכבי יפו לא יכול לשנות את השחקנים. הוא יכול לכוון, אך לא לשחק, ולכן יפו תפסיד.

התחזית: נצחון להפועל לוד.

בשבוע שעבר ניחש יצחק שניאור 7 מ־8 משחקי הליגה הלאומית.

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.03 שעת כושר 08.15 קיבה ועגו — אור החיים וכו 08.40 כלי סורות — בניים 08.4 ארץ מולדת — אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה (כ) 09.20 מדעי הטבע (חטה"ב) — זרימת המטענים במעגל החשמלי 10.00 שעת כושר 10.10 אנגלית ה' 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום 11.00 אנגלית ו' 11.15 ערבית מרוכזת (ו"ה) — וין ולידו 11.30 אנגלית ח' 12.00 מדעי הטבע (על יסודי) — חיסון והשתלת אברים. 12.25 אנגלית ט' 13.00 הסטוריה על־יסודי־העשרה — ראשית עידן התגליות 13.30 ספרות — מסך לספרות — דירה להשכיר 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 14.03 שעת כושר 14.15 קשר משפחתי 15.00 טאו טאו 15.25 רחוב סומסום 16.00 — תכנון סידור המחילה 16.00 זהרזה 17.00 ערב חדש 17.30 „מקרון 1" שם הפרק „ניו־יורק". 17.55 „ג'ין אייר" — הפרק החמישי: ג'יין מגלה את פשרם של הצחוקים המוזרים שנשמעים באחוזה בלילות — בעליית הגג גרה גרייס המשוגעת. רוצ'סטר מזמין אורחים לאחוזה, בהם ארוסתו בלאנש. בינתיים מגיע מייסון לביקור, וגרייס מתקיפה אותו, עד שכמעט מת בזכיקה. 18.25 „פסוקו של מקום" — מבט אל בית גוברין תכניות בערבית 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 „שבועון טלוויזיה" — מגוון אירועים מן העולם. (ערבית) 19.00 „מפגש" דיון בעניני השעה (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 לקראת שידור 20.15 מבט ספורט 21.00 מבט לחדשות 21.30 פרטים יגואו 22.10 „חבורת „דנידה" — סדרת דרמה חדשה, בת 4 פרקים סיפורם של פליטים יהודים מגרמניה ואוסטריה שגורשו מאנגליה בהוראת צ'רצ'יל לאוסטרליה. שקוו למצוא מקלט בלונדון, מחשש שהיהו „גיס חמישי". אניית נוסעים ישנה — „דנידה" — מוליכה אותם, כ־2000 איש, אל מחנה מעצר במדבר שומם באוסטרליה; לשם הם מגיעים בספטמבר 1941. הסדרה מתמקדת רובה בהווי המיוחד שנוצר במחנה המעצר. 23.00 „אדוארדו בן אורוגואי" — סרט תעודה סיפור אישי של שני צעירים מאורוגוואי מביא, בעזרת עדות נוקבת שלהם וצילומים שנעשו בסתר, תמונה מזעזעת על מה שהתרחש באורוגוואי ובארגנטינה תחת משטרי הדיכוי הצבאי. את העדויות הם מוסרים בארץ גלותם, שוודיה, שאליה הצליחו לברוח. הצילומים באורוגוואי ובארגנטינה נעשו בהסתר בימי השלטון הצבאי הסרט משודר לציון יום זכויות האדם החל ב־10 בדצמבר. 23.45 פסוקו של יום חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

07.08 „בהאזנה נינוחה". 09.00 „קונצרט בוקר". 11.57 „מגישים שיר" 12.00 „מן הרפרטואר" — ברטוק: 16 פרקים מתוך „לילדים"; מנדלסון: סונטה ברה מג'ור לצ'לו ופסנתר; ראבל: שירי מדגסקאר לסופרן, חליל וצ'לו 15.05 „בהאזנה נינוחה" — לאופולד מוצרט: סינפוניה ברה מג'ור „החתונה הכפרית"; בואלדייה: קונצ'רטו בדו־מג'ור לנבל ולתזמורת; בטהובן: סונטה ברה מג'ור לחליל, כנור וויולה; רחמנינוב: סויטה מס' 2 לשני פסנתרים; פרוקופייב: סימפוניה מס' 1 במי במול מג'ור 15.00 „מפגשים" 18.00 „אתנחתא" — ורה ויידמן — כנור / עמנואל קרסובסקי — פסנתר: שוברט: פנטסיה בדו־מג'ור; מ. צורו: סונטה (1984); קורנגולד: סונטה ברה מג'ור 17.50 „קשת של צלילים" מיצירות: שרפנטייה, ז'אק ריסלי, מאטורייה, מרץ מרח 18.00 „אנתולוגיה בצליל" — טרובאדורים, טרוברים ומינזינגר — 10.00 „מוסיקה קלאסית קלה" 20.05 „אינטרלוד" — רגע מוסיקלי 20.27 „מגישים שיר" 20.30 קונצרט התזמורת הסימפונית ים. ראשל"צ (הסדרה הירוקה. קונצרט מס' 2) שידור ישיר מאולם הערי קראון — בטהובן: הפתיחה „לאונורה" מס' 3; פרוקופייב: קונצ'רטו מס' 3 לפסנתר ותזמורת 21.30 „אנתולוגיה קטנה לשירה"; סיבליוס: סימפוניה מס' 00 23.1 „דור הזהב" — אמנים גדולים בהקלטות הסטוריות. הצ'לן הצרפתי מוריס מארשל — לאלו: קונצ'רטו ברה מינור לצ'לו ולפסנתר; רכיסי: סונטה ברה מינור; פורה: אלגיה, אופוס 24; ראבל: קטע בנוסח הבנגרה, סאטי: ארבעה קטעים.

רשת א'

07.30 „היו שירים" — זמונים ישנים ואהובים 08.05 „הוגה" — עם בני הגרל 09.05 „השיר לא תם" — שירים עבריים 10.30 „רדיו קל" — תכנית יומית בעברית קלה 11.05 רגע של עברית 11.10 השידור היומי לבתה"ס „ידעתי ספר" „אוצר מקבוצת נרקיס" — מאת צביה גולן 11.30 „התפתחות לשונם של ילדים" — בהדרכת ד"ר רות ברמן. „מגמות ברכישה של מערכת בנייני הפועל". 12.05 „ספר ושיר" 14.05 „לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים (א) „טוב לטבעי" — עידוד לסביבה יוצרת (ב) „פילי חדיק" — מאת יוי קרן, פרק שישי 14.45 לילדים הגדולים „התול בשקי" — ילקוט כלבן 15.25 ענינה אלון מספר על נוף הארץ 15.30 „קתדרא" — ד"ר יוחנן בודר — „דינמיקה של ואורים סיפוריים בפולין בין שתי מלחמות העולם" (ש.ח.) 15.55 „ספר חדש" — סקירה 16.05 „ארץ לא נודעת" 17.10 רגע של עברית 17.12 „מגישים שיר" 17.20 „האוניברסיטה המשודרת" — צרפתית למתקדמים שעור מס' 58 (ש.ח.) 18.05 „מנחת ערב" 19.05 „שער בזנאי" 19.30 שידורים לעולים 22.05 „לכל אדם כוכב" — עם האסטרולוג אילן פסל — מזל „קשת".

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה" 08.05 „עושים עניין" — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 „ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי 11.30 „סעו לשלום" — עם גדעון הור 12.10 „אלף־אלף" ב„בית" — עם אהוד כנור 13.00 „בחצי היום" 14.05 „בת צחוק" — הווי והומור 15.05 „רגעי קסם" 16.05 „שירים ושעורים" 17.05 חדשות בעניני משק וכלכלה 17.10 „זמן כלכלה" 17.30 „על מספרים ואנשים" 18.06 שירים עבריים 18.45 היום בספורט — „היום הזה" 20.05 „שורשים" — שבועון לעניני פולקלור ועדות 22.05 „מסביב לעולם בשעה קלה" 22.58 רגע של עברית 23.05 „ביננו לבין עצמנו" — שיחות עם מאזינים בשידור חי

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת פסיכולוגיה של החלומות תופעה „על קצה הלשון". מרצה: פרופ' צבי גיורא 06.30 „פוקחים עין" — החדשות הראשונות של היום. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל 09.05 „אילה בוקר" — עם אלי ישראלי. 10.05 הפסקת 05 11.10 „נכון לעכשיו" 13.05 „אחר אחר" — פזמונים ישראליים. 14.05 „רז רה יומי" — עם רוני לנץ ודני קרמל. 15.05 „פגישה יומית" עם אורלי יניב 16.05 ארבע אחר הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.54 באופן מילולי - פיתגו של אבשלום קור 17.00 „ערב טוב ישראל" 18.05 „שעה קלה" על כלכלה" — עם שמואל נחשון. 18.45 „משולש" — עימות יומי בענייני השעה 19.05 פזמונים לכולם 20.05 „יער משורד" — מגוון לעניני צבא ובטחון (ש"ח) 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת — פסיכולוגיה של החלומות תופעה „על קצה הלשון". מרצה: פרופ' צבי גיורא. 22.05 „על הרגש ועל הכפאק" — שירים שהחברה אוהבים 23.05 „תוצרת הארץ" 23.55 „שיחת חצות" — עם המשורר והמלחין ניסים סרדר 00.05 צפורי לילה — עם אלי ישראלי 02.05 לא רוצים לישון

רשת ג'

07.07 „שיר בבוקר בבוקר" 08.05 „מה כבר תשעה" — עם אבי אתגר 10.05 שבעים מי יודע 11.05 „שעה תמימה" — עם מלאכי חוקיה 12.05 „רק מוסיקה" 13.05 „רק בימי חול" — עם מנחם פרי 14.05 „פזמון חוזר" 15.05 „חדש, חדיש ומחודש" 16.05 „הצגה יומית" 18.05 „קול־נוע" — שבועון פופ 20.05 „לי ולך" — שיר וברכה 21.05 „מופע רוק" 23.05 „הלילה הוא שירים"

קולנוע

תל־אביב

אורלי: צביטה בלב 9.30 ,7.15 ,5
בית לבין: כל מה שרצית לדעת על המין 23.15
בן־יהודה: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
גת: קטיפה כחולה 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: אוונטי פופולו 9.30 ,7.00
דקל: סרט אילם 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין: צביטה בלב
הדר: שבט רב המערות 9.45 ,7.45 ,5.45
מוזיאון תל־אביב: „שואה" 9.30 ,7.15 ,5
לימור חדש: שובר הלבבות
פארו ג'נג'ר פרד 9.30 ,7.30 ,5
סינמה 1: חמים וטעים 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: קצין וג'נטלמן 9.30 ,7.15 ,5
פאריס: עוכרת אורח 9.30 ,7.15 ,2 ,12
מציצים 23.30
יום ו' — הרולד ומוד 14.30
רב־חן:
חן 1: חטיפה נעימה 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: צבע ארגמן 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: רונה פלור 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: שובו של הנוסע השמיני 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: פולטרגייסט II 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: ראובן ראובן 9.30 ,7.15 ,4.30

רמת־גן

אואזיס: חטיפה נעימה
לילי: חנה ואחיותיה 9.30 ,6.40 ,4
ארמון: איש הנצח 9.30 ,7.15
רב־גן: 9.45 ,7.30 ,5
גן 1: קטיפה כחולה 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: נשיקה אשת העכביש 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: שלושה רווקים ותינוק 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 9.15 ,6.15

ירושלים

אדימון: חטיפה נעימה 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: יחיד נגד כולם 9.15 ,7 ,4.30
בית אגרון:
טרון נמלט מאויקים 16.00
חלף עם הרוח 18.00
האחים בלוז 21.45
פרנקנשטיין הצעיר 24.00
בנייני האומה: בעקבות הכרך 9.00 ,7.00
כפיר: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.00 ,4.30
אורגיל: חטיפה נעימה 9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: אהבה במותרת 9.00 ,7.00
סמדר: מונה ליזה 9.30 ,7.00
הבירה: שתי אצבעות מצידון 9.15 ,7.15 ,4.30
אורין
אור 1: הרומן של אתמול בלילה 9 ,6.30 ,4
אור 2: שובו של הנוסע השמיני 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: המורים כוייגוג 9.00 ,7.00 ,4.30

חיפה

ארמון: איש הנצח 9.00 ,6.30 ,4
אורה: שבט רב המערות 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: צביטה בלב
עצמון 1: אהבה בשחקים 9.15 ,7 ,4.30
עצמון 2: אוונטי פופולו 9.15 ,7.00
פאר: חטיפה נעימה 9.30 ,7.15 ,4.45
קרן אור המהדורה: עוכרת אורח 9.15 ,7.00 ,4.30
רון: פולטרגייסט II 9.15 ,7.00 ,4.30
אמפי: המשימה הסודית 9.40 ,6.50 ,4
אורלי: מונה ליזה 9.15 ,7.00 ,4.30

נתניה

שרון: חטיפה נעימה 9.15 ,7 ,5
סטודיו: חנה ואחיותיה 9.15 ,7 ,5

חולון

סביון: איש הנצח 9.30 ,7.15 ,5
מגדל: חטיפה נעימה
ארמון: שתי אצבעות מצידון 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים

עצמאות: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5.00

הרצליה

היכל: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5.00
דניאל: ראן 10.00 ,7.30
יום ו' — מוטי גלעדי חצות

באר־שבע

חן: אהבה בשחקים 9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: שבט רב המערות 9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.15 ,5
היכל 3: הצבע ארגמן 9.30 ,7.15 ,5

עפולה

מטמורין: כחום הגוף 8.10

רעננה

אורות: ביה"ס לאסירים מתחילים 9.00 ,7 ,4.30

גבעתיים

הדר: קצין וג'נטלמן 9.30 ,7.15 ,5.00

תל־אביב
9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: חמושים ולא מסוכנים 9.40 ,7.15 ,5

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 11.12
מירלה אפרת: 20.30
הדוד וניה: 20.30

צוותא לתרבות מתקדמת
יום ה' 11.12 בשעה 21.00
„המוקיון".
בביצוע חיים חובה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח עין יהב, חולון.
חולון
אורון — הופיין 52
קופ"ח עין יהב.
ירושלים
עזה — עזה 15.
נתניה
קופ"ח לאומית — סמולנסקי 9.
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.
רמת־גן
המגן — ביאליק 30.
תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69.
קופ"ח מאוחדת — שפרינצק 15.
חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 33.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
הדסה ע"כ – ילדים, עיניים, ביקור חולים – פנימית, א.א.ג., שערי צדק – נשים, כירורגית, אורטופדית.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד המכון לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'-ה' בין השעות 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות 18.00—24.00, בשבתות וחגים בין השעות 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 525566, פתוחה כל יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 24.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03-285822.

מרכז מידע לתרופות ורעלים רעננה ואיזור השרון, טל' 052-52432 בימים א'-ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171, ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111, ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113, ער"ן חיפה — טל' 04-672222, ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111, ער"ן נתניה — טל' 053-35316.

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' ב־08.00-20.00, בימי ו' 08.00-15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – כל נוער במצוקה ת"א – 226027 (24 שעות) חיפה – 04-229488 (11.00-20.00) נהריה – 04-920014 (11.00-20.00)

קו פתוח לחולים במצוקה בימי ב' ד' – טל. 229782.

„קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות)

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, רמלה — 101, טל' 221022, רחובות — 101, טלפון 053-93334, טבריה — 101, טלפון 04-931401, נהריה — טל' 04-625333, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057-74767

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 1244, חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים א'-ה': 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00
מתל־אביב לנהריה: בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.45, 16.33, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.55
• הרכבת תפעל בימי א' בשבוע ותג
חג בלבד.

קיסר דוחה את תוכנית נסים

(המשך מעמוד ראשון)

„מתחי" משר האוצר שהרעיונות של התוכנית הם מהמכביים מאוד, אלם הסיכויים שיעברו בציבור הם מעטים מאוד. התוכנית הזאת היא יותר מדי מהפכנית ורוב הציבור לא יכול לעמוד בגזירות שבמסגרתה".

לא מבינים עניין

יו"ר האיגוד המקצועי, חיים הברפלד, אמר: „תוכנית הרפורמה היא רעיון של אנשים שלא מבינים עניין. הם עושים מהפכה מבלי להבין מה עומד מאחוריה".

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אמר עם זאת, שסוכם עם שר האוצר שמחירי המוצרים המסובסדים לא יועלו עד אפריל. זאת בהתאם להסכם בין ההסתדרות לממשלה.

גורמים כלכליים בירושלים מעריכים, שעמדה נוקשה זו של ההסתדרות מסבכת את העניין ועלולה לעכב הבאת התוכנית הכלכלית לממשלה מיום ראשון הקרוב לזמן מאוחר יותר.

יו"ר סיעת ר"צ בהסתדרות, רן כהן, פנה אתמול למזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, בתביעה לכנס בדחיפות את הוועד הפועל לדון בתוכנית השר ניסים.

לדברי כהן, תפגע התוכנית בשורות החלשות בגימלאים ובמקבלי הקיצבאות למיניהם. כהן דורש מקיסר להימנע מכל שיתוף פעולה בנושא התוכנית הכלכלית המוצעת.

גרעון משולש

ממסמכי האוצר עולה, כי הגרעון המקומי בתקציב, על־פי תוכנית האוצר לשנת התקציב הבאה, יעמוד על 1.2 מיליארד שקלים חדשים. זאת בשעה שבתקציב השנה הזאת תוכנן גרעון תקציבי מקומי של 650 מיליון שקלים חדשים בלבד. מנתון זה מתברר, כי אם האוצר לא יקצץ בתקציב השנה הזאת את הסכום שהוא מבקש לקצץ — יגדל הגרעון התקציבי המקומי לסכום של 1.7 מיליארד שקלים חדשים — כמעט פי־שלוש מן הגרעון המתוכנן בשנת התקציב הזאת.

היום בערב עומדים להתכנס שרי המערך כדי לדון בתוכנית הכלכלית שמציע האוצר. זאת בעקבות דרישת שרים במערך שהביעו התנגדות לתוכנית הכלכלית המוצעת. עם זאת, לא כל שרי המערך מתנגדים לתוכנית וישנם מספר שרים התומכים ברוב סעיפיה. ההערכה היא, כי בסופו של דבר לא יצאו שרי המערך מישיבתם בפורום „שרינו" הערב בהחלטה שתחייב את כל שרי המערך.

קצב מתנגד

לעומת זאת, בליכוד תומכים רוב השרים בתוכנית הכלכלית של האוצר, למעט שרים אחדים בעיקר משה קצב ודוד לוי — המתנגדים לכמה סעיפים הפוגעים בשכבות החברתיות החלשות. המתנגד החריף ביותר הוא שר העבודה והרווחה, משה קצב, שממשרדו רוצה האוצר לקצץ כמה מיליון שקלים חדשים. השר קצב טוען, כי קיצוץ זה יפגע בשכבות החלשות ודורש, כי לא יפגעו בקיצבאות הזקנה ובקיצבאות הביטוח הלאומי, המיועדות לשכבות החלשות.

גם השר דוד לוי מתנגד למספר סעיפים מהתוכנית הכלכלית ומציע, למשל, כי השכירים הנמצאים מתחת לסף המס ואשר הרפורמה במס לא תסייע לשיפור מצבם — יפוצו בדרך אחרת, לדוגמה, הנחה או פטור ממיסי הארנונה העירוניים.

ראש־הממשלה, יצחק שמיר, תומך בתוכנית הכלכלית של האוצר תמיכה מלאה וההערכה היא, כסופו של דבר, כי אם תובא התוכנית לאישורה של הממשלה ביום ראשון — היא תזכה לתמיכת הממשלה, למעט תיקונים שוליים יחסית.

פרס: רק עקרונית

אולם לעת עתה לא ברור אם תובא התוכנית לאישורה של הממשלה כבר ביום ראשון. אם שר האוצר ירצה בכך, יתכנס הקבינט הכלכלי המצומצם, המורכב משמיר, פרס, ניסים ויעקובי. הקבינט הכלכלי המצומצם יכריע לגבי ההרכב הסופי של התכנית הכלכלית שתוגש לממשלה.

מ"מ רה"מ ושר החוץ, שמעון פרס, אמר אתמול, כי הוא תומך עקרונית בתוכנית הכלכלית המתגבשת במשרד האוצר, אך לדבריו, יש צורך לגבש הסכמה של כל הגורמים הכלכליים במשק, לרבות ההסתדרות, התעשיינים והמעסיקים. כן אמר, כי יש עניין לדון על פרטים שונים של התוכנית.

ישיבת חרום

הנהלת סיעת המערך בכנסת כונסה אתמול לישיבת חרום מיוחדת בעקבות סגירת הבורסה ופירסומים כאילו הסיעה מתנגדת לתקציב המדינה החדש. סגן שר האוצר, עדי אמוראי, דיווח לעמיתיו על המגמות בתקציב החדש.

רפי אדרי, יו"ר הסיעה, ציין, כי כמו הממשלה והכנסת גם סיעת המערך לא ראתה את תקציב המדינה החדש ולפיכך כל הפירסומים כאילו הסיעה מתנגדת לו מצוצים מהאצבע, לדעתו, גורמים בליכוד שמנסים להכשיל את שמיר, הם שעומדים מאחורי פירסומים אלה.

שמועות והיצעים אדירים

(המשך מעמוד ראשון)

האוצר שתבהיר את המצב לאחר שפורסמו ידיעות בתקשורת בעניין מיסוי ניירות הערך. הודעת משרד האוצר נתקבלה בבורסה באיחור, אחרי שכבר צריך היה להתחיל במסחר בשוק האיגרות. בינתיים גברה העצבנות בקרב המשקיעים בניירות הערך והתחילו לזרום היצעים אדירים במיליוני ש"ח במניות. לעומתם הוגדרו ההיצעים באיגרות החוב כ„לא כל־כך גדולים".

הפסקת המסחר מנעה מפולת שערים תלולה בשוק המניות.

מאחר שהבורסה ביטלה את כל הפקודות שניתנו עד צהרי יום אתמול, יהיה היום המסחר בבורסה תלוי בפקודות החדשות שמוכרים ומשקיעים בכוח ימסרו היום לפני הצהריים.

הודעת משרד האוצר

בהודעת האוצר אתמול בצהריים נאמר, כי „בתגובה לפירסומים שונים שהופיעו אתמול בכלי התקשורת, מבהיר דובר משרד־האוצר, כי לא יוטל מס ולא יחול שינוי בתנאים המקוריים של השקעות קיימות לסוגיהן, כגון: תוכניות חיסכון, קופות גמל, קרנות השתלמות, ניירות ערך הרשומים למסחר בבורסה וכו'. סגן שר האוצר, עדי אמוראי, ביקש להבהיר, כי עניין זה לא נדון באוצר כלל ועיקר".

בהודעת הבורסה על הפסקת המסחר, שנמסרה לפרסום אתמול בשעה 14.30, נאמר: „פורסמו ידיעות בתקשורת בעניין מיסוי בשוק ההון. פרסומים אלה גרמו אי בהירות רבה בקרב הציבור ואי שקט בשוק ניירות הערך. עקב אי הבהירות שנוצרה וההבהרות הבלתי שלמות שפורסמו ע"י האוצר באיחור, מבחינת לוח הזמנים של מסירת פקודות הציבור למסחר בבורסה, החליטה הנהלת הבורסה שלא יתקיים אתמול מסחר בכל סוגי ניירות הערך בבורסה. כל הפקודות שנמסרו עד צהרי יום רביעי בטלות, ועל ציבור המשקיעים לתת פקודות חדשות לקראת המסחר שיחודש היום. תנודות השערים בכל ניירות הערך יהיו כרגיל, כלומר יחול מנין קביעת שערי „קונים בלבד" ו„מוכרים בלבד" מחדש.

על־פי הסמכות המוקנית לה בחוק, אישרה אתמול הבורסה לקרנות הנאמנות שלא לפדות את יחידות ההשתתפות.

פיחות של כ־7 אחוזים

(המשך מעמוד ראשון)

קובעים כלכלני בנק הפועלים בסקירה מקיפה ראשונה על ההתפתחויות הכלכליות ב־1986 ותחזית ל־1987.

עוד קובעים כלכלני הבנק, כי התוכנית הכלכלית לא תוכל, במתכונתה הנוכחית, להביא להאטה נוספת בשיעור האינפלציה בשנה הבאה. הם צופים, כי השיעור השנתי של האינפלציה ב־1987 יגיע ל־20 אחוז, לעומת 18 אחוז השנה. תחזית זו מבוססת על ההנחה, שבמחצית השנייה של '87 צפויה אינפלציה בשיעור ממוצע חודשי של כ־1.9 אחוזים, לעומת 1.2 אחוזים לחודש במחצית הראשונה.

תחזיות אחרות של כלכלני בנק הפועלים: השכר הריאלי ברוטו צפוי לעלות בשיעור של כ־2 אחוזים. צפוי איזון בחשבון השוטף של מאזן התשלומים, למרות סיום סיוע החירום האמריקני. התוצר המקומי הגולמי צפוי לעלות ב־3 אחוזים, ושיעור זהה צפוי גידול בצריכה הפרטית. בהשקעות בנכסים קבועים צפויה עלייה של כ־5 אחוזים, לאחר ירידה של כ־7 אחוזים השנה. ערך היצוא צפוי לעלות בכ־6 אחוזים והיבוא יעלה בכ־3 אחוזים, לעומת 14 אחוז השנה.

כלכלני הבנק מדגישים, כי מניתוח הנתונים ברור שיש צורך לבצע שינויים במדיניות הכלכלית הנוכחית. ורצוי שהם יתבצעו מוקדם ככל האפשר.

בהתפתחות שערי החליפין בין המטבעות, צפוי שתישמר רמתו הנמוכה של הדולר ביחס למטבעות האירופיים ולין היפני. השערים הצפויים: כ־2 מארק גרמני לדולר, 1.4 דולר לליש"ט ו־160 יין יפני לדולר. (קטעים נרחבים מהסקירה מתפרסמים היום במדור הכלכלה בעמ' 11)

קמחי הגיש רשימת 800

(המשך מעמוד ראשון)

אמר למקפארלין, שאישים איראניים „מתונים" אלה עשויים לצבור השפעה כתוצאה ממכירות נשק אמריקני לאיראן.

מקפארלין כבר אישר קודם לכן, כי שיחותיו עם קמחי בתחילת יולי 1985 היוו נקודת מפנה בהחלטת ארצות הברית לפתוח ביוזמה האיראנית. ה„ג'רנל" כתב אתמול, כי קמחי נתן למקפארלין רשימה בת 8 עמודים ובה שמות מפקדים איראניים בכירים ופקידים רמי־דרג הנוטים לשיפור הקשרים עם המערב.

ישראל לחצה

קמחי אמר למקפארלין, על פי המדווח, כי הרשימה נבדקה היטב על־ידי המודיעין הישראלי והיא מהווה הוכחה לכך, שישנו גוף גדול של בכירים איראניים המבקשים לשנות את היחסים עם ארצות־הברית.

מקפארלין אמר לוועדה, כי איראנים אלה סברו שבעקבות שיפור היחסים עם ארצות הברית, אפשר יהיה לשים קץ למלחמה עם עיראק, ההורסת בהדרגה את הכלכלה האיראנית, וכן מתוך חשש מהאיום הסובייטי הפוטנציאלי מצפון.

בניגוד לגירסה הישראלית, שישראל בסך הכל נענתה לבקשות ארצות־הברית לסייע לה עם איראן, טוענים מקפארלין ופקידים אמריקניים אחרים, כי ישראל היא שלחצה לשינוי במדיניות האמריקנית כלפי איראן.

קטע ביקור בטהראן

על־פי האמריקנים, האינטרס הישראלי נעוץ ברצון להאריך ככל האפשר את מלחמת המפרץ; לסייע לקהילה היהודית באיראן; למכור יותר נשק מתוצרתה; לחזק את האגף במשטר האיראני המעוניין לשתף פעולה באופן חשאי עם ישראל.

„וושינגטון פוסט" מסר אתמול, כי מקפארלין העיד בקונגרס, שהוא קטע את ביקורו בטהרן לאחר שהתברר לו שנדרשים משלוחי נשק נוספים על־מנת לשחרר את בני הערובה.

אולם מקפארלין נשא עמו הוראות מהנשיא, שתכלית המסע לפתוח ביחסים מדיניים חדשים בין טהרן וושינגטון, והתברר לו שאין כך הדבר.

לקייסי אין מושג

הנשיא רייגן עצמו שוב עמד אתמול על כך שהוא לא ידע דבר על העברת רווחי מכירת הנשק לאיראן למורדים בניקאראגואה. אולם חבר ועדת החוץ של בית הנבחרים, הדמוקרט סטפן סולרז, יצא אמש מהישיבה בדלתיים סגורות בה נשמעה עדותו של ראש הסי.אי.איי. ויליאם קייסי, ואמר כי „כמעט בטוח" כי רייגן הוא שהורה על כך.

חבר אחר של הוועדה, הרפובליקני דה ויין, כינה את הודעת סולרז „שערורייתית", באומרו כי קייסי לא אמר דבר שיכול להביא למסקנה זו.

סוף שבוע עם הארץ
עיתון לאנשים חושבים
"רייגן קיבל את הצעותינו בהתלהבות" מאמר מיוחד מאת יעקב נמרודי

האם הגדה בוערת? על מילכוד הכיבוש /פולס ואורי ניר
המבחן הכלכלי של ממשלת האחדות/אברהם טל
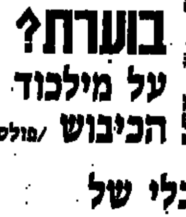
איך לא לקנות דירה במבוך משרדי התיווך/אור גונדר
כח הגלימה מאחורי הקלעים של הוועדה למינוי שופטים/אייל ארליך
יואל מרקוס על עניינים קטנוניים ● רומן פריסטר מרחובי סין ● יואב טוזר על מהומות הסטודנטים בפאריז ● ראובן שמידא על שודד ללא תקנה ● חולדה ליברנומנת עם כלת פרס נובל לרפואה
מקורות מדיניים/עקיבא אלדר ● מסדרונות ממלכתיים/אילן שחורי ● החטור השלישי/לילי גלילי ● מגזין/דן מרגלית ● חמוש במשקפיים/קובי ניב ● הטלוויזיה של השבוע/חדוה בושם

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי יזרעאל
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ומשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה יזרעאל של עדשים מופקד שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מפורטת מס' 4480 שינוי לתכנית מפורטת מס' 2739 איזור מלאכה ותעשיה זעירה בקיבוץ מגידו. ... גוש 20279. עיקרי מטרת שינוי התכנית: שינוי יעוד השטח מאיזור בנייני ציבור לאיזור מלאכה ותעשיה זעירה.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע ע"י שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל איתו רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המחוזית האמורה.
כ"ה באדר התשמ"ד 28.2.1984
ישראל קניג
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לקו בנין אחורי ואחוזי בניה ברחוב אהוב ישראל מס' 14 גוש 7047 חלקה 90 תיק בנין 014-5/3235.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ובניה — מרחב רמת־השרון
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 שהוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש: 6418 חלקה: 244 ברחוב שד' ביאליק 28 המסווגת כאזור מגורים ג' בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה בבית מגורים קיים בן 3 קומות בבנית סככה בקומת גג. ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־4%.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
מ. והבין
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון
ת.ב. 4144

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
ת.ב. 5167
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להתר בניה על חלקה 942 בגוש 6020 רחוב בית שערים מס' 7 חולון, הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה 3% משטח המגרש 310 מ"ר בקומה ב'. החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים א'2. את התוכניה אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון רחוב ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל. התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
עו"ד חיים שרון
ממלא מקום ראש העיר
יו"ר ועדת משנה לתכנון ולבנית חולון

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 04-640775
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965. ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: מר מנחם אנגרטן — לאשר הקמת בנין מגורים המכיל 3 קוטג'ים ברחוב ולנברג ראול מס' 23 מגרש 318 בגוש 10792, רמת־אשכול. הבקשה כרוכה בעודף שטח בנית למגורים מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות: 08.00-11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר יעבץ
מהנדס העיר

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו ת.א. 1084/86
בעניין: פקודת החברות (נוסח חדש) תשמ"ג־1983
תקנות החברות (פרוק) 1956
ובעניין: עונג בע"מ, רחוב החשמונאים 3 בני־ברק (החברה)
1. גב' צפורה גרוסמן
2. מר עמוס עברון, שניהם ע"י ב"כ עו"ד יעקב ניר ו/או דוד גולן מרחוב דיזנגוף 292 תל־אביב (המבקשים)

פירסום בקשת פרוק

נמסרת בזה מודעה שבקשה לפרוק החברה הנזכרת לעיל על־ידי בית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו הוגשה ביום 14.4.86 לבית המשפט הנזכר לעיל על־ידי גב' צפורה גרוסמן ומר עמוס עברון וכי ניתנה הוראה שבקשת פרוק זו תתברר בפני ביהמ"ש היושב לדין ביום 31.12.86 וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הרוצה לתמוך במתן צו בעניין הבקשה או להתנגד לכך, יכול להופיע לשם כך בשעת הבירור. אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו, וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הרוצה העתקה מן הבקשה הזאת יקבלנה מן החתום מטה בשלמו את התשלום הקבוע בעד ההעתקה.
יעקב ניר עו"ד, רח' דיזנגוף 292 ת"א
הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור בקשת הפירוק חייב למסור, או לשלוח ע"י הדואר לאיש החתום לעיל הודעה על רצונו זה. בהודעה יפורטו השם והכתובת של האיש או, אם זו פירמה, השם והכתובת של הפירמה, והיא צריכה להיות חתומה ע"י האיש או הפירמה או ע"י עורך הדין שלו או שלה (אם יש להם עורך דין) וצריך למסרה או — אם היא נשלחת ע"י הדואר — צריך לשלחה באופן שתספיק להגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה אחת אחרי הצהריים של יום 30.12.86.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו ת.א. 1084/86
בעניין: פקודת החברות (נוסח חדש) תשמ"ג־1983
תקנות החברות (פרוק) 1956
ובעניין: עונג בע"מ, רחוב החשמונאים 3 בני־ברק (החברה)
1. גב' צפורה גרוסמן
2. מר עמוס עברון, שניהם ע"י ב"כ עו"ד יעקב ניר ו/או דוד גולן מרחוב דיזנגוף 292 תל־אביב (המבקשים)
פירסום בקשת פרוק
נמסרת בזה מודעה שבקשה לפרוק החברה הנזכרת לעיל על־ידי בית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו הוגשה ביום 14.4.86 לבית המשפט הנזכר לעיל על־ידי גב' צפורה גרוסמן ומר עמוס עברון וכי ניתנה הוראה שבקשת פרוק זו תתברר בפני ביהמ"ש היושב לדין ביום 31.12.86 וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הרוצה לתמוך במתן צו בעניין הבקשה או להתנגד לכך, יכול להופיע לשם כך בשעת הבירור. אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו, וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הרוצה העתקה מן הבקשה הזאת יקבלנה מן החתום מטה בשלמו את התשלום הקבוע בעד ההעתקה.
יעקב ניר עו"ד, רח' דיזנגוף 292 ת"א
הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור בקשת הפירוק חייב למסור, או לשלוח ע"י הדואר לאיש החתום לעיל הודעה על רצונו זה. בהודעה יפורטו השם והכתובת של האיש או, אם זו פירמה, השם והכתובת של הפירמה, והיא צריכה להיות חתומה ע"י האיש או הפירמה או ע"י עורך הדין שלו או שלה (אם יש להם עורך דין) וצריך למסרה או — אם היא נשלחת ע"י הדואר — צריך לשלחה באופן שתספיק להגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה אחת אחרי הצהריים של יום 30.12.86.

שיא בגרעון המסחרי האמריקני

וושינגטון. — הגרעון המסחרי האמריקני על בסיס מאזן התשלומים, הגיע לשיא של 37.67 מיליארד דולר בשלושת החודשים המסתיימים ב־30 בספטמבר.

העלייה היא לעומת גרעון מסחרי של 35.67 מיליארד דולר בשלושת החודשים הקודמים וההפרש מדגיש את העובדה, כי יש לארה"ב בעיה רצינית עם סחר החוץ שלה. (ע"ר)

נשק ישראלי נתפס במצרים

קהיר. — נשק רב נתגלה בסריקה שערכה המשטרה באזורים שונים במחוז אלבחירה במצרים.

העיתון „אל־אח'באר" המוסר על כך מציין, כי בתוך הנשק שהתגלה, היו גם מקלעים מתוצרת ישראל. (ע"מ)

גורבאצ'וב: נמשיך לכבד הסכם „סאלט־2"

מוסקבה — מנהיג בריה"מ מיכאיל גורבאצ'וב אמר אתמול כי בריה"מ תמשיך לקיים את הסכם סאל"ט־2 לצמצום הנשק ואת המוראטוריום עליו הכריזה חד־צדדית לגבי ניסויים גרעיניים — אם ארה"ב תנהג כמוה.

גורבאצ'וב אמר כי מוסקבה כיבדה בעקביות את ההסכם שהושג ב־1979, אשר הופר בחודש שעבר על ידי וושינגטון, ולא ביצעה אף פיצוץ גרעיני אחד מאז הכריזה באוגוסט אשתקד על המוראטוריום.

„אנו מוכנים להמשיך בדרך זו, אם ארה"ב תנהג כמונו", הכריז גורבאצ'וב בסעודה לכבוד מנהיג המפלגה הקומוניסטית היוגוסלבית המבקר עתה במוסקבה. (ע"ר)

● נשיא צרפת פרנסואה מיטראן אמר כי הוא עשוי לשקול מתן חנינה למחבל אניס נקש שנעצר על רצח בתמורה לשחרור כל בני הערובה הצרפתים המוחזקים בלבנון.

● אנשי אש"ף שברשותם מכוניות ובתים פטורים ממס במצרים בעוד שפלסטינים אחרים חייבים בתשלום אגרות ומסים — כך קובל פלסטיני המתגורר כיום במצרים, במכתב המתפרסם בעיתון „אלגומהוריה".

חברי ממשלה ונציגי הקומוניסטים, משיקים כוסות עם הנשיאה אקינו (שמאל) לרגל חתימת ההסכם להפסקת אש בפיליפינים. (צילום: אי. פי)

בחגיגות ספונטניות קידמו בפיליפינים את שביתת הנשק

מאנילה. — הרובים והתותחים נדמו אתמול באיי הפיליפינים, עם התחלת הפסקת האש בין כוחות הממשלה לבין המחתרת הקומוניסטית, לאחר מרד שנמשך 17 שנים.

בעיר נגרוס, בירת מחוז בקאלור, יצאו יותר מ־20,000 אנשים לרחובות, ביניהם מורדים שירדו מן ההרים, ורקדו וצהלו לקולות פעמוני הכנסיה שסמנו את התחלת הפסקת האש שלפי ההסכם תימשך 60 יום.

בעיר קאגאיאן דה אורו, באי החשוב של הפיליפינים מינדאנאו, שם התחוללו קרבות עזים בין הצדדים, התארגן מצעד ספונטאני של אלפים ברחובות וכולם צעקו „תחי הפסקת האש, תחי הנשיאה אקינו".

בינתיים הביעו שלושת המתווכים הקומוניסטים שקיימו המו"מ על הפסקת האש, ספיקות באשר לזמן שהיא תימשך.

ראש צוות המו"מ הקומוניסטי סאטור אוקמפו המייצג את „החזית הדמוקרטית הלאומית", הזהיר כי „אם הצבא ימשיך לפרש את ההסכם בדרכו שלו, הפסקת האש תשבר תוך זמן קצר ביותר".

אשתו, הנמנית אף היא על צוות המו"מ, אמרה כי הפסקת האש מיושמת על אף שעדיין נותרו חילוקי דעות שטרם נפתרו בבעיות יסוד כמו פירוק הנשק מן המורדים באזורים עירוניים. „זו הפסקת אש משונה למדי", היא אמרה.

הנשיאה קוראזון אקינו, שהעלתה את הפסקת האש עם הקומוניסטים לראש סולם העדיפויות מאז שנטלה לידיה את השלטון עקבה אחר מימוש הפסקת האש ממשרדה במאנילה והצטלמה ביחד עם חברי ממשלתה. (ע"ר־ע־צ)

לאגרגרן פתח רשמית את תהליך בוררות טאבה

ז'נווה. — מצרים וישראל הקימו אתמול רשמית את ועדת הבוררות הבינלאומית לפתרון סכסוך רצועת טאבה במפרץ אילת.

השופט השוודי גונאר לאגרגרן, יו"ר הוועדה, הכריז רשמית על פתיחת שיחות הבוררות בטקס שיתקיים באולם ההיסטורי „אלאבאמה" בעירית ז'נווה, שם התכנס בפעם הראשונה בית דין בינלאומי לבוררות, בשנת 1872.

חברים נוספים בוועדת הבוררות בת ה־5 הם עורכי הדין דיטריך שינדלר משוויץ ופייר בלה מצרפת.

נוסף על כך יש למצרים ולישראל נציג אחר בוועדה זו: האמר סולטן ורות לפידות. מאחוריהם צוותים של 15 מומחים, ביניהם מומחים למפות.

הדובר המצרי אלנבארי אמר בפתיחת הטקס, כי ממשלתו מאמינה בהסדר בדרכי שלום של סכסוכים בינלאומיים, מאחר וזו הדרך היחידה להשגת שלום בר קיימא.

רובי סאבל, דובר המשלחת הישראלית, אמר כי הבוררות הנוכחית „מעידה על כך שפתרון של שלום אפשרי". הוא הוסיף, כי רצועת טאבה שהיא כיום אתר תיירות ועליה ניצב מלון פאר, היא שטח בעל ערך רב.

יו"ר ועדת הבוררות לאגרגרן אמר לכתבים לאחר הטקס, כי ועדת הבוררות תתכנס שוב בסתיו 1987 להתחלת פעולת הבוררות עצמה. (ע"ר)

מובארק בביקור ממלכתי ראשון בפאריס — מאז פארוק

מאת ארנון יפה
כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — נשיא מצרים חוסני מובארק הגיע אתמול לביקור ממלכתי בן ארבעה ימים בצרפת. זהו ביקור ממלכתי ראשון של ראש מדינה מצרי בפאריס מאז תקופת המלך פארוק.

בשעות הערב נועד עם הנשיא מיטראן והיה אורחו לסעודת ערב. במרכז שיחותיו יעמוד, פרט לנושא המזרח התיכון, מצבה הכלכלי הקשה של מצרים. היא מבקשת מצרפת לתמוך בבקשתה מקרן המטבע הבינלאומית, להעניק לה מלווה ולאפשר לה לדחות את תשלום חובותיה. מצרים חייבת לצרפת ארבע מאות חמישים מליון דולר.

במהלך ביקורו בפאריס יוועד, כנראה, מובארק גם עם אחיו של מלך סעודיה, מושל ריאד סלמן אבן עבדל עזיז, שבא לפתוח תערוכה סעודית גדולה, ראשונה מסוגה, בפאריס.

„שוב זה לא יקרה" — סיסמת מיליון מפגינים בפאריס נגד האלימות

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — כמיליון סטודנטים ותלמידי תיכון, שאליהם הצטרפו כל האיגודים המקצועיים הגדולים המקורבים לשמאל וארגוני מחנכים, מורים והורים, הפגינו אתמול ברחבי צרפת נגד האלימות ובמחאה על הריגת הסטודנט מליק אוסקין במהלך הפגנות הסטודנטים בפאריס. סיסמת המפגינים היתה „שוב זה לא יקרה".

נשיא צרפת מיטראן הביע תמיכה בהפגנות. ההפגנה בפאריס, בה השתתפו כחצי מליון איש, ובתוכה משלחות צעירים מאנגליה, הולנד, גרמניה ואיטליה, היתה שקטה והתפזרה לאחר דברים שנשאו בני משפחות הפצועים קשה, אשר קראו להקמת ועדת חקירה על התפקיד שמילאה המשטרה. אולם בתום העצרת, החלו קבוצות אלימות, בתוכן גרמנים והולנדים, להתפרע ולנסות לסחוף מפגינים לעבר משרד הפנים ובית העיריה.

שר הפנים, הממונה על המשטרה, שרל פסקואה, היה אתמול מטרה לקריאות גנאי של מפגינים ולהתקפות האופוזיציה בישיבה סוערת באסיפה הלאומית הצרפתית. פסקואה האשים בישיבה חברים בתנועה־נגד־גזענות בליבוי מהומות.

הסוציאליסטים עזבו את הישיבה בעיצומה, לאחר שהיושב ראש סרב לאפשר להם להעלות שאילתות נוספות, בטענה שעברו על הזמן המוקצב.

ממשלת צרפת נחלשה מאד מהארועים האחרונים. רה"מ שיראק החליט לוותר לא רק על חוק האוניברסיטאות, אלא גם על הצעות הרחופה של חוקים אחרים השנויים־במחלוקת, כמו חוק האזרחות ומסירת בתי הסוהר לידים פרטיות. אלה ירונו, אם בכלל, באביב. משקיפים בפאריס מדברים על „אוריינטציה למרכז" במימשל, שתפגע במפלגה הגוליסטית.

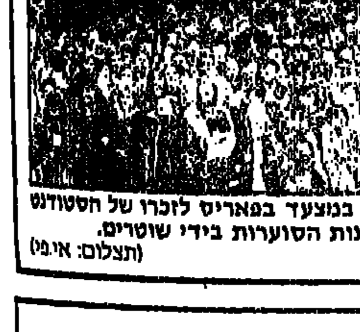

בתצלום: סטודנטים במצעד בפאריס לזכרו של הסטודנט שנהרג במהלך ההפגנות הסוערות בידי שוטרים. (תצלום: אי.פי)

מבזקים

● סוריה וסעודיה חתמו על הסכם ללחימה בטרור. ההסכם נחתם במהלך ביקורו של שר הפנים הסעודי בדמשק — מוסר העתון הלבנוני „לה רביו דה ליבן".

בהתאם להסכם, מוסר העתון, הסכימו דמשק וריאד ללחום גם בסמים.

● פהד מלך סעודיה הבטיח לראש אש"ף יאסר ערפאת, כי יפעל „בדרג הגבוה ביותר" כדי לשים קץ ל„מלחמת המחנות".

שערי מטבע־חוץ בבנק הפועלים — 10.21.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			1.4861	1.5047	1.4942
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4847	1.5033	1.4933
מרק גרמני	1	0.72	0.76	0.7360	0.7452	0.7390
לירה סטרלינג	1	2.08	2.17	2.1131	2.1394	2.1269
פרנק צרפתי	1	0.22	0.23	0.2242	0.2270	0.2254
ין יפאני	100	0.90	0.94	0.9113	0.9226	0.9167
גילדן הולנדי	1	0.64	0.67	0.6511	0.6592	0.6538
פרנק שוויצרי	1	0.86	0.90	0.8775	0.8885	0.8830
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2130	0.2157	0.2142
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1959	0.1983	0.1966
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1947	0.1971	0.1957
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.3002	0.3040	0.30
דולר קנדי	1	1.06	1.11	1.0780	1.0914	1.0842
דולר אוסטרלי	1	0.94	1.01	0.9699	0.9820	0.9755
ראנד דר' אפריקני	1	0.40	0.67	0.6655	0.6738	0.6695
פרנק בלגי	10	0.34	0.36	0.3534	0.3578	0.3552
שילינג אוסטרי	10	1.03	1.08	1.0461	1.0592	1.0504
לירה איטלקית	1,000	1.04	1.11	1.0624	1.0756	1.0663

יום זכויות האדם צויין בלונדון בהפגנות נגד הדיכוי בבריה"מ

לונדון. — יום זכויות האדם הבינלאומי צויין אתמול בלונדון על ידי הפגנות רבות נגד חוק חדש המקשה על ההגירה מבריה"מ.

נערכו אסיפות, הושמעו נאומים, הוגשו עצומות ומחאה למשרד החוץ הבריטי, בשל הקשיים בפניהם ניצבים עתה פעילי עלייה יהודיים בבריה"מ ופעילים אחרים למען זכויות האדם.

המחאות עמדו בסימן הידיעות על מותו של אנטולי מארצ'נקו, סופר לא־יהודי בן 49 ממוצא אוקראיני, שמת אחרי שביתת רעב ארוכה במחנה עבודות הכפייה הסובייטי צ'יסטופול.

מארצ'נקו בילה בסך הכל 20 שנים בבתי כלא סובייטיים מאז נעצר לראשונה ב־1960 בהיותו בן 18 שנה.

אחרי 6 שנות המאסר הראשונות שלו, כתב את „עדותי", תאור נרחב על החיים בכלא הסובייטי, שהפך לרב־מכר במערב.

מארצ'נקו היה יחד עם שצ'רנסקי ואורלוב בוועדת המעקב להסכמי הלסינקי. שני האחרונים הורשו להגר אחרי שנים רבות במאסר במחנות עבודה.

עם מותו של מארצ'נקו נשאר אנדרה סאחארוב הלוחם הידוע האחרון לזכויות האדם, אולם בינתיים מתלבטים פעילים צעירים יותר ופחות ידועים. (עסט־א)

65 מיליון ד' ביום מוציאות חברות יפניות על...אירוח

טוקיו. — חברות יפאניות הוציאו יותר מ־10.5 מיליארד ייאן (65 מיליון דולר) ליום על בידור ואירוח אנשי־עסקים בשנה שעברה.

לפי דיווח שלטונות המס בטוקיו, סך הכל חשבון האירוח והבידור בשנה שעברה היה 3.850 מיליארד ייאן (23.8 מיליון דולר), עלייה של 6.4 אחוז לעומת שנת 1984. אירוח לקוחות ואנשי עסקים הוא מסורת ביפאן. האירועים האלה, המתקיימים בלילה, נמשכים לעתים קרובות עד השעות הקטנות של הבוקר.

יפאן מוציאה על אירוח ובידור עסקי יותר מאשר על הגנה. (ע"ר)

מחר ב־ חותם

הנגב מאוכלס הבטחות
יצחק נבון מתבייש בצדק
מאת שלי יחימוביץ' ועודד ליפשיץ

★

איש הישר בעיניו
למה לא אוהבים חוקים
מאת רונית מורגנשטרן

★

פירסומאי עברי, מי ידע חייך?
פירסום — כסף — מריבות
מאת רונן בחלולי

★

אל אי היעילות המושלמת
העולם ההולך ומסתבך
מאת עמירם כהן

★

העיר
בתינו בקריקטורות
תערוכה במכון גיטה

★

ראיון עם מומחה לאיראן
הקשרים לאיראן — אינטרס ישראלי
מאת ישראל זמיר ואורי מור

★

חותם אישי — מאת משה שמיר
שלום בית — מאת חיה יוסף
חראקירי — מאת לנר

מדורים וטורים מאת:
עודד ליפשיץ, זאב צחור, אלי הכהן, ראובן רחביצקי, מיכאל הרסגור, שלמה סלוצקי, חיים מאור, שמואל בונים, יעקב רבי

השופט שוכנע ש„יש מה לחקור" והאריך את מעצרו של דוד אפל

חשוד במימון בילוי במלון לפקיד בכיר במס הכנסה תמורת מסירת מידע ואזהרות על חקירה של שלטונות המס

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר", וסוכנות עתי"ם

הקבלן דוד אפל יישאר במעצר 7 ימים נוספים. כך הורה אתמול השופט ראובן זיו שאמר, כי „שוכנעתי שיש למשטרה מה לחקור מבלי שהחשוד יוכל להפריע לה בחקירתה זו". אולם השופט לא נעתר לבקשת המשטרה להאריך את המעצר ב־10 ימים והסתפק בהארכתו בשבעה ימים.

מרכז נעצרו בקשר לאותה פרשה פקיד מס הכנסה גצל אייזנברג — ל־8 ימים, ושלום פרוסק, שהיה שלם בחברתו של אפל — ל־5 ימים.

הקבלן דוד אפל, שהינו עסקן מרכזי בסניף תנועת החירות בתל־אביב נעצר על ידי היחידה הארצית לחקירות הונאה בחשד של מתן טובות הנאה לעובדי ציבור וקבלת שירותים שונים תמורתם.

אפל נחשד, כי ב־1983 הורה לשלם חברת „אדרדים", שהוא אחד ממנהליה, שלום פרוסק, לקנות עבור גצל איזנברג, חוקר מס הכנסה בכיר, שני שוברי שהייה למשך שבעה ימים במלון עם פנסיון מלא. בתמורה לאותה טובת הנאה קיבלו אפל ועובדיו ידיעות ואזהרות על מהלכי חקירה צפויים של מחלקת החקירות של מס הכנסה.

מפקח אודי אילש אמר, כי החקירה היא רק בתחילתה ויש לאפשר למשטרה להמשיכה ללא הפרעות. „בינתיים קיבלנו חומר נוסף בפרשה זו", אמר הקצין ומסר את החומר החסוי לעיונו של השופט. הוא הוסיף, כי מתנהלות עתה חקירות מקיפות של עובדי חברת „אדרדים".

הסניגור, עו"ד ראובן ריבלין (יו"ר סניף תנועת החירות בירושלים), טען, שאין כל מקום להאריך את מעצרו של דוד אפל, המהווה במקרה זה פגיעה גסה בחופש הפרט. השופט אמר, כי שוכנע שלמשטרה יש מה לחקור כאן מבלי שהחשוד יוכל להפריע בכך, ולכן הורה על הארכת המעצר ב־7 ימים.

הקבלן דוד אפל בהארכת מעצרו אתמול. צילום: אילן אוסנדריבר / „ישראל סאן"

מאסר עולם לרוצח המארחות נחמה קליינמן

מאסר עולם נגזר אתמול על שלמה זרגריב, בן 24 מתל־אביב, לאחר שהורשע ברצח נחמה קליינמן, שעבדה במארחות גבר והותקפה למוות על־ידי הנאשם בדירתה בתל־אביב.

זרגריב הובא לדין בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב. התובעת, עו"ד דבורה חן מפרקליטות המחוז, האשימה אותו, כי ב־8.10.85 בערב הגיע לדירתה של המנוחה נחמה קליין, בת 38, ברח' פרישמן בתל־אביב, חבט פעמים רבות במוט ברזל שהביא עימו, בראשה, בצווארה ובחלקי גוף שונים והרגה. לאחר מכן גנב מהדירה כסף מזומן, תכשיטים ומכשיר וידיאו טייפ.

הנאשם כפר באשמה בטענת אליבי, שבאותו ערב היה בביתו — ואשתו אף אישרה זאת כנשבעה. כן טען סניגורו, עו"ד נבנצאל, כי המנוחה היתה ידועה כמי שקיימה מגעים אינטימיים עם גברים רבים, וביניהם אף אנשי משטרה לא מעטים. לדבריו, סביר להניח כי היא נרצחה ע"י איש משטרה, שתמונה שלו נמצאה במיטתה של המנוחה בין חפציה.

הנשיאה חנה אבנור והשופטים ישראל גלעדי ויוסף גולדברג דחו את גירסאות הנאשם בציינם, כי על ארגז החלון בדירת המנוחה נתגלתה טביעת אצבעות שלו. כן היו טביעות אצבעותיו על מכשיר הווידאו, שהתגלה במהלך החקירה.

השופטים התריעו על העובדה שאכן התברר במשפט, כי אנשי משטרה רבים נהגו לקיים יחסים אינטימיים עם המנוחה. (עתי"ם)

מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז
לוח הפעילות השבועית
מה"ד 11.12.86 — 17.12.86

מחלקת ההסברה

גבעת חביבה — 11.12 — 13.12.86
סמינר ועדי עובדים
בהשתתפות: ח"כ סרטני אמירה, אברהם אחיעזרא.
רעיה רטיג, נחום שור, פיני גביש, ד"ב אלקנתי, נעמי ריפתין

11.12 – מתנ"ס קרית אתא — 18.00 — אסף נהיר, מפגש עם נוער
12.12 – חיפה, בית הפקיד — 10.45 — אשר בר אמת — שיחה עם תלמידים
קיבוץ נחשון — 21.30 — אברהם רוזנקויר — שיחה פוליטית
13.12 – סניף ערד — 11.00 — ח"כ אמירה סרטני — מפגש מחנכים — במלון ערד. בשעה 16.30 — ח"כ אמירה סרטני — אסיפת חברי ואוהדי מפ"ם — מלון ערד
קיבוץ להבות הבשן — 10.00 — יום עיון ואירות לקרית שמריהו
קרית גת — 10.30 — משה סמולר — יידיש
סניף נצרת — 11.00 — מפגש ואירות עם סניף הרצליה

14.12 – סניף חולון — 09.30 — מפגש של מחלקת החברות עם מזכירות סניפים וחברות פעילות

14.12 – קריתיים — ביה"ס רודמן — 18.00 — ח"כ אמירה סרטני — מפגש הורים ותלמידים
סניף קרית גת — 18.00 — אילן גילאון — מפגש עם צעירים
סניף דימונה — 18.30 — ברגר פרדי, דב שחר — מועצת הסניף
סניף רעננה — 20.00 — אליעזר דונן — חוג ליוצאי דרום־אמריקה
15.12 – סיור מוניציפאלי — בהשתתפות: יוסי מרציאנו, פנחס חגיז, אשר שילוני, יהודה דנגורי
09.00 — בסניף רעננה
11.00 — מועצת פועלי אור יהודה
סניף אשדוד — 09.30 — נעמי ריפתין — חוג חברות
סניף נהריה — 18.00 — אילן אסיה — אסיפת ותיקים
סניף חורפיש — 18.30 — חנן ארז — אסיפת הסניף
קיבוץ יד־מרדכי — 21.00 — יוסי עמיר — סמינר רעיוני
16.12 – קיבוץ כפר מסריק — 09.00 — חנן ארז
12.30 — צבי כסה — יום עיון אזורי לפעילים
חיפה, אורט שפרינצק — 09.00 — נחום שור — שיחה עם תלמידים
קיבוץ יקום — 10.00 — אירות ומפגש נמלאי פתח־תקוה
סניף רחובות — 17.00 — יצחק שושני — אסיפת דוברי יידיש
סניף חיפה — 18.00 — ברוך שיינגרוס, אבי שיין — מזכירי סניפי משנה
סניף אשדוד — רובע ג' — עו"ד נעים, שומר חגרי — פתיחת לשכה מוניציפאלית

17.12 – בית המרכז — 13.00 — ישיבת רכזי איזורים

17.12 – סניף חולון — 19.30 — ח"כ אמירה סרטני, דוד טנא — השוה"צ — פנל פוליטי. סרט: מרד הנעורים
סניף אשדוד — 19.00 — אילן גלאון, חגרי — מפגש הדור הצעיר

איגוד מקצועי
11.12 – מ.פ. ירושלים — 18.00 — יצחק וקנין, יוריה לבן, דב אלקנתי — ישיבת סיעת מפ"ם
12.12 – מ.פ. חיפה — 08.00 — וולדי מורג, דב אלקנתי — סיעת מפ"ם
14.12 – זכרון יעקב, בית רמז — 09.00 — נטע מן — סמינר רעיוני
ראשון־לציון — דן שווערצבורד, פיני גביש — ביקור במפעלים ה„כה" — „שלב"
סניף תל־אביב — 17.00 — דב אלקנתי, רבקה יעקובוביץ' — תא העובדת השכירה
15.12 – ועד הפועל — 08.30 — פגישת מזכירי ההסתדרויות השונות בחדרו של אפרים ז'ילוני
בית המרכז — 17.00 — נטע מן — תא עובדי המזון
סניף חיפה — 18.00 — ברוך שיינגרוס, יחזקאל יחזקאל, אריה חדש — ועדי עובדים חיפה והקריות
16.12 – בית המרכז — 08.30 — משה סמולר, נטע מן — ותיקי התנועה
סניף נתניה — 11.00 — דב אלקנתי, איתמר גדעל — מפגש עם עובדי „אורדן"

17.12 – כנס עובדי מוסדות קופ"ח — בית המרכז — 15.30
בהשתתפות: חנן ארז, פיני דנן, וילי ברנהולץ, נטע מן, דב אלקנתי

התלמידים חיבקו ונישקו את מורם שנידון למאסר

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

ד"ר רוברטו בסטרס, שהיה מורה בבית־הספר הפתוח על־שם אבשלום בראשון־לציון, נידון אתמול לששה חודשי מאסר בפועל וששה חודשי מאסר על תנאי בבית־משפט השלום ברחובות, לאחר שהורשע באספקת סם לאחד מתלמידיו וביצוע מעשה מגונה באחר.

בעת הקראת גזר־הדין אמר השופט ישעיה ניסים, כי „לא נעלמו מעיניו מבטי הערצה ששיגרו חלק מהתלמידים לעבר מורם. הוא היה אהוד ונערץ עליהם. והנה, מורה ומחנך רב־השפעה מספק לתלמידים סם בגלוי ומתווה לדור העתיד דרך להתנהגות עבריינית".

בהתייחסו לשיטת הלימוד בבית־הספר הפתוח ציין השופט, כי שיטת הלימוד לא התכוונה לאפשר פתיחת בית־הספר לעישון סמים, ואם זאת אחת מתוצאות השיטה, מוטב שהיא תעבור מן העולם בהקדם.

עורכת־דין נירה לידצקי, שלימדה סנגוריה על הנאשם, ביקשה לדחות את ביצוע המאסר עד ל־4.1.87 והודיעה כי היא מתכוונת לערער על גזר־הדין בבית־המשפט המחוזי.

לאחר הקראת גזר־הדין ניגשו התלמידים אל מורם האהוד וחיבקו ונישקו אותו, בעוד שהמורה עצמו גילה איפוק.

בודקים קשריה של „מגרית" עם חברת הברוקרים „פיט"

החומר שהוחרם בפשיטה קשור כנראה למניפולציות במניות גינדי

מאת אודי נחשון
כתבנו הכלכלי בת"א

חוקרי הרשות לניירות ערך בדקו אתמול את המסמכים שהוחרמו ביום שלישי במהלך פשיטה על משרדי חברת „מגרית" בתל־אביב.

מנהל מחלקת החקירות ברשות, מתן בנדרור, אמר: „אנחנו בודקים בעיון רב את החומר שהחרמנו". הוא אישר כי החומר שנתפס במשרדי החברה קשור, בין השאר, בחשד ש„מגרית" הריצה מניות של חברת „אברהם גינדי".

חברת „מגרית", הנמצאת בבעלות שמעון קדם, אודי ויידמן וגבע צור, עסקה בעיקר במתן הלוואות בשוק האפור. הרשות לניירות ערך חוששת, כי „מגרית" רכשה עבור אברהם גינדי המנוה את מניות חברתו בחלק מהכספים שגוייסו בהנפקת „אברהם גינדי", וכך תמכו במניות החברה כאשר נרשמו להן הוצעים גדולים.

כן נודע, כי חוקרי הרשות לניירות ערך בודקים גם חומר אחר המתייחס לקשריה של „מגרית", עם חברת הברוקרים „פיט", שמנהליה ברחו מהארץ כהותירם אחריהם חובות ענק.

החקירה בעניין „מגרית" נמשכת זה מספר חודשים, וכאשר חברת בת שלה „מת"מ", יצאה בהנפקה לבורסה, הרשות לניירות ערך חייבה את החברה לציין בתשקיף, כי מתנהלת נגדה חקירה.

בפלילים

עורך־דין נענש על זיוף ונסיון מירמה

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

עורך־דין יעקב עפרוני בן 36 מירושלים נדון אתמול בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע לריצוי 250 שעות עבודה לתועלת הציבור, קנס של 100 ש"ח ולשנת מאסר על תנאי למשך 3 שנים, לאחר שהורשע בזיוף בנסיבות מחמירות, בנסיון למירמה, בעושק ובמסירת דין וחשבון כוזב למנהל מס שבח מקרקעין.

בכתב־האישום נאמר, כי עפרוני ניהל בשנת 1981 משא־ומתן למכירת זכויותיו לדירה בערד. בינואר אותה שנה, נחתם זכרון דברים בין הנאשם לבין בני הזוג שר ויעקב לוי שביקשו לרכוש את הזכויות על הדירה. עורך־דין עפרוני זייף את תאריך חתימת ההסכם כדי ליצור מצב כאילו מכר את הדירה לפני שרכש אחרת. זאת מחשש שאם יהיו שתי דירות רשומות על שמו, הוא יחוייב לשלם מס שבח בגין עיסקה אחרת שעשויה היתה להתבצע.

בכתב־האישום נאמר עוד, כי כאשר פנו בני הזוג לוי לקבלת משכנתא לרכישת דירה באיזור פיתוח, הם גילו, כי אינם זכאים לסכום המעודכן של המשכנתא, מכיוון שלפי ההסכם שבידיהם בוצעה העיסקה לפני ה־1 בינואר. הקונים דרשו לתקן את התאריך המזוייף ועורך־דין עפרוני דרש מהם 7000 שקלים ישנים עבור תיקון הזיוף בטענה שהדבר כרוך בעבודה משפטית רבה.

זוכה ממעשים מגונים ומעשי סדום בבתו

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

בית־המשפט המחוזי בחיפה, בהרכב השופטים אברהם פרידמן, מלכיאל סלוצקי ונתן קליינברגר, זיכה אתמול תושב אחד מכפרי המשולש בן 39 מאשמת מעשים מגונים ומעשי סדום בבתו בת ה־11, בקובעו, כי התביעה לא הוכיחה מעל לכל ספק סביר ובמידת הוודאות הדרושה את העבירות המיוחסות לנאשם.

בכתב־האישום נטען על־ידי התובעת עו"ד אירית שטיין, כי לנאשם חמישה ילדים וארבעה מהם נמסרו למשמורת אומנות משום שהוא חי בנפרד מאשתו. התובעת טוענת, כי במחצית מאי 1984 ביצע הנאשם שורה של מעשים מגונים ומעשי סדום בבתו בת ה־11.

במהלך המשפט הוברר, כי הילדה בה מדובר נאנסה באכזריות בהיותה בת 9, על־ידי חבר של אביה ולאחר מכן אושפזה בבית־החולים, שם נותחה.

אמה של הילדה הוכרזה במהלך המשפט כערה עוורת ושכנה של המשפחה העידה, כי לא הבחינה במשהו חריג בעת שהילדה ואחיה שהו בבית האב.

השופטים שישבו בדין מתחו ביקורת קשה על דרך גביית העדויות על־ידי חוקר הנוער מהילדה ומאחיה. לדבריהם, גבה חוקר הנוער את העדויות בשפה הערבית ותירגם אותם בתרגום חופשי בו במקום לשפה העברית.

השופטים אימצו את טענת הסניגור, עורך־דין כביל מטר, וזיכו את האב מחמת הספק מהאשמות שיוחסו לו בכתב־האישום.

מואשם בהריגת בת שכניו מתוך רשלנות

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

תושב צפת מואשם בבית־המשפט המחוזי בחיפה בהריגת בת שכניו מתוך רשלנות על־ידי השלכת פסולת מגג הבניין בו הם מתגוררים.

בכתב־האישום שהוגש על־ידי התובעת נירה גולן נגד אורי אביכזור בן 28 מצפת, נטען, כי הנאשם מתגורר בבניין בן שש קומות בצפת וכי באחד הימים החליט לנקות את גג הבניין. הנאשם ניקה את הגג תוך שהוא משליך ממנו, לטענת התביעה, חפצים שונים שפגעו בראשה של הילדה מיטל טוביאנה, בת שכניו, שעברה במקום יחד עם אחותה ודודתה.

התביעה מאשימה אותו בגרימת מוות ברשלנות.

למשפחה וקיבוץ רמת יוחנן
משתתפים באבלכם במות
חיים אדומי
מחלקת החינוך
בקיבוץ הארצי

להינדה'לה, ליחיאל קרן
ולכל המשפחה
משתתפים בצערכם במות האח
יצחק גינזבורג
קיבוץ רמת השופט

לנדב ותמר דרך, להלל וחיה גרביה
ולקיבוץ גבעת חיים
משתתפים באבלכם במות
שלמה דרך
קיבוץ גן שמואל